

Història LGBTI+ a Espanya

Treball de Recerca de Batxillerat

Pseudònim: arrels d'ametller

Índex

0. Introducció.....	4
1. L'homosexualitat a través de la història.....	6
1.1. Antecedents històrics.....	6
1.2. Espanya a principis del segle XX.....	21
1.3. Últims anys de la dictadura de Primo de Rivera i II República (1928-1936).....	22
1.4. Guerra Civil (1936-1939).....	28
1.5. Dictadura franquista (1939-1975).....	30
1.6. Transició i democràcia (1975-actualitat).....	38
1.6.1. La dècada dels setanta.....	38
1.6.2. Els anys 80 i la lluita contra el VIH.....	42
1.6.3. Dels anys noranta a l'actualitat.....	44
2. Definicions.....	52
2.1. Què és l'orientació sexual?.....	52
2.2. Què és el gènere?.....	54
3. Conclusions.....	57
4. Agraïments.....	60
5. Recursos utilitzats.....	61
5.1. Bibliografia.....	61
5.2. Webgrafia.....	61
5.3. Diccionaris.....	67
6. Annexos.....	68

Ha estat sempre tan fort el poder d'aquest sistema social que si retrocedíssim cent anys molts negarien el dret de vot de les dones. I quatre cents anys abans haurien considerat que eren argúcies del Maligne les teories que mantenien que la Terra era rodona o que girava al voltant del sol. Però les coses canvien gràcies, en bona mesura, a la valentia i l'empremta dels qui lluiten per la seva dignitat i, d'aquí cent anys, només els nostàlgics de la Inquisició s'aferraran en les democràcies a les absurdes idees que han generat odi, rebuig i persecució contra les persones homosexuals i transsexuals.

Diari d'un adolescent gai, Íñigo Lamarca

0. Introducció

En un primer moment, el meu treball anava a tractar sobre la discriminació del col·lectiu LGBTI+ però també de les dones i la lluita feminista. Sempre he pensat que l'ideal de persona en la nostra societat és un home blanc, de cultura occidental i heterosexual; i sempre he lluitat per tal de canviar-lo. Degut que el tema d'estudi era molt extens, vaig decidir acotar-lo i centrar-me en la discriminació LGBTI+, més concretament en l'Espanya dels segles XX i XXI, però també explicant els antecedents que ens han dut fins on som ara.

Les motivacions principals que em van dur a escollir aquest com el meu treball de recerca van ser que, d'una banda, sentia que molta gent del meu entorn (amics, familiars, coneguts...) patien una forta discriminació (pressió, no normalització...) per la seva orientació sexual; i d'altra banda, veia que també altra gent del meu entorn pensava que realment havíem arribat a una igualtat (el fet que les parelles homosexuals poguessin casar-se i adoptar va arribar a que ho pensessin), però jo no creia que tinguessin raó. Cada dia veia a les notícies casos de persones apedregades pel fet de ser transsexuals, o la massacre que hi va haver fa uns mesos a un local d'ambient homosexual a Orlando; tot això em feia reflexionar i preguntar-me si realment s'ha aconseguit l'acceptació i respecte de totes les orientacions sexuals.

Per aquests motius, vaig decidir fer d'aquest tema el meu treball de recerca de Batxillerat. Els meus objectius principals eren descobrir si, a Espanya, el col·lectiu LGBTI+ continua essent discriminat avui en dia (tant social com legalment) i si la no-heterosexualitat és acceptada i respectada; però també analitzar l'evolució que ha tingut durant els últims anys al país.

Davant del que havia anat observant i vivint abans de començar aquest treball de recerca, em vaig preguntar si aquelles persones homosexuals, bisexuals, transsexuals, intersexuals i d'altres identitats sexuals; continuaven essent discriminades i no tenien una visibilització suficient.

Ja partia d'un cert punt de coneixement sobre el tema, ja que sabia que fa uns anys s'havia aprovat el matrimoni de parelles del mateix gènere i que aquestes poguessin adoptar fills. Llavors em vaig plantejar que si bé havíem arribat a una igualtat jurídica i legal, no

haviem aconseguit arribar a una total acceptació del col·lectiu LGBTI+, que encara no era ben vist socialment. D'aquí va sorgir la meua hipòtesi.

Llavors, em vaig formular diverses preguntes. La primera va ser si dintre de la comunitat LGBTI+, tots els tipus d'orientacions o identitats sexuals eren igual de coneguts per la societat. En aquesta pregunta també vaig arribar a la conclusió que no, que l'homosexualitat (sobretot en homes) era molt més visible que no per exemple l'homosexualitat en dones o la bisexualitat; i que la comunitat queer, transgènere i transsexual i intersexual no era gens coneguda.

En aquest moment vaig decidir centrar el meu objecte d'estudi en l'Espanya dels segles XX i XXI, més concretament en els casos de persones que tenien relacions amb persones del mateix sexe. Del segle XX volia mostrar una visió històrica del procés. A partir del segle XXI sí que vaig decidir fer un estudi de les diferents orientacions i identitats sexuals (sobretot amb entrevistes) , ja que en l'actualitat sembla que la societat comença a ser més conscient d'aquesta realitat.

A partir d'aquí, he buscat informació de diferents fonts per tal de crear una base teòrica de l'estudi, però també he volgut parlar amb diverses persones d'aquest col·lectiu per tal que em parlessin de la seva experiència però també la seva opinió sobre l'evolució i la situació actual.

M'agradaria mencionar que en la base històrica, entenc per homosexualitat qualsevol tipus de relació entre persones del mateix sexe, independentment de la seva orientació sexual.

1. L'homosexualitat a través de la història

1.1. Antecedents històrics

L'homosexualitat ha estat present en tots els temps i sempre ha estat considerada com quelcom natural: això sí, fins l'aparició del cristianisme. De fet, a l'antiga Grècia les relacions heterosexuales es consideraven degradants i només s'utilitzava les dones per a la reproducció (se les exclouïa totalment de la cultura i els interessos del país i l'època). Només es podia apreciar la bellesa de forma racional mitjançant l'amor a nois joves, així podien tenir millors relacions sexuals. “Podríem dir que els nois joves, la pedofília i la pederàstia (vistes des d'un punt de vista filosòfic) es van convertir en els ideals grecs d'amor”¹.

En aquesta imatge poden observar un jove nuu, que toca la flauta per al gaudi d'un home.²

Les dones també eren visibles en les relacions entre persones del mateix sexe, un famós exemple en seria Lesbos³, que escrivia poemes amorosos i passionals a les noies que convivia amb ella. De fet, el terme de lesbianisme es deu al seu nom.

¹ García Fernández, Ágata. *La homosexualidad en la sociedad actual*.

² Imatge extreta de https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Herkulaneischer_Meister_002b.jpg

³ Poetessa grega (s.VII a.C.- s.VI a.C) famosa per escriure poesia lírica grega arcaica.

A l'Antiga Roma l'homosexualitat també era quelcom normal, tant en homes com en dones, però la pederàstia i la pedofília van deixar de practicar-se. L'homosexualitat formava part del pansexualisme, en el que tot estava permès des del punt de vista moral.

Amb l'Islam i la cultura Índia, l'homosexualitat va seguir essent quelcom natural i que tothom reconeixia. Això sí, les relacions homosexuals estaven restringides a aquells que poguessin pagar-les (l'aristocràcia, majoritàriament) i eren utilitzades com un a més a més de les relacions heterosexuales. Això sí: la pederàstia i els actes sexuals fora del matrimoni o de la relació senyor/a- esclau/va sí que estaven prohibits.

Amb el cristianisme, la castedat començà a ser una virtut, essent les accions sexuals sancionades. Amb això, els líders cristians condemnaven l'homosexualitat, la consideraven antinatural i la castigaven eclesiàsticament; i amb això l'oposició a aquesta orientació sexual anava en augment cada cop més. De fet, entre els anys 342 i 559, nombrosos emperadors romans van crear lleis en contra, tal i com s'explica en els següents paràgrafs.

D'altra banda, durant l'Edat Mitjana va haver-hi dos tipus de pensaments: els cristians, amb una mentalitat homòfoba; i els pagans, amb una mentalitat més oberta a altres tipus de sexualitat. Tot i això, la societat de la Baixa Edat Mitjana estava greument influenciada pel pensament cristià, i fins i tot condemnava les relacions homosexuals amb la mort. La Inquisició va perseguir els homosexuals (així com bruixes i jueus), mentre que al final de l'Alta Edat Mitjana, els Creuats són els que comencen a introduir a Europa una visió més relaxada de les relacions entre persones del mateix sexe.

Per tant, podríem dir que a la Península Ibèrica (i més tard l'Estat Espanyol) la homosexualitat va ser visible des de l'Imperi Romà; quan a prop d'Itàlica (l'actual Sevilla) va néixer l'emperador Adrià⁴, el qual amant, anomenat Antínous⁵, era conegut arreu de l'Imperi. Va ser amb l'arribada del cristianisme (tal i com esmentava en l'anterior paràgraf) que la moral romana va canviar.

⁴ L'emperador Adrià (76-138) va ser el governador de l'Imperi Romà des del 117 fins el 138.

⁵ Antínous (110-130) va ser el jove esclau de l'emperador Adrià.

Busts d'Adrià i Antínous al British Museum de Londres⁶

De fet, l'any 342 l'emperador Constanci II⁷ va introduir una llei per tal de castigar l'homosexualitat passiva (possiblement amb la castració); una llei que va ser ampliada el 390 per Teodosi I⁸, que feia cremar a tots aquests que treballessin a bordells. L'any 438 aquesta mateixa llei va ser ampliada a tots els homosexuals passius; i l'any 533 Justinià I⁹ la va començar a castigar tota amb penes com la castració o la foguera. Aquesta llei es va fer encara més estrica l'any 559.

Amb tot això, la Península Ibèrica va ser envaïda pels visigots i l'homofòbia era tangible en aquest poble germànic (els homosexuals eren considerats d'estúpids). Tot i que estava tan mal considerada com a l'època de l'Imperi Romà, la realitat era que la seva persecució va ser moderada. Fins i tot es coneixen casos clars d'homosexuals que, tot i que no era ben acceptats, no van tenir cap càstig com havia passat en temps anteriors.

Amb la invasió musulmana (que va derivar en l'Àl-Andalus, un territori de la península Ibèrica que va estar sota poder musulmà durant l'edat mitjana entre els anys 711 i 1492); va haver-hi certa llibertat. Paradoxalment, l'Alcorà prohibeix l'homosexualitat, arribant amb càstigs tan grans com la pena de mort. Tot i això, les societats musulmanes (no només a la Península Ibèrica, sinó a la resta del món), no seguien aquesta regla.

⁶ Imatge extreta de

https://en.wikipedia.org/wiki/Hadrian#/media/File:Hadrian_and_Antinous_bust_British_Museum.jpg

⁷ Flavius Iulius Constantius (317-361) va ser emperador de l'Imperi Romà des del 337 fins el 361.

⁸ Flavius Theodosius el Gran (347-395) va governar l'Imperi Romà des del 379 fins el 395.

⁹ Flavius Petrus Sabbatius Iustinianus el Gran (483-565) va ser emperador bizantí des del 527 fins el 565.

El poble de Lot va contradir els enviats. Quan el germà Lot els va dir: “És que no temereu a Alà? Teniu en mi un enviat digne de confiança. Temeu, doncs, a Alà i obeïu-me! (...) Us arribeu als mascles, d’entre els creats, i descuideu a les vostres dones, que el Senyor ha creat per a vosaltres? Sí, sou gent que descuida la llei.”. Van dir: “Si no pares, Lot, seràs expulsat”. Va dir: “Detesto la vostra conducta. Senyor! Salva’ns a mi i a la meva família del que fan!” I els vam salvar a ell, a la seva família, a tots. (...) Després, vam aniquilar la resta. I vam fer ploure pluja (...). –Corà 26: 160-175

Amb tot, aquesta certa llibertat sexual es va veure truncada amb la Reconquesta cristiana de la Península Ibèrica. Durant molt temps, més de 700 anys; ambdues religions van viure plegades, ja que una part del territori pertanyia a Al-Àndalus (que cada cop anava perdent terreny, fins que inexorablement l’any 1492 va ser expulsat de la península) i l’altra part a diferents regnes cristians.

Evolució dels diferents regnes a la Península Ibèrica¹⁰

Amb tot, durant molts anys l’homosexualitat va ser relativament tolerada als regnes cristians peninsulars; no va ser fins a finals del segle XII que realment va tornar a haver-hi una forta persecució. De fet, nombrosos clergues de l’època la van definir com quelcom contra natura, i deien que havia de ser rebutjada, castigada i condemnada severament tal

¹⁰ Imatge extreta de <http://2esodieciseis.blogspot.com.es/p/tema-4-la-reconquista.html>

com un pecat. Tant és així que entre els anys 1250 i 1300 van aparèixer les primeres lleis que condemnen la sodomia amb la pena de mort a gairebé tota Europa.

A la Corona de Castella, el rei Alfons X¹¹ va crear les Set Partides, uns textos legislatius que tenien la finalitat d'aconseguir una uniformitat jurídica del regne. Aquest cos normatiu consta de set parts: la primera, tracta sobre les fonts del dret; la segona, sobre el poder temporal; la tercera, sobre el procediment civil i l'imperi judicial; la quarta, sobre el dret de família; la cinquena, sobre el dret privat; la sisena sobre el dret successori i la setena i última, sobre el dret penal. Entre els nombrosos delictes tractats en aquesta setena part, es destacaria la sodomia, que era penada amb la mort.

Portada del text legislatiu en l'edició de 1555¹²

Sodomitico dizen al pecado en que caen los omes yaziendo unos con otros contra natura, e costubre natural. E porque de tal pecado nacen muchos males en la tierra, (...) e es cosa q[ue] pesa mucho a Dios con el (...) Queremos aqui dezir apartadamente deste (...) e quien lo puede acusar, e ante quien. Et que pena merescen los fazedores e los consentidores.

Titulo XXI

Lei II. Quien pude acusar a los que sazen el pecado sodomitico, e ante quien, e que pena merecen aver los sacerdotes del, e los consentidores. Cada uno del

¹¹ Alfons X el Savi (1221-1284) va ser el rei de Castellà i Lleó entre els anys 1252 i 1284.

¹² Imatge extreta de https://es.wikipedia.org/wiki/Siete_Partidas#/media/File:Partidas.jpg

pueblo puede acusar a los omes que hiziessen pecado contra natura, e este acusamiento puede ser hecho delante del judgador do hiziessen tal yerro. E si le fuere provado deve morir: tambien el que lo haze, como el que lo consiente (...) fueras ende, si alguno dellos lo oviere a hazer por fuerça, o fuesse menor de catorze años (...) non deve recibir pena, porque los que son forçados no son en culpa, otro si los menores non entienden que es tan gra[ve] yerro como es aquel que hazen. Esta misma pena deve aver todo ome, o toda muger, que yoguiere con bestia, deven de mas matar la bestia para amortiguar la remembrança del hecho.

Setena partida, Título XXI.

"De los que fazen pecado de luxuria contra naturam",

en Gregorio López, ed. Las Siete Partidas, Tomo 3, 1555, pág. 72. Archivo General
Indias

Sodomia diuen al pecat en el que els homes jeuen uns amb els altres contra natura, i costum natural. Perquè de tal pecat neixen molts mals a la terra i és quelcom que pesa molt a Déu amb ell. Volem aquí dir apartadament d'aquell i qui ho pugui acusar, i davant qui. I quina pena mereixen els que ho fan i els consentidors.

(...) Títol XXI

Llei II. Qui pugui acusar els que fan el pecat sodomític, i davant qui, i quina pena mereixen els que el fan i els consentidors. Cada persona del poble pot acusar als homes que fessin el pecat contra natura, i si aquest acusament pot ser fet davant del jutge si van fer allò. I si pot ser provat ha de morir: tant qui ho fa, com qui ho consent(...) excepte si algun d'ells ho hagués fet per força o fos menor de catorze anys (...); no han de rebre pena, perquè els que són forçats no en tenen la culpa, i els menors no entenen que és tan greu com és allò que fan. Aquesta mateixa pena ha de tenir tot home, o tota dona, que jugués amb una bèstia; han de matar també la bèstia per esmorteir el record del fet.

Setena partida, Título XXI.

"De los que fazen pecado de luxuria contra naturam",

en Gregorio López, ed. Las Siete Partidas, Tomo 3, 1555, pág. 72. Archivo General
Indias

Traducció personal

Tot i publicar aquesta llei, era ben sabut que s'utilitzava més com a arma política que no pas de forma extensa. Un exemple d'això seria el procés contra Ponç V d'Empúries¹³, que es va negar a procedir contra els templers, que a la vegada havien estat destruïts pel rei francès Felip IV¹⁴. A causa d'això, el rei Jaume II d'Aragó¹⁵ el va acusar d'heretgia i sodomia.

De fet, van haver diversos reis i persones de llinatge reial que van ser homosexuals. Alguns exemples en serien el príncep Jaume d'Aragó i d'Anjou¹⁶, que va fugir d'un matrimoni concertat amb Elionor de Castella i Portugal¹⁷ i va esdevenir clergue; el rei Joan II de Castella¹⁸, que era conegut que tenia més que una simple amistat amb el seu protector Álvaro de Luna¹⁹; el rei Enric IV de Castella²⁰, que era conegut com l'Impotent perquè no va donar cap fill a la seva primera dona Blanca II de Navarra²¹ i tothom pensava que la primera filla de la seva dona no era seva, però va tenir nombrosos relacions masculines.

Durant aquella època (i fins i tot abans, n'hi ha que daten del segle IV i fins a finals del segle XV o principis del XVI) es van portar a terme una sèrie d'agermanaments. Aquests agermanaments (coneguts en llatí com a *fraternitas iurata y ordo ad fratres faciendum*) eren unes cerimònies practicades per diverses esglésies cristianes per tal d'unir dues

¹³ Ponç V d'Empúries (1264-1313) era comte d'Empúries, fill d'Hug V i Sibil·la de Palau, vescomtessa de Bas.

¹⁴ Felip IV (1268-1314) va ser rei de França (1285-1314) i de Navarra (*Felip I*, 1284-1305)

¹⁵ Jaume II d'Aragó (1267-1327) va ser rei de Sicília (Jaume I: 1285-1295), comte de Barcelona i rei d'Aragó i València (1291-1327) i de Mallorca (1291-1295), fill de Pere II d'Aragó i Constança de Sicília.

¹⁶ Jaume d'Aragó i d'Anjou (1296-1334), anomenat "el Dissortat", era el primogènit del rei Jaume II i Blanca de Nàpols; va renunciar a la corona el 1319 ja que no volia casar-se amb Elionor i va fer-se eclesiàstic.

¹⁷ Elionor de Castella (1309-1358) va ser reina de la corona d'Aragó, filla de Ferran IV de Castella i de Constança de Portugal.

¹⁸ Joan II de Castella (1405-1454) va ser rei de Castella i Lleó entre els anys 1406 i 1454, fill i successor d'Enric III i de Caterina de Lancaster.

¹⁹ Álvaro de Luna (1390-1453) va ser un polític castellà, a més de poeta i escriptor; membre d'una antiga família de servidors reials.

²⁰ Enric IV de Castella (1425-1474) va ser rei del regne de Castella entre els anys 1454 i 1474, fill de Joan II de Castella i Maria d'Aragó

²¹ Blanca II de Navarra (1424-1464) va ser reina de dret de Navarra entre els anys 1461 i 1464.

persones del mateix sexe (normalment homes), tot i que no hi ha proves que demostrin que incloguessin relacions sexuals entre els contraents.

Imatge dels Sergi i Bacus, màrtirs agermanats durant el segle IV.²²

No va ser fins l'arribada dels Reis Catòlics que no hi va haver realment una homofòbia latent en la Península Ibèrica, que va ser gairebé inamovible fins ben entrada la Il·lustració. Segons explica Hieronymus Münzer²³, es penjava dels peus als acusats de sodomia, se'ls castrava i a continuació se'ls cordava els testicles al coll.

Imatge d' Hieronymus Münzer²⁴

²² Imatge extreta de <https://es.wikipedia.org/wiki/Adelfopoiesis#/media/File:Sergebac7thcentury.jpg>

²³ Hieronymus Münzer (1437 o 47-1508) va ser un humanista, metge, viatger, geògraf i cartògraf alemany, conegut per ser el coautor de Les Cròniques de Núremberg; que va visitar la península Ibèrica entre els anys 1494 i 1495.

²⁴ Imatge extreta de <http://munzerama.blogspot.com.es/2011/06/munzer-in-lisbon-nov-26-dec-1-1494.html>

Isabel I de Castella²⁵ i Ferran II d'Aragó²⁶ consideraven que la homosexualitat era el pitjor dels delictes contra la moralitat (de fet, l'anomenaven el pecat que no pot ser nombrat) i l'any 1497 van decidir canviar el càstig que hi havia llavors (castració i lapidació) pel que hi havia a la majoria de la resta de territori europeu: cremar viva a la persona en qüestió i confiscar tots els seus béns; consideraven que la única manera de purificar la naturalesa maligna d'aquest vici era el foc.

Imatge dels dos monarques.²⁷

Isabel i Ferran van decidir prendre part dels punts principals esmentats a la Setena Partida d'Alfons X per tal d'escriure "La Pragmàtica de 1497". Cito a continuació:

***Ley I. D. Fernando y Dña Isabel en Medina del Campo a 22 de agosto de 1497.
Pena del delito nefando; y modo de proceder a su averiguacion y castigo.***

Porque entre los otros pecados y delitos que ofenden a Dios nuestro Señor, e infaman la tierra, especialmente es el crimen cometido contra orden natural; contra el que al las leyes y derechos se deben armar para el castigo deste nefando delito, no digno de nombrar, destruidos de la orden natural, castigado por el juicio Divino; (...) y en quanto en Nos sera refrenar tan maldita macula y error (...)

²⁵ Isabel I, la Catòlica (1451-1504) va ser reina del regne de Castella i la Corona d'Aragó entre els anys 1474 i 1504, filla de Joan II de Castella i d'Isabel de Portugal.

²⁶ Ferran II d'Aragó (1452-1516) va ser rei de la Corona d'Aragó, del regne de Castella, de Sicília i de Nàpols.

²⁷ Imatge extreta de <http://www.inmigrantesenmadrid.com/2016/04/historia-monaquia-espana/>

mandamos, que cualquier persona, de cualquier estado, condicion, preeminencia o dignidad que sea, que cometiere el delito nefando contra naturam seyendo en el convencido por aquella manera de prueba, que segun Derecho es bastante para probar el delito de heregia o crimen laesae Majestatis, que sea quemado en llamas de fuego en el lugar, y por la Justicia a queien pertenesciere el conoscimiento y punicion del tal delito (...) y sin otra declaracion alguna, todos sus bienes asi muebles como raices; los cuales desde agora confiscamos, y habemos por confiscados y aplicados a nuestra Camara y Fisco (...)

y mandamos, que si acaesciere que no se pudiere probar el delito en acto perfecto y acabado, y se probaren y averiguaren actos muy propinquos y cercanos a la conclusion del, en tal manera que no quedase por el tal delinquent de acabar este dañado yerro, sea habido por verdadero hechor del delito, y que sea juzgado y sentenciado, y padezca aquella misma pena (...) y que se pueda proceder en el dicho crimen a peticion de parte o de cualquier del pueblo, o por via de pesquisa, o de oficio de Juez: y proceder contra el que lo cometiere, y en la manera de la probanza, asi para interlocutoria como para difinitiva, y para proceder a tormento y en todo lo otro, mandamos, se guarde la forma y orden que se guarda (...) en los crímenes y delitos de heregia y laesae Majestatis (...) que los que fueren acusados sobre este delito, que lo hobiere cometido antes de la publicacion desta Pragmática y no despues, que se guarden las leyes y Derechos que son hechas antes desta nuestra carta (...)

Reyes Catolicos Premática sobre el pecado nefando.

Archivo General de Simancas Leg. 1, num. 4

Titulo XXX. De la sodomía y bestialidad

*Llei I. Senyor Ferran i senyora Isabel a Medina del Campo a 22 d'agost de 1497.
Pena del delict nefand; i mode de procedir a la seva esbrinament i càstig.*

Perquè entre els altres pecats i delictes que ofenen a Déu nostre Senyor, i infamen la terra, especialment el crim comès contra l'ordre natural; contra el que al les lleis i drets s'han d'armar per al càstig d'aquest nefand delict, no digne d'ésser

nombrat, destruïts de l'ordre natural, castigat pel judici diví; (...) i en quant a nosaltres serà refrenar aquesta maleïda màcula i error. (...)

Manem que qualsevol persona, de qualsevol estat, condició, preeminència o dignitat que sigui; que cometi el delicte d'heretgia o crim laesae Majestatis; que sigui cremat en flames de foc al lloc, i per la Justícia a qui pertanyi el coneixement i punició de tal delicte (...) i sense altra declaració, tots els seus béns immobles com arrels, els quals des d'ara confisquem i hem confiscat i aplicat a la nostra Camara i Fisco.

I manem que si s'esdevé que no es pot provar el delicte en acte perfecte i acabat, i es proven i s'esbrinen actes molt propers a la seva conclusió, de tal manera que no quedés per tal delinqüent d'acabar aquesta danyada falta; sigui considerat per vertader culpable, i que sigui jutjat i sentenciat, i que tingui aquella mateixa pena (...) i que es pugui procedir en l'esmentat crim a petició de part o de qualsevol del poble, o per via de perquisició, o d'ofici de Jutge: i procedir contra aquell que l'hagi comès, i en la forma de la provança, així per a la interlocutòria com per a la definitiva, i per procedir a turment i en tota la resta, manem, es guardi la forma i l'ordre que es guarda (...) en els crims i delictes d'heretgia i laesae Majestatis (...) que els que foren acusats sobre aquest delicte, que l'hagués comès abans de la publicació d'aquesta Pragmàtica i no després, que es guardin les lleis i Drets que són fets abans d'aquesta nostra carta.

Reyes Catolicos Premática sobre el pecado nefando.

Archivo General de Simancas Leg. 1, num. 4

Titulo XXX. De la sodomía y bestialidad

Traducció personal

Noranta-cinc anys més tard ja governava Felip II²⁸ i la cosa no va anar a res més que a pitjor. No va agreujar els càstigs impostos per sodomia, però va considerar que amb només el testimoni d'una persona es podia condemnar un homosexual. Ell desitjava

²⁸ Felip II de Castella (1527-1598) va ser rei del regne de Castella, la Corona d'Aragó i Portugal, primogènit l'emperador Carles V i d'Isabel de Portugal.

“extirpar l’abominable i nefand pecat contra la naturalesa sense permetre als sodomites la possibilitat d’evitar la persecució per la falta de requisits evidencials o degut que els testimonis no concordessin entre ells”, tal i com va demostrar a la Pragmàtica de 1592.

D. Felipe II en Madrid por prag[m]atica de 1592. Prueba privilegiada del delito nefando para la imposicion de su pena ordinaria.

Por muy justas causas al servicio de Dios (...) y a la buena execucion de nuestra Real Justicia, y deseando extirpar de estos reynos el abominable y nefando pecado contra naturam, y que los que lo cometieren, sean castigados (...) sin que se puedan evadir ni excusar de la pena establecida por Derecho, leyes y Pragmáticas destes reynos de no estar suficiente probado el dicho delito por no concurrir en el averiguaciones de testigos contestes por ser de tan gran torpeza y abominacion, y de su naturaleza de muy dificultosa probanza;

mandamos, que en nuestro Consejo se tratase y confiriese sobre el remedio juridico que se podia proveer, para que los que lo cometiesen fuesen castigados, aunque el dicho delito no fuese probado con testigos, sino por otras formas establecidas y aprobadas en Derecho, de las cuales pudiese resultar bastante probanza para poderse imponer en el la pena ordinaria (...)

mandamos, que probandose el pecado por tres testigos singulares mayores aunque cada uno dellos deponga de acto particular y diferente, o por quatro, aunque sean participes del delito, o padezcan otras cualesquier tachas que no sean de enemistad capital, o por los tres destos, aunque padezcan tachas, y hayan sido ansimismo participantes (...) se tenga por bastante probanza; y por ella se juzguen [...] de la misma manera que si fuera probado con testigos contestes, que depongan de un mismo hecho.

Novísima Recopilacion de las Leyes de España.,

Libro XII, Titulo XXX (ley 2. tit. 221, lib. 8 R)

Senyor Felip II a Madrid per Pragmàtica de 1592. Prova privilegiada del delictes nefand per a la imposició de la pena ordinària.

Per molt justes causes al servei de Déu (...) i a la bona execució de nostra Real Justícia, i desitjant extirpar d'aquest regnes l'abominable i nefand pecat contra natura, i qui el cometi, seran castigats (...) sense que es puguin evadir de la pena establida per Dret, lleis i Pragmàtiques d'aquests regnes de no ésser suficientment provat l'anomenat delictes per no concórrer en les investigacions de testimonis contestes per ser de tan poca traça i abominació, i de la seva naturalesa de molt dificultosa provança;

Manem, que en el nostre Consell es tracti i conferís sobre el remei jurídic que es pugui proveir, per a què els qui ho cometin fossin castigats, tot i que l'anomenat delictes no fos provat amb testimonis, sinó per altres formes establertes i aprovades en Dret, de les quals pogués resultar bastant provança per poder imposar en ell la pena ordinària (...)

I manem, que provant el pecat per tres testimonis singulars major encara que cadascun d'ells deposi d'acte particular i diferent, o per quatre, encara que sigui partícips del delictes, o pateixin qualsevol altres tatxes que no siguin l'enemistat capital, o pels tres aquests, tot i que pateixin tatxes, i hagin sigut així mateix participants (...) es tingui suficient provança; i per ella es jutgin (...) de la mateixa manera que si fóra provat amb testimonis contestes, que disposin d'un mateix fet.

Novísima Recopilacion de las Leyes de España.,

Libro XII, Título XXX (ley 2. tit. 221, lib. 8 R)

Traducció personal

De fet, ja a l'any 1530 el Consell Suprem de la Inquisició d'Aragó havia sentenciat el que seria el precedent per la clàusula d'un testimoni. Decretava que “un testimoni, encara que fos còmplice i menor de vint-i-cinc anys d'edat, era suficient com a prova i evidència del crim”. Només en el cas que aquest fos la dona del presoner acusat podia no posseir l'entitat suficient com per a actuar com a tal.

Totes aquestes sentències també van ser realitzades per la cort a Madrid, a més de jutjats municipals com podrien ser Màlaga o Sevilla. Tot i això, es sap que a Castella eren molt més durs amb la lluita contra la homosexualitat, a diferència de la Corona d'Aragó o Andalusia, que eren molt més laxos. Parlant de xifres, podríem dir que a Sevilla es van cremar públicament 71 persones entre els anys 1567 i 1616; mentre que a Saragossa van morir cremades 102 persones entre els anys 1570 i 1630. No es condemnaven només homes, sinó també dones; però els càstigs per a aquestes variaven segons si utilitzessin un objecte per tenir relacions sexuals (quelcom que era mereixedor de la foguera) o no ho feien, cosa que era considerada com un atenuant i podia que fos innecessària la pena de mort.

A part d'una part de les dones, també hi havia una altra part de la població que tenia relacions amb persones del seu mateix sexe que estaven exemptes de ser cremades vives: era el cas dels acusats menors de vint-i-cinc anys (gran part dels acusats), que eren condemnats a galeres després d'ésser assotats; però també eren benivolents en el cas que els acusats formessin part del clero (també gran part dels acusats) o la noblesa, com va ser el cas de Pedro Luis Garcerán de Borja²⁹ que va haver de pagar una multa important i cedir unes terres, però va poder seguir amb la seva vida anterior.

Imatge del noble escarmentat.³⁰

²⁹ Pedro Luis Garcerán de Borja (1528-1592) va ser un noble espanyol de gran influència.

³⁰ Imatge extreta de <http://leopoldest.blogspot.com.es/2014/05/pedro-luis-galceran-de-borja-un.html>

Hi havia altres casos que tampoc s'utilitzava la pena de mort, sinó altres mètodes com els assots, el desterrament, la reclusió, les multes i els treballs forçosos; o fins i tot la tortura, que era comunament utilitzada durant els interrogatoris. Algun d'aquests casos eren per exemple els dels esclaus, que molts cops eren condemnats al desterrament tot i que haguessin estat declarats innocents.

Es va continuant jutjant i condemnant els homosexuals fins finals del segle XVII, moment a partir del qual es van deixar de realitzar execucions públiques. Es podria explicar aquest canvi per una major sensibilitat en la societat espanyola i europea (que podríem relacionar amb l'inici de la Il·lustració³¹). També es podria deure a que es volia evitar donar publicitat a l'acte sexual; des de llavors s'enviaven els acusats a remar a les galeres o a l'exili; per tal d'evitar els anomenats “actes de fe”, uns actes públics i multitudinaris organitzats per la Inquisició on es proclamaven les sentències, fent-ne després les execucions. Ja a partir del segle XVIII només alguns casos d'importància d'homosexualitat van ser jutjats.

A principis del segle XIX, es van anar introduint des de França idees més liberals (recordem que la Revolució Francesa va durar des del 1789 fins al 1799 i això va suposar un punt d'inflexió història en relació al conjunt de valors polítics, socials i ideològics que s'associaven a la monarquia absoluta) i més tard va arribar des d'Alemanya el corrent filosòfic anomenat krausisme.³² El 1822 es publicà el primer Codi Penal que no mencionava la sodomia com a delicte durant el Trienni liberal³³, però va ser derogat poc després.

El 1848 es va crear un nou Codi Penal, en el qual la sodomia (tant la homosexualitat com qualsevol pràctica sexual que no representés la reproducció) va desaparèixer; quelcom que es va mantenir en les noves versions de 1850 i 1870. Tot i això, es podien utilitzar altres lleis com les de escàndol públic o aquelles sobre les faltes contra la moral, el pudor i les bones costums.

³¹ Corrent filosòfic, polític i social que va portar a una revolució de pensament.

³² Corrent de pensament del segle XIX lligat al pensador alemany Karl Christian Friedrich Krause (1781-1832) marginal a Europa, però que representà a Espanya un intent de renovació intel·lectual i d'acostament a Europa.

³³ 1820-1823, període que representa una fase de revolucions espanyoles i que és entremig dels tres períodes en els que es divideix el regnat de Ferran VII.

1.2. Espanya a principis del segle XX

El Codi Penal de 1822, que va tenir una aplicació mínima, es va inspirar en els preceptes del codi napoleònic de 1810, així com a les successives reformes i legislacions de 1848, 50 i 70. Aquestes lleis no qualificaven com a delictes les relacions sexuals entre individus del mateix sexe (tal i com va passar en altres països europeus com Alemanya o Gran Bretanya), així que no va existir una penalització que contribuís a que es formés un discurs mèdic contra aquestes relacions.

No va ser fins la redacció del Projecte de Codi Penal de 1928 que no es va produir això: la separació entre un dret penalitzador de la conducta homosexual entre adults i adultes i una medicina que defèn la necessitat de discriminalitzar-la.

La visibilitat homosexual a principis del segle XX a Espanya es relaciona amb la modernització del país, determinant-la com un dels límits d'aquesta actualització. De fet, els anys 20 es van caracteritzar per un desplegament de la qüestió sexual.

A finals del segle anterior, havien sorgit diversos problemes, juntament també amb debats sobre quina direcció devia prendre la política nacional, la salut de la raça i les teories mèdiques que explicaven la malaltia de l'homosexualitat. Tot això va fomentar l'aparició de discursos biopolítics en relació de la sexualitat

La crisi dels 98 va generar un moviment cultural que pretenia la modernització del país. Tot i relacionar la visibilitat homosexual amb el progrés de la societat, encara es veia l'homosexualitat com a quelcom perillós: l'alliberament dels costums produïa un avançament de la degeneració, no de la llibertat. Durant aquest anys es van assentar les bases dels discurs homòfob representant l'homosexualitat com quelcom estèril o malalt, contraposant-la a l'heterosexualitat, allò a seguir per tal de tenir un futur sa.

Les persones homosexuals, juntament amb les drogues, eren descrites com un perill que avançava i desestabilitzava la societat, era entès com el resultat d'una modernitat mal entesa. No existien defensors polítics de la reivindicació homosexual, per la qual cosa aquesta expressió manca de sentit durant la primera meitat del segle XX a Espanya. Existia una gran influència eclesiàstica, la qual pensava que l'homosexualitat era un pecat que acabaria amb els culpables a l'infern, i aquesta idea era mantinguda sobre la societat.

1.3. Últims anys de la dictadura de Primo de Rivera i II República (1928-1936)

Realment, amb el Codi Penal del 1928 (creat durant la dictadura de Primo de Rivera, que va estar vigent fins el nou Codi Penal de 1932) no es perseguien els homosexuals, sinó els seus actes. L'homosexualitat era considerada un agreujant dels delictes comesos, que podia fins i tot fer que la condemna per algun delicte arribés a ser del doble de temps. No era considerat el mateix fer-se un petó en públic, l'exhibicionisme o la pederàstia si aquella persona era homosexual o heterosexual.

Imatge del Codi Penal de 1928.³⁴

Aquest Codi Penal va portar un agreujament en dos preceptes: l'article 69 sobre el delicte d'abusos deshonestos especificava que “quan es produeixi amb persones del mateix sexe del culpable, s'imposarà la pena de dos a dotze anys de presó”, amb el que la pena s'agreujava respecte als abusos comesos amb persones de diferent sexe. L'article 616 esmentava que “el que habitualment o amb escàndol, cometi actes contraris al pudor amb persones del mateix sexe, serà castigat amb una multa de 1.000 a 10.000 pessetes i una inhabilitació especials per als càrrecs públics de sis a dotze anys”. Aquesta multa només se la podien permetre les persones benestants, els més pobres havien de complir una condemna a la presó. També les dones van ser nombrades a l'article 613:

³⁴ Imatge extreta de <http://www.todocoleccion.net/libros-antiguos-derecho-economia/codigo-penal-8-septiembre-d-1928-anotado-concordado-impt-consultor~x31079889>

En los delitos de abusos deshonestos sin publicidad ni escándalo entre hembras, bastara la denuncia de cualquiera de ellas, y si se realizan con publicidad o producen escándalo, la de cualquier persona. En los cometidos entre hombres se procederá de oficio.

En els delictes d'abusos deshonestos sense publicitat ni escàndol entre femelles, bastaria la denúncia de qualsevol d'elles, i si es realitzessin amb publicitat o produeixen escàndol, la de qualsevol persona. En els comesos entre homes es procedirà d'ofici.

Molts juristes estaven en contra de aplicar aquestes sentències, com per exemple el polític Luís Jiménez de Asúa³⁵. Aquest home defensava que els homosexuals no podien ser considerats viciosos ni delinqüents, en tot cas havien de ser considerats malalts, que la solució no era perseguir-los (quelcom compartit amb Gregorio Marañón³⁶, un científic important a l'època).

Imatges (d'esquerra a dreta) de Luis Jiménez de Asúa³⁷ i Gregorio Marañón³⁸.

³⁵ Luís Jiménez de Asúa (1889-1970) va ser un polític castellà que va arribar a ser president de la República a l'exili entre els anys 1962 i 1970.

³⁶ Gregorio Marañón y Posadillo (1887-1960) va ser un metge, historiador i assagista castellà conegut per la seva obra científica, on parla sobre sexomorfologia, anomalies dels caràcters sexuals, enfocaments endocrinològics, i sobretot, sobre la intersexualitat.

³⁷ Imatge extreta de http://portal.uc3m.es/portal/page/portal/instituto_figuerola/programas/phu/diccionariodecatedraticos/lcatedraticos/jasua

³⁸ Imatge extreta de <http://www.elmundo.es/cultura/2015/10/11/5618fd0cca474182328b45e8.html>

L'any 1931 es va establir la II República, i amb ella va arribar un nou Codi Penal (1932). En aquest Codi Penal no es cita explícitament la homosexualitat com a delictes, només es castigaven aquells actes que suposessin un escàndol públic, corrupció de menors o abusos deshonestos. Les disposicions del Codi Republicà tornaven a la tradició legal espanyola (només alterada amb Primo de Rivera) de no incloure la homosexualitat entre els actes sancionables.

Imatge de l'interior del Codi Penal de 1932.³⁹

De fet, aquest nou Codi Penal té molt a deure a la mentalitat republicana dels ja esmentats Jiménez de Asúa i Gregorio Marañón, la qual tendència política és catalogada per Alberto Mira⁴⁰ com a “homofòbia liberal”. Els seus principis són la condemna de la homosexualitat no com a acte antinatural, sinó com a malaltia que cal eradicar. Això en la pràctica es tradueix com una preferència per una situació d'invisibilitat i cap tipus de recolzament social.

No per això s'ha de menysprear el treball de Marañón: s'oposa a condemnar la homosexualitat sense fer la culpa al o la homosexual i protesta a les batudes freqüents i els mals tractes que sofrien aquests per part de les *Fuerzas del Orden Público*.

³⁹ Imatge extreta de <http://www.todocoleccion.net/libros-antiguos-derecho-economia/codigo-penal-reformado-27-octubre-1932-eugenio-cuello-calon~x42809077>

⁴⁰ Alberto Mira (1965) és un escriptor, estudiós del cinema i del món LGBT+; així com professor de la Oxford Brookes University.

L'any 1933, amb l'arribada d'un govern de dretes, es va crear la *Ley de Vagos y Maleantes* (4/8/1933), també coneguda popularment com a *La Gandula*. No es menciona explícitament els i les homosexuals, sinó (cito textualment):

Vagos habituales; rufianes y proxenetas; los que no justificaran la posesión o procedencia del dinero u otros efectos, los mendigos profesionales o los que vivan de la mendicidad o exploten a los menores, enfermos mentales o lisiados; los ebrios y toxicómanos; los que para su consumo inmediato suministren vino o bebidas espirituosas a menores de catorce años en lugares y establecimientos de instrucción o en instituciones de educación e instrucción y los que de cualquier manera promuevan o favorezcan la embriaguez habitual; los que ocultaren su verdadero nombre, disimularen su personalidad o falsearen su domicilio o tuvieren documentos de identidad falsos u ocultaren los propios; los extranjeros que quebranten una orden de expulsión del territorio nacional; y los que observen conducta de inclinación al delito, manifestada por el trato asiduo con delincuentes y maleantes, por la frecuentación de los lugares donde éstos se reúnen habitualmente; por su concurrencia habitual a casas de juegos prohibidos y por la comisión reiterada y frecuente de contravenciones penales.

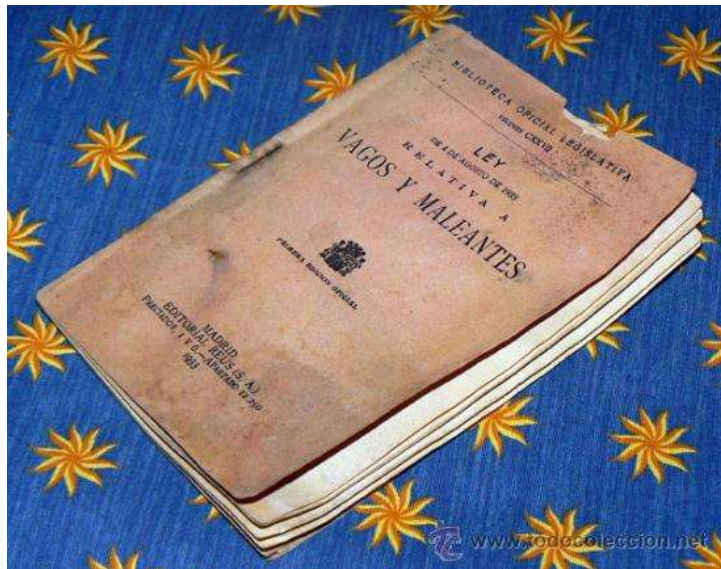
Artículo 2, Capítulo 1, Ley de Vagos y Maleantes.

Ganduls habituales; rufians i proxenetes; qui no justifiqui la possessió o procedència de diners o altres efectes, els captaires professionals o els que visquin de la mendicitat o explotin els menors, malalts mentals o esguerrats; els ebri i toxicòmans; els que per al consum immediat subministrin vi o begudes espirituoses a menors de catorze anys en llocs i establiments d'instrucció o en institucions d'educació i instrucció i els que de qualsevol manera promoguin o afavoreixin l'embriaguesa habitual; els que ocultin el seu nom vertader, dissimulin la seva personalitat o falsegin el seu domicili o tinguin documents d'identitat falsos o ocultin els propis; els estrangers que trenquin una ordre d'expulsió del territori nacional; i els que observin conducta d'inclinació al delictes, manifestada pel tractament assidu amb delinqüents i facinerosos, per la freqüentació dels llocs on aquests es reuneixen habitualment; per la seva concurrència habitual a cases de jocs prohibits i per la comissió reiterada i freqüent de contravencions penals.

Article 2, Capítol 1, Ley de Vagos y Maleantes

Traducció personal

Si bé no es mencionava en cap moment l'homosexualitat, aquesta llei que buscava evitar els delictes prevenint mesures de seguretat, deixava la porta oberta a que s'utilitzés coma repressió de persones sense recursos; comportaments que sense ser delictius, no estaven ben vistos per la societat.

Imatge de la Ley de Vagos y Maleantes.⁴¹

Alguns dels càstigs eren l'internament en centres de treball, l'expulsió del país a aquells que fossin estrangers o multes de fins a 10.000 pessetes. Cal a dir també que aquesta llei va servir com a arma de repressió del govern de Alejandro Lerroux (1864-1949) en la vaga revolucionària de 1934.

De fet, el 18 d'agost d'aquell mateix any, la revista Estampa va publicar un reportatge sobre el primer camp de concentració a Espanya, concretament a Alcalá de Henares, sota les antigues instal·lacions de la presó de dones. Per tal de fer cabuda a tots aquells castigats per aquesta nova llei, van haver de crear fins a tres camps de concentració més: a Burgos, a Cadis i a la illa d'Annobón a la colònia de Guinea Equatorial.

⁴¹ Imatge extreta de <http://piezacoleccionista.blogspot.com.es/2011/08/ley-de-vagos-y-maleantes.html>

Portada de la revista Estampa del 18/8/1934, amb un reportatge sobre el primer camp de concentració d'Espanya⁴²

⁴² Imatge de <http://www.lamarea.com/2013/11/24/campos-de-concentracion-para-vagos-y-maleantes-en-espana/>

1.4. Guerra Civil (1936-1939)

Una dada molt important a remarcar va ser el 17 de juliol de 1936, dia de l'aixecament en armes contra la República. Tot i ser un cop d'Estat fallit, la insurrecció es va estendre ràpidament i va dividir Espanya en dos bàndols, el nacionalista i el republicà, tot provocant la Guerra Civil.

No va arribar a passar un mes (entre finals de juliols i principis d'agost) que van detenir a un dels homosexuals més famosos de la història d'Espanya: Federico García Lorca⁴³. El poeta va ser acusat de “socialista, maçó i homosexual”, tal i com s'esmenta en un document de la *Tercera Brigada Regional d'Investigació Social de la Prefectura Superior de la Policia de Granada*, datat del 9 de juliol de 1935. La seva amistat amb Fernando de los Ríos⁴⁴, la denúncia per una suposada pertinença a una lògia maçònica i la seva homosexualitat, orientació qualificada com a “aberració que va arribar a ser vox populi”, van ser els motius pels revoltats per afusellar un 18 d'agost de 1936 un dels noms més importants de la literatura espanyola.

Imatge del famós escriptor.⁴⁵

Tot i que no consta que hi hagués una persecució directa per part dels nacionals als homosexuals durant la Guerra Civil pel simple fet de ser-ho, sembla ser que aquest factor podria haver estat un punt a favor per al seu empresonament o execució.

⁴³ Federico García Lorca (1898-1936) va ser un poeta i dramaturg espanyol de la Generación del 97-

⁴⁴ Fernando de los Ríos (1879-1949), va ser diputat del PSOE per la província de Granada.

⁴⁵ Imatge extreta de <https://es.pinterest.com/vicqh/federico-garcia-lorca/>

Amb tot, la Guerra Civil va durar fins l'1 d'abril de 1939, dia en el qual el general Francisco Franco (1892-1975) va firmar l'últim comunicat de la Guerra Civil, tot dient: "En el dia d'avui, captiu i desarmat l'Exèrcit Roig, han aconseguit les tropes nacionals els seus últims objectius militars. La guerra ha acabat." Aquest comunicat dóna fi a la Guerra Civil espanyola, començant una etapa de trenta-sis anys de dictadura franquista.

Comunicat del fi de la guerra⁴⁶

⁴⁶ Imatge de

[https://es.wikipedia.org/wiki/%C3%9Altimo parte de la Guerra Civil Espa%C3%B1ola#/media/File:Spain final-guerra-civil.jpg](https://es.wikipedia.org/wiki/%C3%9Altimo_parte_de_la_Guerra_Civil_Espa%C3%B1ola#/media/File:Spain_final-guerra-civil.jpg)

Emissió radiofònica <https://www.fonotecaderadio.com/html/voces.html#fernandezdecordoba>

1.5. Dictadura franquista (1939-1975)

Amb l'arribada de Francisco Franco⁴⁷ al poder es va començar a etiquetar d'immoral tot allò que pogués desviar el pilar de la societat del moment, és a dir, la família tradicional, dins l'Estat nacionalcatolicista. Es van imposar unes formes de comportament basades en la moral cristiana més estricta; en el puritanisme més estricte, que va difondre una obsessió malaltissa per condemnar qualsevol manifestació de sexualitat. També és important mencionar que, en l'àmbit familiar, es va imposar el model patriarcal, on la dona havia de tenir una submissió total envers l'home. L'educació es va tornar un mitjà d'adoctrinament polític i religiós molt important.

Als inicis del règim totalitari de Francisco Franco, aquest es va dedicar més aviat a perseguir i eliminar qualsevol tipus de dissidència política, però amb el temps aquestes amenaces contra el franquisme es van reduir, i es va començar a perseguir la homosexualitat d'una manera més latent, tractant-la com una dissidència sexual. Les relacions sexuals eren vistes només com una forma de procrear, de cap manera com una manera de gaudir.

Imatge del dictador espanyol.⁴⁸

Ja va haver-hi una repressió inicial amb la *Ley de Escándalo Público* i la redacció del Codi Penal l'any 1944, on no es mencionava explícitament la homosexualitat però es

⁴⁷ Francisco Franco Bahamonde (1892-1975) va ser un militar i estadista espanyol, dictador de l'Estat espanyol des del 1939 fins la data de la seva mort.

⁴⁸ Imatge extret de <http://www.zoomnews.es/60175/ver-que-pasa/segunda-inauguracion-franco>

condemnava dins dels delictes d'escàndol públic, abusos deshonestos i contra l'honestat.

A més, en el Codi de Justícia Militar del 17 de juliol de 1945: en el seu apartat penal, en el Tractat II, article 352; es tipifiquen els actes deshonestos comesos per un militar amb una persona del mateix sexe, establint-hi una pena de presó militar d'entre 6 mesos i un dia a sis anys, apartant-lo, a més, del servei.

Però no va ser fins l'any 1954 que es va plasmar legalment la persecució a l'homosexualitat, any que es va editar la *Ley de Vagos y Maleantes* establerta durant la II República per tal d'afegir-ho com a quelcom a perseguir, ja que al·legaven que eren un element perillós per a l'ordre social i la pau pública. Això no vol dir que abans no se'ls perseguís, no es penalitzava legalment però eren objecte de maltractes i detencions arbitràries per part de la policia o de grups falangistes. Cito a continuació els diferents canvis que es van fer en l'esmentada llei que es portava aplicant des de 1933 (canvis subratllats):

Artículo segundo.- Número segundo.- Los homosexuales, rufianes y proxenetas. (...).

Artículo sexto.-Número segundo.- A los homosexuales, rufianes y proxenetas, a los mendigos profesionales y a los que vivan de la mendicidad ajena, exploten menores de edad, enfermos o lisiados, se les aplicarán para que las cumplan todas sucesivamente, las medidas siguientes:

a) Internado en un establecimiento de trabajo o colonia agrícola. Los homosexuales sometidos a esta medida de seguridad deberán ser internados en instituciones especiales y, en todo caso, con absoluta separación de los demás.

b) Prohibición de residir en determinado lugar o territorio y obligación de declarar su domicilio.

c) Sumisión a la vigilancia de los delegados.

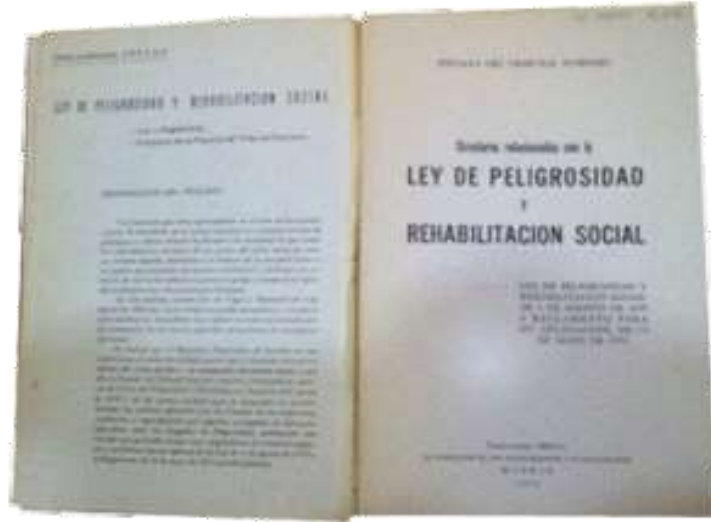
Article segon.- Número segon.- Els homosexuals, rufians i proxenetes. (...).

Article sisè.- Número segons.- Als homosexuals, rufians i proxenetes, als captaires professionals i als que no visquin de la mendicitat aliena, explotin menors d'edat, malalts o esguerrats, se'ls aplicaran per tal que les compleixin totes successivament, les mesures següents:

- a) Internat en un establiment de treball o colònia agrícola. Els homosexuals sotmesos a aquesta mesura de seguretat hauran de ser internats en institucions especials i, en tot cas, amb absoluta separació dels altres.*
- b) Prohibició de residir en un lloc o territori determinat i obligació de declarar el seu domicili.*
- c) Submissió a la vigilància dels delegats.*

D'aquesta manera, es va continuar segregant de la societat a totes aquelles persones que manifestessin una tendència sexual “desviada”, diferents d'aquella que establia els cànons de la moral catòlica. Una repressió que es va continuar exercint activament durant tota la dictadura franquista i que va conduir a centenars de presos fins a “aquelles institucions especials”, com la Presó Provincial de Córdoba, disposades per l'estat amb el fi d'aïllar de la resta de la resta de la societat als “invertits”. Però no només això: la seva reclusió en establiments “especials” va posar de manifest el desig de la dictadura per evitar tot contacte fins i tot amb la resta de la població reclusa espanyola, per tal d'evitar “perversions”, “contagis” o desordres que poguessin atemptar contra l'ordre, la disciplina, però sobre tot, contra la moral a la presó.

El clímax homòfob de la dictadura va arribar a finals d'aquesta, concretament l'any 1970, amb la *Ley sobre Peligrosidad y Rehabilitación Social*, una llei que es basava en els punts principals de la llei vigent fins llavors, la *Ley de Vagos y Maleantes*.

Imatge de la *Ley de Peligrosidad y Rehabilitación Social*.⁴⁹

Al tercer apartat de l'article segon del capítol primer ja s'expressa que els que realitzin actes d'homosexualitat seran "declarats en estat perillós, i se'ls aplicaran les corresponents mesures de seguretat i rehabilitació". A l'apartat tercer de l'article sisè del capítol tercer s'esmenten també els seus càstigs:

A los que realicen actos de homosexualidad y a las que habitualmente ejerzan la prostitución se les impondrán, para su cumplimiento sucesivo, las siguientes medidas:

a) Internamiento en un establecimiento de reeducación.

b) Prohibición de residir en el lugar o territorio que se designe o de visitar ciertos lugares o establecimientos públicos, y sumisión a la vigilancia de los delegados.

Apartado 3, artículo 6, Capítulo 1, *Ley sobre Peligrosidad y Rehabilitación Social*

Als que realitzin actes d'homosexualitat i a les que habitualment exerceixin la prostitució se'ls imposarà, per al seu compliment successiu, les següents mesures:

a) Internament en un establiment de reeducació.

⁴⁹ Imatge extreta de <https://lgtbarcelona.wordpress.com/2015/09/18/de-los-vagos-y-maleantes-a-la-peligrosidad-social/>

b) *Prohibició de residir en el lloc o territori que es designi o de visitar certs llocs o establiments públics, i submissió a la vigilància dels delegats.*

Apartado 3, artículo 6, Capítulo 1, *Ley sobre Peligrosidad y Rehabilitación Social*

Traducció personal

I no només això, sinó que, a més, s'esmentava el desig de creació de nous establiments per a tots aquells que fossin considerats perillosos:

Finalmente, la Ley se preocupa de la creación de nuevos establecimientos especializados donde se cumplan las medidas de seguridad, ampliando los de la anterior legislación con los nuevos de reeducación para: quienes realicen actos de homosexualidad, ejerzan la prostitución y para los menores así como los de preservación para enfermos mentales; establecimientos que, dotados del personal idóneo necesario, garantizarán la reforma y rehabilitación social del peligroso, con medios de la más depurada técnica y mediante la intervención activa y precisa de la autoridad judicial especializada.

Ley 16/1970, de 4 de agosto, sobre peligrosidad y rehabilitación social.

Finalment, la llei es preocupa de la creació de nous establiments especialitzats on es compleixin les mesures de seguretat, ampliant els de l'anterior legislació amb els nous de reeducació per a: qui realitzi actes d'homosexualitat, exerceixin la prostitució i per als menors així com els de preservació per a malalts mentals; establiments que, dotats del personal idoni i necessari, garantiran la reforma i rehabilitació social del perillós, amb mitjans de la més depurada tècnica i mitjançant la intervenció activa i precisa de l'autoritat judicial especialitzada.

Ley 16/1970, de 4 de agosto, sobre peligrosidad y rehabilitación social.

Traducció personal

En aquesta llei, s'hi va donar un nou enfocament a l'homosexualitat: donar-li tractament. Va ser en aquell moment quan es van establir dos centres penals per tal de "rehabilitar"

els i les homosexuals, els de Badajoz i Huelva (en el primer eren presoners els que eren considerats homosexuals passius i en el segon, els actius), on hi passaven entre tres mesos i quatre anys.

Amb la idea de “curar” l’homosexualitat, eren sotmesos a tractaments mitjançant teràpies aversives com podrien ser l’aplicació de descàrregues elèctriques. En aquest tipus de teràpia reparativa, s’utilitzaven descarregues elèctriques al mateix temps que es veien fotos d’altres persones del mateix sexe per així realitzar una associació negativa. Per tal de reparar-lo, els obligaven a masturbar-se amb imatges del sexe contrari i així aconseguir una associació positiva. Una altra teràpia que es va aplicar a Espanya va ser la lobotomia, un tipus de pràctica quirúrgica que consistia en fer una incisió en un lòbul cerebral.

Quan s’acabava aquesta reclusió, eren desterrats del seus llocs d’origen amb la fi de trencar els lligams amb els seus familiars i amics. També cal esmentar que quedaven registrats amb la indicació a les seves fitxes de la seva condició d’homosexuals.

Amb l’entrada de la democràcia l’any 1975, la llei va seguir en vigor, tot i que realment no s’aplicaven aquells articles amb relació a l’homosexualitat. No va ser fins el 1979 que van ser eliminats; però la llei va seguir vigent fins el 23 de novembre de 1995.

Una altra dada important dels últims anys de la dictadura és que es va crear el *Movimiento Español de Liberación Homosexual* (MELH), inicialment anomenat *Agrupación Homófila para la Igualdad Sexual* (AGHOIS). Aquesta associació es va crear a Barcelona l’any 1970 fruit de diverses reunions periòdiques que mantenien un grup d’homosexuals a diversos pisos privats de la capital catalana per tal de defensar els seus drets. Els seus creadors van ser Mir Bellgai i Roger de Gaimon, pseudònims que amagaven a Francesc Francino i Armand de Fluvià⁵⁰.

⁵⁰ Armand de Fluvià va néixer l’any 1931 a l’alta burgesia catalana. Va començar a estudiar Dret i abandonà la carrera, i es va convertir en genealogista i heraldista.

Armand de Fluvià rebia la revista *Arcadie*⁵¹ des de França i n'estava al cas sobre el maig del 68⁵², els disturbis de Stonewall⁵³ i els moviments LGBT que estaven sorgint a diferents punts d'Europa i Estats Units, però el fet provocador de la creació de l'associació va ser la *Ley sobre Peligrosidad y Rehabilitación Social*, citada anteriorment.

A partir d'aquí, es van continuar fent les reunions que ja es feien abans, però d'una manera diferent. Si abans eren deu o dotze persones, ara n'eren seixanta o setanta; i es repartien en sis grups que anaven canviant de lloc per fer les reunions, així no serien captats per la policia.

Ja l'any 1971 es van canviar el nom a *Movimiento Español de Liberación Homosexual*, i l'any següent es reuneixen per primer cop amb el nou nom. Per aquell temps, ja hi havia grups formats a altres ciutats com Madrid o Bilbao.

Aquell mateix any, van decidir començar a publicar la revista *AGHOIS*, considerada com un suplement d'*Arcadie* per als espanyols. Els articles de la revista s'escriuen a Barcelona i després es remetien a França (concretament a Perpinyà, després eren enviats a París) i des d'allà arribava als subscriptors espanyols, majoritàriament catalans. Va tenir una gran dificultat per publicar (només se'n van publicar 18 números), ja que menys de la meitat dels correus arribaven al seu destí: la policia els interceptava. A més, una protesta del ministre Laureano López Rodó⁵⁴ a la revista *Arcadie*, que els ajudava a fer arribar els exemplars a Espanya; va obligar a traslladar la publicació de la revista a Suècia.

⁵¹ Revista gay creada l'any 1954 i clausurada el 1982 que lluitava per l'acceptació de l'homosexualitat per una majoria heterosexual a través de la discreció i la respectabilitat, refusant tot tipus de característica distintiva.

⁵² Protestes que es van dur a França (més concretament a París) durant el maig i juny de l'any 1968 en el qual estudiants d'esquerres queixaven sobre la societat de consum, després la protesta va passar a un major nombre de persones. Ha estat la revolta estudiantil de major envergadura i la més gran vaga general de la història de França i possiblement de l'Europa occidental, ja que va ser seguida per nou milions de persones.

⁵³ Sèrie de manifestacions espontànies i violentes en contra d'una redada policial que va tenir lloc la matinada del 28 de juny de 1969 al pub neoyorkí de Stonewall Inn, un pub d'ambient LGBT.

⁵⁴ Laureano López Rodó (1920-2000) va ser un polític, jurista, catedràtic i advocat català que va esdevenir ministre d'assumptes exteriors durant el franquisme i la transició espanyola.

Portada de la revista AGHOIS del número de desembre de 1972⁵⁵

Ja l'any 1974, el grup va desaparèixer. Tenien una forta pressió policial, que va fer que deixessin les reunions entre finals de l'any 1973 i el 1974. El fet que va propiciar aquest trencament va ser que, durant una de les reunions a casa d'Armand de Fluvià, un cap de policia, Vicente Juan Creix; va trucar preguntant per aquest home i la revista AGHOIS. Ell va dir que no en sabia res, però van deixar les reunions perquè sabien que tenien una pressió policial al darrere.

⁵⁵ Fotografia extreta de <http://leopoldest.blogspot.com.es/2013/01/los-origenes-del-movimiento-lgtb-en-el.html>

1.6. Transició i democràcia (1975-actualitat)

1.6.1. La dècada dels setanta

L'any 1975, el dictador Francisco Franco mor; i els primers anys de Transició a la democràcia són objecte de nombrosos canvis: Joan Carles I⁵⁶ esdevé cap d'estat i nomena Arias Navarro⁵⁷ com a president, però poc temps després dimiteix⁵⁸ i el rei nomena Adolfo Suárez⁵⁹ com a president d'Espanya. Aquesta decisió va ser ratificada a les eleccions generals de 1977, les primeres eleccions des de la fi de la Segona República l'any 1936.

En aquest context es va crear l'any 1975 *Front d'Alliberament Gai de Catalunya* (FAGC) i el que havia estat un dels creadors de *Movimiento Español de Liberación Homosexual*, Armand Fluvià, va ser-ne el fundador i primer secretari general. De fet, va ser la primera associació d'activistes gais a tota Espanya; i seguint les passes d'aquesta es van anar creant a diferents llocs d'Espanya com l'*Euskal Herriko Gay Askapen Mugimendua* (EHGAM) al País Basc o el *Frente Homosexual de Acción Revolucionaria* (FHAR), el MDH i Mercuri a Madrid.

Logotip del Front d'Alliberament Gai de Catalunya.⁶⁰

⁵⁶ Joan Carles I (1938) va ser rei d'Espanya entre els anys 1975 i 2014, fill de Joan de Borbó i Maria de la Mercè de les Dues Sicílies i casat amb Sofia de Grècia (1938).

⁵⁷ Carlos Arias Navarro (1908-1989) va ser un important polític a l'època franquista, arribant a ser primer ministre.

⁵⁸ La seva dimissió va ser propiciada per diversos motius: no tenia una capacitat de lideratge suficient (es veia constantment superat per aquells ministres que tenien més empremta) i no volia grans canvis, seguia sumit en el llegat del dictador. A més es va veure involucrat en diversos actes sagnants que havia produït la policia a Vitoria i Montejurra (Navarra). Finalment, va tenir diverses tensions amb el rei.

⁵⁹ Adolfo Suárez González (1932-2014) va ser un polític i advocat espanyol, president d'Espanya des del 1971 fins el 1981, quan va presentar la seva dimissió.

⁶⁰ Imatge extreta de <http://leopoldest.blogspot.com.es/2015/10/front-dalliberament-gai-de-catalunya-40.html>

Un any més tard es va crear l'Institut Lambda (actual Casal Lambda), el primer espai de trobada i orientació per a gais i lesbianes a l'estat espanyol, així com un centre d'informació i documentació sobre sexualitat dirigit a professionals i investigadors; tenint com a objectiu principal la normalització social de l'homosexualitat mitjançant actes culturals i d'informació destinats a la societat sencera.

Imatge de l'actual Casal Lambda.⁶¹

El 26 de juny de 1977, el FAGC va organitzar la primera manifestació d'Orgull Gai a les Rambles de Barcelona, a la qual van assistir entre quatre mil i cinc mil persones gais, lesbianes, polítics, simpatitzants i sindicalistes. En aquells temps, el FAGC encara era il·legal; i la policia va reprimir durament els manifestants (fins i tot es va arribar a empresonar un d'ells), tot i que es tractava d'una manifestació totalment pacífica. De fet, la *Ley de Peligrosidad Social* encara estava en vigor, i moltes persones van ser detingudes per això. Alguns dels eslògans utilitzats a la manifestació van ser: “No som perillous!”, “El meu cos és meu i faig el que em dona la gana” o “Amnistia sexual!”.

⁶¹ Imatge extreta de <http://lambda.cat/index.php/pages/pages-overview>

Imatge de la manifestació⁶²

Article de La Vanguardia Española publicat el 28 de juny de 1977 sobre la manifestació⁶³

De fet, encara fins l'any 1980 no es va eliminar aquesta llei, per la qual cosa les persones homosexuals (en la seva majoria homes), encara eren perseguides. Es calcula que entre els anys 1974 i 1975 un 6% dels informes disponibles al jutjat de Perillositat de Madrid corresponien a aquestes persones.

⁶² Fotografia extreta de <http://leopoldest.blogspot.com.es/2012/06/barcelona-manifestacion-orgullo-gay.html>

⁶³ Imatge extreta de <http://leopoldest.blogspot.com.es/2012/06/barcelona-manifestacion-orgullo-gay.html>

L'any 1978, davant de l'èxit de la manifestació del darrer any a Barcelona, es va tornar a repetir; però aquest cop a moltes més ciutats: Madrid, Bilbao i Sevilla, a més de la capital catalana.

Aquell mateix any es va produir la primera sortida d'armari pública. Va ser d'Armand Fluvià, que fins llavors havia utilitzat el pseudònim de Roger de Gaimon. Es va dur mitjançant la televisió, concretament al programa de la televisió autonòmica TVE amb major audiència de la època: *Vostè pregunta*.

A finals també de 1978, concretament el 26 de desembre, el Consell de Ministres presidit per Adolfo Suárez va retirar l'homosexualitat de la *Ley de Peligrosidad y Rehabilitación Social*. Ja a mitjans del 1979, diverses organitzacions d'índole diferent (mèdiques, civils i culturals), juntament amb 50 ajuntaments catalans liderats pel de Barcelona, es van ajuntar per exigir la legalització del Front, quelcom que no va tenir lloc fins el 26 de juliol de 1980.

Paradoxalment, les detencions als homosexuals per part de les forces de seguretat de l'Estat es seguien produint. Segons la pròpia Federació, la última va ser abans del Mundial de Futbol de l'any 1982, quan es van tancar diversos locals d'ambient per donar una "millor imatge de la ciutat" i els empresaris els van tornar a obrir amb un cartell on hi havia un bandera multi-color amb el Naranjito⁶⁴, mentre ironitzaven "això nostre sí que és mundial".

Naranjito, símbol del Mundial de Futbol de 1982.⁶⁵

⁶⁴ Símbol del mundial d'aquell any

⁶⁵ Imatge extreta de <https://es.pinterest.com/explore/true-stories/>

1.6.2. Els anys 80 i la lluita contra el VIH

Quelcom va començar a anar en contra del moviment homosexual. Quelcom que va anar arrasant mundialment. Quelcom invisible, imperceptible, mortal. El VIH es va anar estenent ràpidament en la dècada dels vuitanta per tot el món, estigmatitzant encara més el col·lectiu. La lluita contra el virus que causa el SIDA segueix essent avui en dia un repte per a milions de pacients, científics i metges que busquen millorar la prevenció, diagnòstic i tractament.

Moltíssimes persones van morir a causa d'aquesta síndrome que apagava el sistema defensiu. Alguns dels noms mundialment destacats va ser Freddy Mercury⁶⁶, que l'any 1991 confirmava que n'estava infectat; o Rock Hudson⁶⁷, que va ser el primer cas publicitat de SIDA en algú cèlebre als inicis de la pandèmia.

Imatges (d'esquerra a dreta) de Rock Hudson⁶⁸ i Freddy Mercury⁶⁹.

La lluita contra la repressió política a Espanya es va transformar llavors en un moviment per tal de frenar els contagis, que va afectar sobretot als homes homosexuals. L'estigmatització del col·lectiu LGBTI+ es va disparar, fins tal punt que els seus efectes es poden seguir observant fins i tot el dia d'avui, com demostra la recent prohibició de donar sang a homes que hagin mantingut relacions amb persones del seu mateix sexe⁷⁰.

⁶⁶ Freddy Mercury (1946-1991) va ser un cantant, compositor i músic britànic mundialment conegut per haver estat el vocalista i fundador de la banda Queen.

⁶⁷ Roy Harold Scherer (1925-1985), més conegut com a Rock Hudson; va ser actor americà de cinema clàssic modern mundialment conegut.

⁶⁸ Imatge extreta de http://yotepongolapeli.blogspot.com.es/2012_02_04_archive.html

⁶⁹ Imatge extreta de <https://es.pinterest.com/pin/61080138669691458/>

⁷⁰ Fa referència a la recent sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea en la que dicta que pot resultar justificat excloure permanentment de la donació de sang als homes que hagin tingut relacions sexuals amb altres homes.

El VIH no només va infectar i matar a milions de persones a tot el món, també va ser el gran culpable de les campanyes que alimentaven la por i l'odi a allò diferent. De fet, el 6 d'octubre de 1991 un grup de neonazis va assassinar al Parc de la Ciutadella a Sònia Rescalvo, una transsexual de 45 anys. Sis joves d'ultradreta donaven puntades fins a la mort a aquella dona a la glorieta dels músics. Fa tres anys, vint-i-dos anys després del seu assassinat, l'Ajuntament de Barcelona va decidir canviar el nom a aquella glorieta en el seu record.

Placa en homenatge a la dona transsexual mortalment apallissada.⁷¹

Tot i això, en aquests anys també es van anar creant organitzacions estables del col·lectiu LGBTI+ a llocs com per exemple Madrid, com el *Colectivo Gay de Madrid* (COGAM) o el *Colectivo de Lesbianas, Gays, Transexuales y Bisexuales* de Madrid, que ja tenien des de finals dels setanta llocs com Barcelona o Bilbao. A Catalunya, l'any 1986 l'activista Jordi Petit va crear *Coordinadora d'Iniciatives Gais* que l'any 1988 es va transformar en la federació d'associacions *Coordinadora Gai-Lesbiana de Catalunya*.

A més, a nivell mundial, és important esmentar que l'any 1990 es va aconseguir que la OMS (Organització Mundial de la Salut) retirés l'homosexualitat de la seva llista de malalties mentals.

⁷¹ Imatge extreta de https://commons.wikimedia.org/wiki/File:046_En_mem%C3%B2ria_de_S%C3%B2nia,_glorieta_del_par_c_de_la_Ciutadella.JPG

1.6.3. Dels anys noranta a l'actualitat

L'any 1995, ja a les acaballes del govern del socialista Felipe González⁷², es va aconseguir quelcom inimaginable al principi de la lluita contra la homofòbia: l'aprovació del Codi Penal de 1995, ja que en els articles 510, 511 i 512 incloïa la protecció de l'orientació sexual, considerant com agreujant de delictes la homofòbia.

Los que provocaren a la discriminación, al odio o a la violencia contra grupos o asociaciones, por motivos racistas, antisemitas u otros referentes a la ideología, religión o creencias, situación familiar, la pertenencia de sus miembros a una etnia o raza, su origen nacional, su sexo, orientación sexual, enfermedad o minusvalía, serán castigados con la pena de prisión de uno a tres años y multa de seis a doce meses.

Artículo 510, Capítulo IV, Código Penal de 1995

Els que provoquin la discriminació, a l'odi o a la violència contre grups o associacions, per motius racistes, antisemites o altres referents a la ideologia, religió o creences, situació familiar, la pertanyença dels seus membres a una ètnia o raça, el seu origen nacional, sexe, orientació sexual, malaltia o minusvàlua, seran castigats amb una pena de presó d'un a tres anys i multa de sis a dotze mesos

. Article 510, Capítol IV, Codi Penal de 1995

Traducció personal

L'any 1996 va tornar a haver-hi eleccions, i aquest cop va guanyar el Partit Popular, amb José María Aznar⁷³ al capdavant. El seu govern va rebutjar totes les propostes de llei fetes per l'oposició per tal de legalitzar el matrimoni homosexual. Es va propiciar un acord amb l'Església, negant-se a legalitzar-lo, tal i com havia proposat el PSOE en l'anterior legislatura. Tot i això, en les diferents comunitats autònomes ja s'anaven creant diverses lleis on es reconeixien les parelles de persones del mateix gènere. La primera d'elles va

⁷² Felipe González (1942) va ser un polític espanyol, president del Govern des del 1982 fins el 1996.

⁷³ José María Aznar (1953) és un polític espanyol pertanyent al Partit Popular, president del Govern des del 1996 fins el 2004.

ser Catalunya (altre cop pionera en tota Espanya), i després s'hi van afegir Aragó, Navarra i el País Basc; i fins i tot les comunitats governades pel PP com la Comunitat Valenciana o Madrid van fer les seves.

Els anys 1997 i 1998 va haver-hi dues manifestacions a Madrid demanant una llei immediata de parelles de fet a nivell estatal, on estiguessin reconegudes la diversitat de la tipologia de famílies: és a dir, que aquelles que tinguessin pares o mares homosexuals fossin reconegudes com a tal i tinguessin els mateixos drets que la resta de famílies. Col·lectius homosexuals, socials, partits polítics i sindicats (un total d'unes 4.000 persones) es manifestaven als crits de “Derechos para familias de hecho”, “No somos empresas, somos parejas” o “Ley de parejas, ya”⁷⁴.

Aquella reclamació va tenir el seu fruit a les Corts Generals. Es van arribar a presentar cinc propostes durant les legislatures de majoria del Partit Popular⁷⁵, i fins i tot aquest partit en va proposar una l'any 1997. Tot i això, aquesta no va agradar als col·lectius homosexuals ni als partits de PSOE, IU, CC i Grup Mixt, que van votar en contra. Luis Mardones⁷⁶ es queixava dient que aquesta proposta no feia referència en cap moment a les parelles com a unió marital o família, sinó com un contracte mercantil. I afegia: “Les parelles volen passar pel jutge, no pel notari”. Els col·lectius homosexuals la van qualificar com una maniobra esbiaixada, ja que no s'esmentava en cap moment les parelles de fet, d'afectivitat i d'orientació sexual; sinó que es parlava d'unions civils incloent-hi tot tipus de convivència entre dues persones majors d'edat.

En aquest context, va néixer la revista *Zero*; una revista gai espanyola de publicació mensual, que ràpidament es va convertir en un punt de referència de la vida gai i hi van sortir de l'armari nombrosos personatges públics; com Jesús Vázquez⁷⁷, Rafael Amargo⁷⁸ o Nacho Duato⁷⁹. De fet, la revista encara es segueix publicant (tot i ser digitalment), encara que va patir una aturada des del 2009 fins al 2015 per problemes econòmics.

⁷⁴ En castellà: “Drets per a famílies de dret”, « No som empreses, som parelles » i « Llei de parelles ja ».

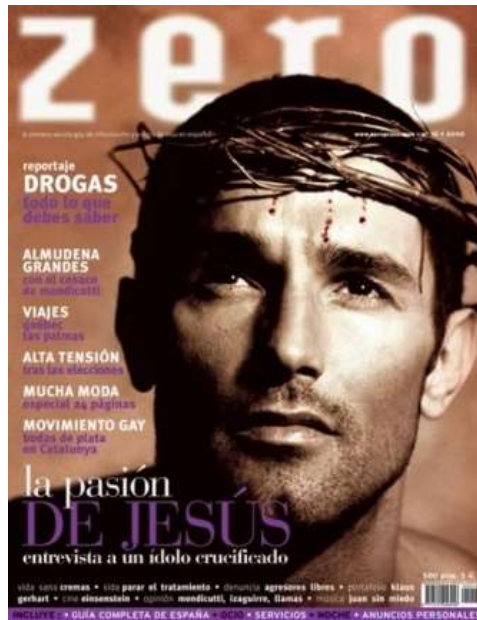
⁷⁵ Dues legislatures, des del 1996 fins el 2004.

⁷⁶ Diputat canari de l'època

⁷⁷ Jesús Vázquez (1965) és un presentador de televisió espanyol.

⁷⁸ Jesús Rafael García Hernández (1975) és un ballarí i coreògraf espanyol.

⁷⁹ Juan Ignacio Duato Barcia (1957) és un ballarí i coreògraf de ballet espanyol.

Número 16 de la revista Zero (any 2000), amb Jesús Vázquez a la portada.⁸⁰

Va ser l'any 2004 quan es van tornar a celebrar unes eleccions generals i va ser quan el partit dretista del Partit Popular, amb José María Aznar al capdavant; va perdre el poder i va deixar el govern espanyol en mans del PSOE, liderat per José Luis Rodríguez Zapatero⁸¹. Complint el seu programa electoral, va legalitzar el matrimoni entre persones del mateix sexe; convertint Espanya en el tercer estat en permetre'l, després de Bèlgica i Holanda. Espanya també va esdevenir pionera a tot el món, doncs era el primer país en acceptar l'adopció per part de parelles del mateix sexe.

El Congrés celebra l'aprovació de la llei.⁸²

⁸⁰ Imatge extreta de <http://www.poprosa.com/galeria/mejores-portadas-de-la-revista-zero/11/>

⁸¹ José Luís Rodríguez Zapatero (1960) és un polític castellà, president del govern espanyol entre els anys 2004 i 2011.

⁸² Imatge extreta de http://sociedad.elpais.com/sociedad/2005/06/30/actualidad/1120082402_850215.html

La llei 13/2005 va ser aprovada el 29 de juny de 2005 gràcies als vots de PSOE, PNV, ERC, IU, Grup Mixte, dos diputats de CiU i una diputada del PP, Cèlia Villalobos⁸³; fent un total de 187 vots; i tenint en contra 147, corresponents al PP i a Unió Democràtica de Catalunya; i amb quatre abstencions de CiU. Cal esmentar que la diputada del PP que va votar a favor va ser multada econòmicament pel seu partit per no seguir la disciplina de vot.

Els canvis que van provocar aquesta llei va ser una modificació del Codi Civil, per tal de substituir les paraules “marit” i “muller” per “cònjuges” i els mots “pare” i “mare” per “progenitors”. A més, es va afegir un segon paràgraf a l'article 44 amb l'afirmació que “El matrimoni tindrà els mateixos requisits i efectes quan els contraents siguin del mateix o de diferent sexe”. Aquesta llei no només aprovava el matrimoni entre persones del mateix sexe, sinó que també reconeixia el dret d'aquestes parelles a adoptar.

En consecuencia, los efectos del matrimonio, que se mantienen en su integridad respetando la configuración objetiva de la institución, serán únicos en todos los ámbitos con independencia del sexo de los contrayentes; entre otros, tanto los referidos a derechos y prestaciones sociales como la posibilidad de ser parte en procedimientos de adopción.

Párrafo 2, Ley 13/2005 de 1 de julio, por la que se modifica el Código Civil en materia de derecho a contraer matrimonio.

En conseqüència, els efectes del matrimoni, que es mantenen en la seva integritat respectant la configuració objectiva de la institució, seran únics en tots els àmbits amb independència del sexe dels contraents; entre altres, tant els referits a drets i prestacions socials com la possibilitat de ser part en procediments d'adopció.

Párrafo 2, Ley 13/2005 de 1 de julio, por la que se modifica el Código Civil en materia de derecho a contraer matrimonio.

Traducció personal

⁸³ Cèlia Villalobos (1949) és una política espanyola del Partit Popular, alcaldessa de Màlaga des de 1995 fins al 2000 i actual diputada al Congrés.

La llei, va ser qualificada per Zapatero com a “un pas més en el camí de la llibertat i la tolerància”, i va afegir que “no estem legislant per a gent que no coneixem, estem ampliant l’oportunitat de ser feliços als nostres veïns, companys de feina, als nostres amics i familiars”. De fet, només el primer any de vigència d’aquesta llei es van casar un total de 4500 parelles.

Emilio i Carlos van ser la primera parella homosexual a Espanya en contraure matrimoni.⁸⁴

La Historia evidencia una larga trayectoria de discriminación basada en la orientación sexual, discriminación que el legislador ha decidido remover. El establecimiento de un marco de realización personal que permita que aquellos que libremente adoptan una opción sexual y afectiva por personas de su mismo sexo puedan desarrollar su personalidad y sus derechos en condiciones de igualdad se ha convertido en exigencia de los ciudadanos de nuestro tiempo, una exigencia a la que esta ley trata de dar respuesta.

Párrafo 2, Ley 13/2005 de 1 de julio, por la que se modifica el Código Civil en materia de derecho a contraer matrimonio.

La Història evidencia una llarga trajectòria de discriminació basada en l’orientació sexual, discriminació que el legislador ha decidit remoure. L’establiment d’un marc de realització personal que permeti que aquells que lliurement adopten una opció sexual i afectiva per persones del seu mateix sexe

⁸⁴ Imatge extreta de http://politica.elpais.com/politica/2015/06/23/actualidad/1435075099_139603.html

puguin desenvolupar la seva personalitat i drets en condicions d'igualtat s'ha convertit en exigència dels ciutadans dels nostres temps, una exigència que aquesta llei tracta de donar resposta.

Párrafo 2, Ley 13/2005 de 1 de julio, por la que se modifica el Código Civil en materia de derecho a contraer matrimonio.

Traducció personal

Tal i com he esmentat abans, aquesta llei va tenir des del principi una oposició del Partit Popular, que a més la va recórrer davant del Tribunal Constitucional, al·legant que anava en contra de la Carta Magna ja que “desnaturalitzava la institució bàsica del matrimoni”. També va ser durament criticada per l'Església i el *Foro de Familia*, que fins i tot van organitzar a Madrid una manifestació en contra, sota el lema “La família sí que importa, pel dret a una mare i un pare, per la llibertat” i que va ser recolzada per la Conferència Episcopal, pel PP i per milers de manifestants que es van ajuntar al centre de la capital espanyola.

Imatge de la mobilització en contra de la llei.⁸⁵

Tot i això, segons enquestes de l'època, la majoria dels espanyols (concretament, un 66,2%) estaven d'acord amb que els homosexuals tinguessin dret al matrimoni, i si parlem

⁸⁵ Imatge extreta de http://politica.elpais.com/politica/2015/06/23/actualidad/1435075099_139603.html

de la gent que opinava que l'heterosexualitat era tan acceptable com l'homosexualitat, aquesta xifra s'eleva a un 79%.

Així doncs, l'any 2005 les persones homosexuals van començar a tenir un total reconeixement jurídic i legal i una gran acceptació social, però els atacs homòfobs es seguien produint. Una víctima anònima explicava que un dia, de copes pel centre de Madrid amb un amic, un grup de quatre nois van començar a insultant-los i a ell li van fúmer un cop de puny a l'ull i al seu amic, una puntada a la boca; mentre que una altra explicava que, mentre es petonejava amb la seva parella, un noi que anava en moto el va insultar i li van donar un cop.

Els atacs homòfobs es segueixen produint avui en dia, ja sigui en menor o major intensitat. Algun exemple recent en seria en Daniel, un jove transsexual d'Almeria que va ser brutalment apallissat mentre passejava els gossos; o el cas del tiroteig a un local d'ambient gai a Orlando que va acabar amb la vida de més de cinquanta persones.

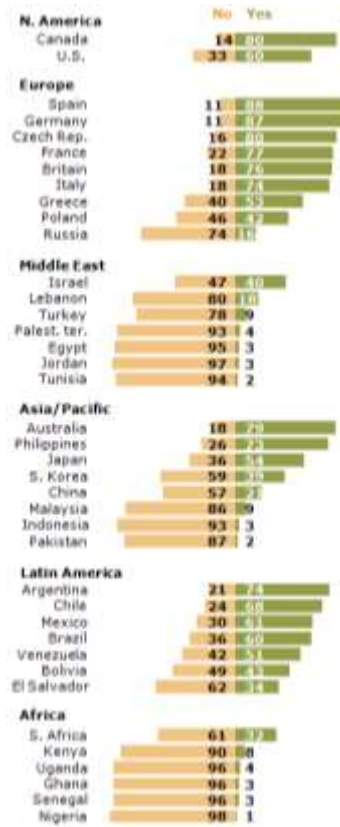
Per lluitar contra la lgbtifòbia, des de Catalunya es va crear una llei l'any 2014 (Llei 11/2014), tal com diu el seu preàmbul: "L'objectiu d'aquesta llei és desenvolupar i garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals (LGBTI) i evitar-los situacions de discriminació i violència, per a assegurar que a Catalunya es pugui viure la diversitat sexual i afectiva en plena llibertat.". Pionera en tot l'estat espanyol, aquesta llei va ser impulsada per PSC, ERC, ICV-EUiA i la CUP i va ésser recolzada per CDC, però rebutjada pel PP i Unió.

Aquesta llei inclou el cicle vital d'una persona del col·lectiu LGBTI+ en tots els àmbits: educació, universitat, sanitat, mitjans de comunicació, presó, identitat de gènere o la inseminació/reproducció assistida de les lesbianes. Segons Eugeni Rodríguez⁸⁶, es tracta de "la llei més completa del món i és molt valenta", però certament (tot i la lluita d'aquest col·lectiu perquè sigui així) no s'està aplicant. De fet ara, dos anys després, està començant a veure els seus primers fruits; ja que el passat setembre es va imposar la primera multa, concretament de 300€ per insults a un treballador d'una residència.

Podríem dir que l'actualitat, el col·lectiu LGBTI+ pot expressar-se lliurement a través dels mitjans que ho desitgen ja que una gran part de la població ho tolera, ho respecta i

⁸⁶ President de l'Observatori contra la Homofòbia i portaveu del Front d'Alliberament Gai de Catalunya.

fins i tot ho comparteix. De fet, segons les dades del *Pew Research Center*, Espanya és el país amb un major grau d'acceptació de l'homosexualitat al món (un 88%).

Taula d'acceptació de l'homosexualitat al món⁸⁷

Certament, podríem relacionar aquesta acceptació amb una major visibilitat en els mitjans (televisió, cinema...), tot i que encara no tinguin una total visibilitat en ells. Tot i això, també és cert que hi ha grups més petits que continuen agredint tant verbal com físicament a gais, lesbianes, bisexuals i transsexuals, no només al nostre país.

⁸⁷ Imatge extreta de <http://www.pewglobal.org/2013/06/04/the-global-divide-on-homosexuality/>

2. Definicions

2.1. Què és l'orientació sexual?

En aquest treball he tractat majoritàriament sobre la discriminació en relacions entre persones del mateix gènere, però no només en persones homosexuals, ja que hi ha molts tipus de sexualitat on es consideren les relacions entre individus del mateix sexe. Comencem per definir què és l'orientació sexual.

La orientació sexual és la capacitat de cada persona de tenir una atracció emocional, afectiva i sexual per altres persones (del seu mateix sexe, d'un diferent o d'ambdós), així com la capacitat de mantenir relacions sexuals amb elles.

Realment, no se sap exactament què és el que determina la orientació sexual d'una persona, però investigacions recents demostren que està basada en factors existents abans del naixement, però pot canviar amb el pas del temps en algunes persones. Del que sí podem estar segur és que se sol establir abans de la pubertat i que no és quelcom que es pugui decidir.

Podem establir diferents tipus d'orientacions sexuals, però no hem d'oblidar que la sexualitat és quelcom tan personal que no tothom se sent identificat en aquests grups. Aquestes persones són anomenades "queers". Aquest terme designa les minoris sexuals que no es poden afegir en altres categories, els "queers" viuen la seva sexualitat sense assumir un rol de gènere en específic. Els termes més coneguts com a tipus d'orientació sexual són l'heterosexualitat, l'homosexualitat i la bisexualitat.

Una persona heterosexual és aquella que té atracció emocional, afectiva i sexual cap a una persona d'un gènere diferent al seu, en canvi, una persona homosexual té aquesta mateixa atracció cap a una persona del seu mateix gènere. Les dones homosexuals són comunament anomenades lesbianes⁸⁸, i els homes, gais. Tot i així, el terme gai pot ésser utilitzat tant per a dones com per a homes.

⁸⁸ El terme lesbiana deriva del nom de l'illa Lesbos (Grècia), on al segle V a.C. vivia la poetessa Sàfa. A partir dels escrits conservats, s'ha deduït que un grup de dones joves estaven a càrrec de Safo per a la seva instrucció i diversió. Va escriure sobre les vides de les dones, les seves relacions i rituals. Es va centrar en la seva bellesa i proclamava el seu amor per les joves.

Quan una persona té una atracció eròtica-afectiva cap a persones dels ambdós sexes, es diu que és bisexual. Aquestes persones poden estar atretes pels dos gèneres per igual o per un més que l'altre i anar canviant segons les fases per les quals la persona passi.

També existeixen altres tipus d'orientació sexual més minoritaris, aquells que comunament són anomenats "queers". Dins d'aquest grup hi trobaríem la pansexualitat, un tipus d'orientació sexual on es pot tenir atracció sexual a algunes persones independentment del seu sexe o gènere; la demisexualitat, on es té atracció sexual només en alguns casos on s'ha establert prèviament un fort vincle emocional; la lithsexualitat, on es té atracció sexual cap a altres persones però sense la necessitat de ser correspostes; l'autosexualitat, on es té atracció sexual cap a un mateix; l'antrosexualitat, un concepte que serveix per a aquelles persones que experimenten sense la necessitat de catalogar-se en cap tipus d'orientació en concret; la polisexualitat, on es té atracció sexual cap a diferents grups de persones amb identitats de gènere concretes; l'asexualitat, on no es té cap tipus d'atracció sexual; la sapiosexualitat, aquelles persones que tenen atracció sexual quan hi ha un vincle intel·lectual; o la hiposexualitat, quan es té molt poc desig sexual.

També és important esmentar la griasexualitat, que té atracció sexual només en unes circumstàncies o ocasions determinades; que es diferencia de l'alosexualitat (quan es té atracció sexual cap a altres persones) i l'asexualitat.

2.2. Què és el gènere?

El gènere és la construcció social i cultural que defèn les diferents característiques i comportaments emocionals, afectius i intel·lectuals que la societat assigna com propis i naturals d'homes o dones, les seves característiques comunes. És també l'estat social, jurídic i legal que identifica una persona com home o dona. La identitat de gènere és com aquesta persona es sent sobre el seu sexe i com el manifesta.

Cal dir que el sexe, a diferència del gènere; ve determinat per la natura: una persona neix amb sexe masculí o femení o amb els dos, en el cas de les persones intersexuals. En canvi, el gènere (home, dona o agènere) és la forma en la que les persones decideixen expressar el seu rol de gènere: a través del seu cos (la roba, el comportament, l'aparença...). Podríem dir, segons les paraules de la doctora Victoria Sau, que el gènere és la construcció psicosocial del sexe. El sexe sol coincidir amb el gènere, però quan aquest no coincideix, estem parlant de persones transgènere.

No s'ha de confondre el terme Drag Queen o Drag King amb el transgènere, ser Drag Queen o Drag King tan sols és un espectacle que consisteix en homes que construeixen un personatge femení, o al revés en el segon cas. És totalment independent de la orientació i les preferències sexuals.

Cal diferenciar també entre transgènere i transsexualitat. Una persona transgènere és aquella que no s'identifica amb el sexe assignat al néixer i decideix expressar el rol de gènere del sexe contrari; i una persona transsexual també és transgènere, però s'ha sotmès a operacions per tal de canviar el seus òrgans genitals, així com teràpies hormonals per tal de canviar la seva aparença física.

Cito un fragment del llibre *L'art de ser normal*, on una nena de vuit anys està atrapada en un cos de nen i vol fer el possible per tenir el sexe contrari.

Una tarda, quan tenia vuit anys, ens van preguntar a tota la classe què voldríem ser quan fóssim grans. La senyoreta Box va anar per tota l'aula i ens va demanar d'un en un que ens poséssim drets i llegíssim en veu alta el que havíem escrit. El Zachary Olsen volia jugar a primera divisió. La Lexy Taylor volia ser actriu. El Harry Beaumont tenia plans per arribar a primer ministre. El Simon Allen volia ser Harry Potter, i en tenia tantes ganes que el curs anterior s'havia fet una cicatriu al front en forma de llampec amb les tisores de la classe de manualitats,

Però jo no volia ser res de tot allò.

Jo vaig escriure:

Vull ser una noia.

L'art de ser normal, Lisa Williamson

Caldria esmentar els estereotips de gènere, tendències o criteris molt acceptats (tot i que massa simplificats) respecte una persona o grup. Els estereotips de gènere solen crear un tracte desigual i injust respecte el gènere d'una persona, quelcom anomenat sexisme. Hi ha quatre tipus bàsics d'estereotips de gènere: per trets de personalitat (s'espera que els homes siguin segur de sí mateixos i agressius, mentre que les dones han de ser passives i submises), per comportament domèstic (les dones cuiden millor els infants, mentre que els homes saben fer millor les reparacions de la casa), per ocupacions i per aparença física (les dones han de ser menudes i amb gràcia, els homes de ser alts i amples d'esquena).

També caldria anomenar també les persones intersexuals, que naixen amb la condició en la qual hi ha una discordança entre el seu sexe cromosòmic, els seus genitals externs i els interns. És a dir, que poden comptar amb ambdós genitals (poden tenir els dos o un més desenvolupat que l'altre) i només sentir-se identificats amb un gènere (o amb els dos). Abans eren anomenats hermafrodites, però aquestes persones (que ja s'acceptaven físicament) van decidir que aquest terme s'utilitzava per a animals i plantes, i que no era correcte que s'utilitzés en éssers humans.

Cal remarcar que les característiques imposades per la societat amb respecte al que és masculí i femení no són realistes. Són incapaces d'englobar com ens sentim, ens comportem o com ens definim a nosaltres mateixos. Totes les persones tenen característiques considerades del gènere contrari, i poden mostrar-ne de diferents en moments diferents de la teva vida. També cal dir que existeixen persones andrògines: persones que mostren característiques femenines i masculines per igual, ni unes ni les altres són dominants.

No existeixen només el femení i el masculí com a identitats de gènere, en realitat la varietat és més àmplia. Podríem destacar el bigènere, que s'identifica amb els dos gèneres;

el gènereflúit, que flueix entre gèneres; el gènere neutral, que té una identitat de gènere neutra; o l'agènere, que no té identitat de gènere.

Entre aquelles persones que s'identifiquen amb les identitats de gènere home/dona cal diferenciar entre les persones cisgènere, aquelles que s'identifiquen amb el gènere assignat al néixer; i les persones transgènere, aquelles que no ho fan.

3. Conclusions

Ser LGBTI+ no és un problema, és una realitat. Una realitat que ha existit i que existirà sempre. De fet, en un primer moment, a l'Antiga Grècia i l'Imperi Romà; les relacions entre persones del mateix sexe eren acceptades i era quelcom comú. Però va ser més endavant, amb l'arribada del cristianisme (i més endavant amb el capitalisme i el sistema patriarcal) que va començar a estar mal vist i fins i tot, perseguit i condemnat amb la mort.

Amb la Il·lustració, va començar a haver una visió més laxa sobre les relacions entre persones del mateix sexe; i a partir d'aquell moment, no va haver rastre de càstig contra la sodomia a la legalitat espanyola.

No va ser fins l'any 1928, amb la dictadura de Primo de Rivera, que va tornar a haver una persecució dels actes homosexuals; i això es va mantenir fins la mort de Franco. Durant els últims cinc anys de dictadura franquista fins als nostres dies, hi ha hagut una constant lluita del col·lectiu LGBTI+ per una igualtat jurídica i social, i també per a la derogació de l'heteronormativitat.

A la introducció d'aquest treball mencionava que els meu principal objectiu era descobrir si el col·lectiu LGBTI+ continuava estant discriminat (tant social com legalment); però també estudiar la visió històrica del procés i esbrinar els diferents tipus de sexualitat.

Puc dir que he complert amb satisfacció els meus objectius. Legalment, el col·lectiu LGBTI+ compta amb una total normalitat jurídica i legal; essent Espanya pionera en tot el món, ja que va ser el tercer país en aprovar el matrimoni entre persones del mateix sexe i el primer en permetre l'adopció. De fet, vaig poder entrevistar la primera parella gai d'Espanya (i a tot el món) que havia adoptat un nen.

Hi ha fins i tot lleis que els emparen davant d'atacs de lgbtifòbia. Catalunya sempre ha estat pionera en qüestions LGBTI+ (recordem que aquí es va originar el moviment gai a tot l'estat espanyol), i des del 2014 compta amb una llei molt potent que empara qualsevol tipus de discriminació de persones del col·lectiu, a més d'incloure el cicle vital de cada persona.

Però no tot són flors i violes. Tot i que Espanya sigui considerat el país amb un major grau d'acceptació de l'homosexualitat a tot el món i haguem evolucionat moltíssim i molt ràpid des que Franco va morir ara fa ja quaranta anys; l'heteronormativitat segueix essent

una realitat, la societat pressuposa que una persona ha de ser heterosexual sense saber-ho. Podríem dir que el col·lectiu LGBTI+ s'ha normalitzat però... Què significa ser normal? S'és normal en referència a un model, en aquest cas l'heterosexualitat. Aquesta no es considera que no pugui estar acceptada.

Gràcies a les entrevistes que he realitzat, també he pogut observar que hi ha molt desconeixement i estereotips sobre les orientacions sexuals, fins i tot dins el col·lectiu. L'homosexualitat és el tipus de sexualitat que està més acceptada, però encara es segueix pensant que la bisexualitat és una moda, que els i les bisexuals no es decideixen, no saben el que volen... Sobre els altres tipus d'orientació sexual, com l'asexualitat o la pansexualitat, hi ha molt desconeixement. Personalment, crec que la informació que ens donen des de l'escola o els mitjans de comunicació en relació a les relacions sexoafectives, està massa enfocada a relacions heterosexuals. Crec que s'ha de canviar això per tal de poder oferir una llibertat sexual plena.

En relació a la homosexualitat, també és important dir que no està igual tractada si es produeix en homes o en dones. L'homosexualitat masculina rep més atenció que la femenina, ja sigui positiva o negativament; ja que el sexe sense membre viril no es considera. Dues dones poden anar del braç pel carrer sense cap problema, i en canvi a dos nois ja els ratllen de “mariques”.

La dona sempre ha tingut un paper secundari a la Història, i això s'evidencia a l'hora de parlar del col·lectiu LGBTI+. Això va suposar que durant l'etapa franquista rebessin molta menys persecució que els homes (a elles se les considerava amigues), però quan aquesta va acabar, van seguir patint una invisibilització. És per això que hi ha molts més referents homes que dones. Poc a poc, se'n van destapant més; i gràcies a això cada cop més dones s'atreveixen a “sortir de l'armari” i viure la seva sexualitat lliurement.

Però... Què és sortir de l'armari? Per què hi ha un armari? Com ja he dit abans, l'heteronormativitat segueix essent una realitat. Una persona heterosexual no surt de l'armari, una persona heterosexual no explica a la seva família i als seus amics que ho és. Hauríem de ser capaços de trencar aquesta norma i que tothom visqués la seva sexualitat lliurement.

Tot i això, aquest moment encara no ha arribat. Gràcies a les entrevistes que vaig poder realitzar, em vaig adonar que les persones d'una edat més avançada estaven a favor de

“sortir de l’armari”: creien que aquesta era una manera de visibilitzar la seva sexualitat i poder viure-la sense problemes. En canvi, els i les més joves em comentaven que estaven en contra de “sortir de l’armari”, la majoria creien que l’armari era inexistent i que han de viure la seva sexualitat sense donar explicacions a ningú, però fent-la visible d’una altra manera; tot i que alguns i algunes l’han hagut de patir.

Això sí: he pogut observar que, tal i com menciona l’estudi del *Pew Research Center*, Espanya té un gran grau d’acceptació de l’homosexualitat, fins a tal punt de convertir-se en el país del món amb més acceptació. Les persones que vaig entrevistar (dones i homes homosexuals i bisexuals, un noi transsexual, una noia demi-homosexual panromàntica i dues noies pansexuals) m’explicaven que va haver-hi una gran acceptació a la seva família i al seu cercle d’amics, i no han rebut més discriminació que algun comentari o insult puntual al carrer. Parlo de la majoria, ja que també hi ha hagut un cas en el qual la família no ha acceptat la seva orientació sexual i la seva vida és un infern des que va sortir de l’armari. Per tant, podria dir que la meua hipòtesi, on deia que el col·lectiu LGBTI+ encara no estava acceptat socialment, té una part verídica i una altra que no.

Sobre les famílies de pares o mares homosexuals, vull mencionar que pateixen una forta invisibilització, ja que són molt minoritàries. Cada cop que el seu fill o la seva filla entra a un cercle nou, la família s’ha de presentar i explicar que els dos són progenitors del seu fill o filla. En el cas del Manel i el Xavi, em van explicar que el seu fill no va voler dir durant una temporada que tenia dos pares, a causa de ser l’únic nen de tota la ciutat amb progenitors del mateix sexe. Des de l’escola i els mitjans de comunicació, tal i com m’explicaven la Maria, el Xavi i el Manel; s’imposa un sistema on hi ha un pare i una mare, i es pot veure a través dels fulls informatius, dels papers que han d’omplir, de la publicitat o la ficció televisiva, etcètera. Per tant, l’educació i els mitjans són molt importants a l’hora d’establir un model heteronormatiu, hem de canviar aquesta per poder derogar l’heteronormativitat.

Ara l’únic que ens queda és seguir lluitant totes i tots plegats contra la discriminació (ja no només del col·lectiu LGBTI+, sinó en tots els àmbits) i combatre l’heteronormativitat. No podem fer ni un pas enrere.

4. Agraïments

Abans de finalitzar aquest treball, vull donar les gràcies a totes aquelles persones que van dedicar el seu temps a respondre les meves preguntes, sense elles no hauria pogut fer aquest Treball de Recerca. Especialment, donar les gràcies a Armand de Fluvià, creador del moviment gai a Espanya, que va resoldre totes les meves qüestions sobre com va viure la creació del moviment i la lluita per a una llibertat sexual plena; Manel Andreu i Xavier Villanueva, la primera parella gai en adoptar a Espanya (i de fet a tot el món), que em van ajudar molt amb com va ser el procés d'adopció i com van viure ells la creació de la llei; l'Elena Longares, del col·lectiu LesBiCat, i la Isabel Franc, escriptora, dues dones que em van ajudar a comprendre el paper de la dona dins el col·lectiu. També la Maria López, que em va parlar de l'educació dels seus fills i com s'havia de canviar aquesta per tal de trencar l'heteronormativitat.

També vull donar les gràcies a tota aquella gent que m'ha recolzat en aquests mesos de creació del treball. Gràcies a la meva tutora, la Concha Jurado, que m'ha ajudat i aconsellat en aquest camí; i molt especialment a la Mar Piera, gran amiga. Sense tu no hauria estat possible, ni tan sols hagués triat aquest tema per al meu treball. Gràcies per fer-me obrir els ulls, per fer-me voler seguir lluitant, per estar al meu costat encara que ens separin dos-cents quilòmetres.

I a tothom que lluita cada dia per ser qui és.

5. Recursos utilitzats

5.1. Bibliografia

García Fernández, Ágata. *La homosexualidad en la sociedad actual*.

García Sebastián, Gatell Arimon, Palafox Gamir i Riesques Corbella. (2011) *Història* Barcelona: Vicens Vives.

García Valdés, Alberto (1982) *Historia y presente de la homosexualidad* Editorial Akal

Gino, Alex. (2016) *George* Fanbooks

Lamarca, Íñigo. (2009) *Diari d'un adolescent gai* Alberdania.

Piro, C. (2001) *Invertidos y rompepatrias. Socialismo y homosexualidad en el Estado Español* Vitoria-Gasteiz: Eztabaida Argitalpenak-Liburudenda.

Pueyo, Chris. (2015) *El chico de las estrellas* Planeta

Williamson, Lisa. (2016) *L'art de ser normal* Fanbooks

5.2. Webgrafia

<http://asexuality.org/sp/wiki/index.php?title=Alosexual>

<http://asexuality.org/sp/wiki/index.php?title=Gris-asexual>

<http://blogs.sapiens.cat/historiadorvital/2011/05/17/lhomosexualitat-al-larg-de-la-historia/>

http://contraeliz.cluster005.ovh.net/recursos/es_vg_1954.pdf

<http://diccionario.leyderecho.org/testigos-contestes/>

http://elpais.com/diario/1997/11/26/sociedad/880498803_850215.html

http://elpais.com/diario/1998/03/29/sociedad/891126004_850215.html

http://elpais.com/diario/1998/07/01/catalunya/899255239_850215.html

http://elpais.com/diario/1998/07/01/catalunya/899255239_850215.html

http://elpais.com/diario/1999/10/13/espana/939765606_850215.html

<http://galeon.com/franquismo/web/LVaMa.pdf>

<http://historiageneral.com/2013/01/17/las-siete-partidas-leyes-de-la-antigua-castilla/>

<http://ifc.dpz.es/recursos/publicaciones/28/93/08heredia.pdf>

http://intracentre.escolacristiana.org/FonsConeixement/Recursos/FC264/orientacions_tr_eball_recerca.pdf

<http://leopoldest.blogspot.com.es/2012/06/barcelona-manifestacion-orgullo-gay.html>

<http://leopoldest.blogspot.com.es/2013/01/los-origenes-del-movimiento-lgtb-en-el.html>

<http://leopoldest.blogspot.com.es/2013/02/1928-primeras-leyes-contra-la.html>

<http://leopoldest.blogspot.com.es/2013/02/ley-de-vagos-y-maleantes-1933-revisada.html>

<http://magnet.xataka.com/en-diez-minutos/el-ataque-de-orlando-es-solo-el-ultimo-ejemplo-de-como-la-homofobia-aun-es-mortal>

http://personales.us.es//alporu/histsevilla/leyes_sodomia.htm

http://politica.elpais.com/politica/2015/06/23/actualidad/1435075099_139603.html

http://politica.elpais.com/politica/2015/06/25/actualidad/1435243061_680818.html

http://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?documentId=672704&action=fitxa

<http://web.archive.org/web/20070927090356/http://www.amnistiacatalunya.org/edu/2/msx-s.hidalgo.html>

http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_03/pdf/Hipotesi.pdf

<http://www.20minutos.es/noticia/20123/0/matrimonio/homosexual/villalobos/>

<http://www.20minutos.es/noticia/35179/0/matrimonio/homosexual/gay/>

<http://www.20minutos.es/noticia/35457/0/homosexuales/recurso/constitucional/>

<http://www.afar2rep.org/documentos/informeai.htm>

<http://www.apa.org/centrodeapoyo/sexual.aspx>

<http://www.elmundo.es/cronica/2002/349/1024905810.html>

<http://www.elmundo.es/elmundo/2004/07/22/sociedad/1090498770.html>

<http://www.elmundo.es/elmundo/2005/10/28/espana/1130496506.html>

<http://www.elmundo.es/elmundo/2006/09/29/espana/1159560787.html>

<http://www.elmundo.es/elmundosalud/2005/06/24/medicina/1119625636.html>

<http://www.elmundo.es/elmundosalud/2005/06/24/medicina/1119625636.html>

<http://www.elmundo.es/loc/2014/07/15/53c3f673ca4741b91a8b4587.html>

<http://www.elpais.com.co/elpais/salud/noticias/sexo-manual-diversidad-sexual>

http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/societat/primera-sancio-arran-llei-antihomofobia-dos-anys-despres-seva-aprovacio-5430895?utm_source=newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=elPeriodico-ed07h

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GDLC-e00080428.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0002458.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0003801.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0004354.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0005117.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0010359.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0019546.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0023791.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0024096.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0026328.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0026339.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0026614.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0028061.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0028352.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0029103.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0030518.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0030518.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0033924.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0034388.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0034412.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0034520.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0034579.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0034638.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0035174.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0038743.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0039982.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0044942.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0051922.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0057700.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0063252.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0064349.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0065580.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0232414.xml>

<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0259334.xml>

http://www.fnff.es/Quien_implanto_la_Ley_de_Vagos_y_Maleantes_1181_c.htm

<http://www.ideal.es/granada/201602/12/apalean-transexual-alminares-20160212005331.html>

<http://www.idemtv.com/es/2012/11/10/entrevista-armand-de-fluvia/>

<http://www.lamarea.com/2013/11/24/campos-de-concentracion-para-vagos-y-maleantes-en-espana/>

http://www.lambdalegal.org/sites/default/files/spa-vg_conceptosbasicos_final.pdf

<http://www.lavanguardia.com/politica/20161024/411261291326/miquel-iceta-psc-desobedeceremos-aguantar-consecuencias-investidura-rajoy.html>

<http://www.mujaresenred.net/spip.php?article1994>

<http://www.publico.es/actualidad/catalunya-tendra-primera-ley-homofobia.html>

<http://www.publico.es/actualidad/catalunya-tendra-primera-ley-homofobia.html>

http://www.scielo.cl/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S0718-52002011000100009

<http://www.xtec.cat/ies-sabadell/recursos/recerca/6%20La%20memoria%20escrita%20%20de%20treball%20de%20recerca2.htm>

https://books.google.es/books?id=qoy-JqefILsC&pg=PA109&lpg=PA109&dq=codigo+penal+1932+homosexualidad&source=bl&ots=wHvDJDmaWC&sig=OVsCVz2le_u4iofXWvQWnT1s2Yg&hl=es&sa=X&ved=0ahUKEwiswY7XqezOAhVEvhQKHUncBrcQ6AEIMTAD#v=onepage&q=codigo%20penal%201932%20homosexualidad&f=false

<https://ca.wikipedia.org/wiki/Adri%C3%A0>

https://ca.wikipedia.org/wiki/Front_d%27Alliberament_Gai_de_Catalunya

<https://ca.wikipedia.org/wiki/Hip%C3%B2tesi>

https://ca.wikipedia.org/wiki/Karl_Christian_Friedrich_Krause

https://ca.wikipedia.org/wiki/Martina_Navr%C3%A1tilov%C3%A1

[https://ca.wikipedia.org/wiki/Zero_\(revista\)](https://ca.wikipedia.org/wiki/Zero_(revista))

https://es.wikipedia.org/wiki/Alberto_Mira

https://es.wikipedia.org/wiki/Carlos_Arias_Navarro

https://es.wikipedia.org/wiki/Celia_Villalobos

https://es.wikipedia.org/wiki/Disturbios_de_Stonewall

https://es.wikipedia.org/wiki/Freddie_Mercury

https://es.wikipedia.org/wiki/Homosexualidad_en_Espa%C3%B1a

https://es.wikipedia.org/wiki/Jes%C3%BAs_V%C3%A1zquez

https://es.wikipedia.org/wiki/Jos%C3%A9_Mar%C3%ADa_Aznar

https://es.wikipedia.org/wiki/Mayo_de_1968_en_Francia

https://es.wikipedia.org/wiki/Nacho_Duato

https://es.wikipedia.org/wiki/Pedro_Luis_Garcer%C3%A1n_de_Borja

https://es.wikipedia.org/wiki/Rafael_Amargo

https://es.wikipedia.org/wiki/Rock_Hudson

https://es.wikipedia.org/wiki/Siete_Partidas

<https://hipertextual.com/2015/04/donar-sangre-homosexuales>

<https://hipertextual.com/2015/06/homosexualidad-en-espana-historia>

<https://hipertextual.com/2016/08/lorca-asesinato-guerra-civil>

<https://journals.iai.spk-berlin.de/index.php/iberoamericana/article/viewFile/1450/1084>

<https://libreriabakakai.files.wordpress.com/2011/09/invertidosyrompepatrais.pdf>

<https://uvadoc.uva.es/bitstream/10324/4252/1/TFG-L234.pdf>

<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1995-25444>

<https://www.plannedparenthood.org/esp/temas-de-salud/orientacion-sexual-y-genero/genero-e-identidad-de-genero>

5.3. Diccionaris

<http://diccionario.leyderecho.org/>

<http://dlc.iec.cat/>

<http://translate.google.es>

<http://www.diccionaris.cat/>

<http://www.enciclopedia.cat/>

<http://www.rae.es/>

Annexos

Història LGBTI+ a Espanya

Treball de Recerca de Batxillerat

Índex

1. Lleis esmentades.....	70
2. Entrevistes.....	72

1. Lleis esmentades

Set Partides (pàgines 10, 11 i 14)

<http://fama2.us.es/fde/ocr/2006/sietePartidasP1.pdf>

Pragmàtica de 1497 (pàgines 14, 15 i 16)

Pragmàtica de 1592 (pàgines 17 i 18)

Codi Napoleònic de 1810 (pàgina 22)

Codi Penal de 1822 (pàgines 21 i 22)

<http://www.ub.edu/ciudadania/hipertexto/evolucion/textos/1822.htm>

Codi Penal de 1848 i modificació del 1850 (pàgines 21 i 22)

<http://www.ub.edu/ciudadania/hipertexto/evolucion/textos/1848.htm>

Codi Penal de 1870 (pàgines 21 i 22)

<http://www.ub.edu/ciudadania/hipertexto/evolucion/textos/1870.htm>

Codi Penal de 1928 (pàgines 22, 23 i 24)

<http://www.ub.edu/ciudadania/hipertexto/evolucion/textos/1928.htm>

Codi Penal de 1932 (pàgines 23 i 25)

<http://www.ub.edu/ciudadania/hipertexto/evolucion/textos/1932.htm>

Ley de Vagos y Maleantes (pàgines 26, 27, 32 i 33)

Edició de 1933 <http://galeon.com/franquismo/web/LVaMa.pdf>

Ley de 15 de julio de 1954 por la que se modifican los artículos 2^a y 6^a de la Ley de Vagos y Maleantes, de 4 de agosto de 1933.

<http://www.boe.es/datos/pdfs/BOE//1954/198/A04862-04862.pdf>

Ley sobre Peligrosidad y Rehabilitación Social (pàgines 33, 34, 35, 36 i 37)

https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-1970-854

Codi Penal de 1995 (pàgina 45)

<http://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1995-25444&tn=1&vd=&p=19951124>

Codi Civil amb modificació de 2/7/2005 (pàgina 48)

<http://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1889-4763&tn=1&vd=&p=20050702>

Ley 13/2005, de 1 de julio, por la que se modifica el Código Civil en materia de derecho a contraer matrimonio. (pàgines 47, 48, 49 i 50)

<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2005-11364>

Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a Garantir els Drets de Lesbianes, Gais, Bisexuals, Transgènere i Intersexuals i per a Eradicar l'Homofòbia, la Bifòbia i la Transfòbia. (pàgines 51 i 52)

http://dogc.gencat.cat/ca/pdogc_canals_interns/pdogc_resultats_fitxa/?documentId=672704&action=fitxa

2. Entrevistes

Per tal de donar una base social al meu Treball de Recerca, vaig decidir entrevistar persones del col·lectiu LGBTI+ per tal que em donessin la seva opinió sobre com esta tractat avui en dia el col·lectiu, però també si han patit algun tipus de discriminació.

Vaig voler entrevistar persones del meu entorn: amics i amigues, professors, família... Però també persones que tinguessin algun reconeixement especial. D'això en serien prova Armand de Fluvià, creador del moviment gai a Espanya; Miquel Iceta, secretari general del PSC; o Manel Andreu i Xavier Villanueva, primers gais que van adoptar a tota Espanya. Hi ha un total de trenta persones que han volgut aportar el seu granet de sorra al meu Treball de Recerca explicant les seves experiències.

Per a mi, poder parlar amb tota aquesta gent m'ha suposat una gran reflexió però també moltíssimes ganes de seguir lluitant pel col·lectiu LGBTI+. Gràcies a ells i elles, he pogut veure que en els últims quaranta anys hi ha hagut una evolució enorme. Sí, continua havent-hi una gran heteronormativitat i hi ha un gran desconeixement i molts estereotips sobre els diferents tipus de sexualitat i identitat de gènere; però la discriminació a aquests col·lectius és cada cop menor.

A part de les entrevistes aquí annexades, vaig intentar contactar amb un gran nombre de persones però, ja sigui per motius laborals o perquè no em van arribar a contestar, no he pogut annexar una entrevista al meu Treball de Recerca. Algunes d'aquestes persones són Santi Vila (actual conseller de cultura de la Generalitat de Catalunya), Lúdia Pujol (cantant), Lluís Llach (cantant), Sandra Barneda (periodista), Aida Domènec (youtuber i blogger mundialment coneguda), Alba Paul (influencer, parella d'Aida Domènec), Chris Pueyo (escriptor), Jorge Javier Vázquez (presentador de televisió), Jesús Vázquez (presentador de televisió), Pedro Almodóvar (director de cinema), Jaume Collboni (diputat al Parlament de Catalunya i regidor de Barcelona), Paco León (actor), Ventura Pons (director de cinema)...

Les entrevistes estan endreçades alfabèticament per cognom.

Entrevista a Paula Alarcón Hidalgo

Per començar, podries fer una breu presentació sobre tu?

Em dic Paula Alarcón Hidalgo, tinc 16 anys i estic estudiant Batxillerat d'arts plàstiques.

Què penses del fet que les persones hagin estat discriminades per la seva orientació sexual, sobretot en les últimes dècades?

Evidentment em sembla una total injustícia, però malauradament la cultura ha patit molta influència per part de l'església i tots, sense excepció, estem "contaminats" per la cultura.

Creus que ara mateix la societat accepta i respecta totes les orientacions i identitats sexuals?

En absolut. Sí és cert que hem evolucionat força, però estem molt lluny de la igualtat. De fet, penso que tots tenim certs pensaments homòfobs. Qui no ha utilitzat alguna vegada la paraula "maricón" com un insult? Perquè creiem que ser homosexual comporta una sèrie d'estereotips de persona més efeminada i per la nostra societat és un pecat saltar-se els rols de gènere.

Creus que l'homosexualitat en homes està millor vista que l'homosexualitat en dones o la bisexualitat o altres orientacions (o la manca) sexuals?

Tot el contrari. Com deia abans, als homes homosexuals se'ls atribueix l'estereotip de persona efeminada i, en una societat masclista com la que vivim, dir-li a un home que s'assembla a una dona és un insult. Les dones pateixen un altre tipus de discriminació, ja que són vistes com objectes sexuals i aquest problema s'agreuja quan parlem de dones homosexuals.

Penses que la sortida d'armari en els persones no-heterosexuals ha de ser necessària? L'has patida? Creus que el teu entorn (família, amics, etc.) accepta i respecta la teva sexualitat?

Estic totalment en contra de la sortida de l'armari. Penso que per normalitzar les orientacions sexuals s'han de tractar com fets normals que són. Així com no has de dir als teus pares que ets heterosexual, tampoc has de fer-ho quan tens una altra orientació. Per

tant, jo no l'he viscuda i la meva família no és conscient de la meva orientació sexual. No la guardo en secret, però tampoc m'ho han preguntat. No tindria cap problema en dir-ho.

Tu mateixa has patit algun tipus de discriminació o atac homòfob?

Com he dit abans, no hi ha gaire gent conscient de la meva orientació sexual, i com tampoc segueixo els estereotips, no he patit cap atac homòfob directament, però a diari veig coses que m'ofenen.

Entrevista a Helena Alemany

Per començar, podries fer una breu presentació sobre tu?

Em dic Helena Alemany Martínez i tinc 17 anys. Estudio 2n de Batxillerat humanístic però encara no sé quina carrera faré. Sóc pansexual i he descobert just aquest any, ja que fins ara pensava que era bisexual perquè no en tenia massa idea del tema i no se m'havia ocorregut investigar.

Què penses del fet que les persones hagin estat discriminades per la seva orientació sexual, sobretot en les últimes dècades?

Sincerament penso que es una estupidesa. Cap persona es mereix el que alguna gent ha de patir, i encara menys si és per un sentiment que ni més ni menys és l'amor. Som persones i ens enamorem de persones, i cap persona hauria de patir tal discriminació per aquest fet.

Creus que ara mateix la societat accepta i respecta totes les orientacions i identitats sexuals?

Depèn del país. Aquí a Espanya, per exemple, se n'accepta l'existència però normalment està mal vist pel carrer. Es respecta però es mira malament, com una cosa estranya que millor no mostris al públic. Hi ha països on encara et fiquen a la presó o directament t'afusellen per no ser heterosexual.

Creus que l'homosexualitat en homes està millor vista que l'homosexualitat en dones o la bisexualitat o altres orientacions (o la manca) sexuals?

Sincerament trobo l'homosexualitat masculina rep molta més atenció, tant negativa com positiva, que la femenina. L'homosexualitat femenina no és tan coneguda, si bé és cert que crec que no rep tantes crítiques com la masculina, ja que t'associen amb "aquell maricón", "un nenaza".

Penses que la sortida d'armari en els persones no-heterosexuals ha de ser necessària? L'has patida? Creus que el teu entorn (família, amics, etc.) coneix, accepta i respecta la teva sexualitat?

Trobo que no hauria de ser necessària. Si no és necessari que jo digui que m'agrada un noi, per què ha de ser necessari que digui que m'agrada una noia? Com bé he dit abans, tots som persones i ens enamorem de persones.

L'he patida amb els meus amics quan els ho vaig confessar i amb la meva mare. El meu pare encara no ho sap, però crec que s'ensuma alguna cosa. Tots m'han acceptat i fins i tot encoratjat que no pateixi.

Tu mateixa has patit algun tipus de discriminació o atac homòfob?

Bastants cops quan anava pel carrer amb la meva ex, anàvem agafades de la mà, i molta gent se'ns quedava mirant malament. Un cop un avi ens portava observant una bona estona (estàvem al metro) i ens va demanar que si no podríem guardar-nos aquestes coses per casa ja que feia brut i semblava incorrecte fer això en públic. I després... Una persona de la uni de la meva classe des que sap que no sóc heterosexual que ja quasi no em parla, i és ben sabut per tota la classe que ell es homòfob, així que... però afortunadament no m'ha passat gaire res greu.

Entrevista a Manel Andreu Barriel i Xavier Villanueva Rovira

Per començar, podríeu fer una breu presentació sobre vosaltres? Com us dieu, de què treballeu...

Xavi: Sí, home! I tant! Jo em dic Xavier Villanueva Rovira, treballo de comercial a una botiga d'informàtica i porto allà trenta anys treballant.

Manel: Jo em dic Manel i treballo a Correus.

Creieu que ara mateix el col·lectiu LGBTI+ continua estant discriminat o ha arribat a una normalització?

Xavi: En el nostre cas almenys, jo crec que ha arribat a una normalització. *(Manel el mira)* Tu creus que no? Ho creus?

Manel: Jo crec que no. *(riures)* Però bé, nosaltres no hem tingut problemes greus en cap moment, això sí.

Xavi: Nosaltres, com a parella, no hem tingut mai cap problema...

Em refereixo també en general...

Xavi: En general... En general hi ha encara moltes coses que es poden canviar i que home, amb l'aspecte dels gais i les lesbianes, encara està més normalitzat... Però hi ha altres casos, com les persones transsexuals, sí que és...

Manel: Possiblement, també entre els gais i les lesbianes, les lleis els emparen més. I en el cas dels transsexuals hi ha una llacuna pels canvis de sexe o per històries... Quan la llei no t'empara, la societat et pot tolerar o no et pot tolerar, però intolerància n'hi haurà sempre... Sempre hi haurà un grau d'intolerància, de gent que no li agrada una cosa o no li agrada una altra... I això t'ho pots trobar a la feina, fent un viatge o el que sigui. O a la família. *(riures)* Que la família és un regal de Déu! *(més riures)*

Creieu que la sortida de l'armari és necessària? Vull dir, si estigués normalitzat el fet de no ser heterosexual, seria necessària? Vosaltres l'heu patida?

Xavi: A veure, jo t'explicaré el meu cas. Jo ja tinc una edat, ja tinc cinquanta anys; i ara potser costa menys sortir de l'armari perquè la gent ja ho veu més "normal", és més visible. Jo me'n recordo que... Vull dir, al principi, tu lluites contra això. Jo me'n recordo

que sabia que m'agradaven els homes i volia intentar, fins i tot, conèixer alguna dona; més que res, per veure si... Però veritablement, em vaig adonar que la meva condició sexual era que m'agradaven els homes.

I ara... Jo crec que és més fàcil, sortir de l'armari. Si és necessari...? Home, penso que el que no pot ser és el que ha passat amb gent ja gran que ha tingut una dona, ha viscut amargat i després ara que és més visible, s'han separat i ara estan amb un home... Penso veritablement que si la teva condició sexual és aquesta, penso que avui en dia és més fàcil...

Manel: Ja, però quan tens més recolzament de la societat és més fàcil ser valent. És que clar, en la època de Franco podies anar fins i tot a la presó... Jo no ho he viscut però... En qualsevol cas, crec que com més visibilitat hi ha, també hi ha més normalització.

Quan vau sortir de l'armari, la vostra família i el vostre cercle d'amics us va recolzar?

Xavi: Jo, quan vaig sortir de l'armari, em va costar. Era una cosa que jo intentava portar amagada i després no va ser tan complicat... Jo ja tenia una edat, gairebé vint-i-cinc anys i tenia la meva feina, era independent econòmicament; i vaig considerar que les persones que havien de saber-ho eren les més properes.

Llavors jo vaig donar el pas i ho vaig dir a casa. La meva mare ja ho sabia, no era una cosa que ella no sospités: tenia una edat, no tenia parella de dona i... Llavors, és clar, com econòmicament jo ja treballava (és diferent si és un noi de setze anys que encara viu a casa)... Llavors, si no m'haguessin acceptat, hagués marxat de casa. Això ho tenia clar.

També ho vaig explicar a la feina. Vaig parlar amb els meus caps i els ho vaig explicar. I en cap moment em vaig trobar, mai... Porto trenta anys treballant allà i no he tingut mai cap problema per la meva condició sexual.

Manel: Jo penso que quan a casa se n'adonen de la situació, almenys en el meu cas, sí que ho accepten; però no els dones cap alegria tampoc. Per la mentalitat que tenen, és un disgust. El que passa és que bé, què hi faran...

Però recolzar també és important... Una cosa és el que tu voldries i una altra és el que és...

Manel: Sí, sí que és important; la veritat no és que sigui una cosa dolenta, al contrari, és bo però... Vull dir, una comprensió no trobes, perquè per la mentalitat que tenen els pares... Ells no ho veuran bé. I sempre tens algun tiet o alguna tieta que tu saps que li caus fatal... Jo almenys ho sé. *(riures)* **Et tracta bé, el teu tiet o tieta?** Sí. És que jo sempre els he tractat bé. Portem tota la vida junts i ja sabem com som cadascú... Ells ja saben com sóc jo i jo ja sé com són ells.

No ha fet un gran canvi, aquesta generació anterior?

Manel: Sí. Han fet un gran canvi. Més que res perquè, d'alguna manera són temes que abans podien conèixer (ja sé que no és la paraula adequada) però diguem-ne que teòricament. Però després, quan tenen la persona allí i la tracten cada dia i tal, llavors ho comencen a veure d'una altra manera. I els familiars, quan saben com ets i tal, t'accepten. Però tampoc he sentit: "Bravo! Bravo!" *(riures)* Vull dir, alegria no n'he donat cap. Però bé, tampoc estic trist per això.

I a la feina?

Manel: A la feina no et trobes que perdis la feina i tal, però si has treballat a molts llocs i amb molta gent diferent, de vegades sí que et costa imposar-te.

Vosaltres teniu un fill adoptat. Em podríeu explicar una mica com va ser el procés?

Manel: Va ser molt ràpid i molt bé.

Xavi: Mira, jo t'explico. Nosaltres som la primera parella que se li va assignar un nen d'adopció. Nosaltres ja portàvem uns anys junts, i llavors era just quan s'aprovava la llei de matrimoni. Es va aprovar la llei i vàrem presentar els papers. Una persona que conec treballa als Jutjats i li vam comentar: "Mira, ens volem casar. La finalitat es poder adoptar". Ella ens va preguntar si volíem fer "bodorrio" i li vam dir que no, l'únic que volíem era casar-nos i signar.

Tot va anar molt ràpid. Vam anar al jutjat el primer dia que tenien lliure i vam signar. Automàticament, vaig presentar papers.

Manel: Bé, però nosaltres ja havíem preparat els papers fins i tot abans. Abans de casar-nos i abans d'aprovar la llei. Vam preparar els papers de l'adopció esperant que la llei s'aprovés. *(riures)* Per això també vam ser els primers.

Xavi: Al principi la llei s'ha d'aprovar. Fins que no surt al BOE, no es fa efectiva. Llavors jo trucava i em deien que encara no havia sortit, i així cada setmana fins que un dia em van dir que sí, que ja estava aprovada i podia presentar els papers. Llavors els vaig presentar, vam començar el procés d'adopció i nosaltres vam trigar exactament dos anys i mig. És un nen català. Això ara és molt difícil...

Quants anys porteu amb el vostre fill?

Xavi: Portem vuit anys, gairebé nou. Quan el vam adoptar en tenia dos.

Llavors vàrem presentar papers, i es va aprovar. El fet de presentar papers just quan s'aprovava la llei ens va facilitar les coses. Jo recordo que estàvem a un sopar a Barcelona i hi havia un home advocat que ens va dir: "Vosaltres tindreu sort, anireu ràpid; perquè quan una llei s'aprova s'ha de portar a terme. Si sou els primers que heu presentat papers... Igual per l'altra gent s'allarga, però per a vosaltres no". I sí, sí; va ser així. Dos anys i mig.

També és cert que va arribar l'Adrià, el vam tenir a casa, vam estar esperant un temps d'adaptació i volíem adoptar un segon fill; però l'Adrià no volia. En principi, sempre que li preguntaves et deia que no i ens deien que potser era millor que esperéssim. I quan vàrem fer el plantejament de fer-ho, la llista d'espera ja era de sis anys. Entre sis i set anys de llista d'espera. Llavors amb l'Adrià, que ara té onze anys... Serien els dos fills únics igualment. I el fet de tenir un altre fill era per a què ells dos compartissin, juguessin...

Manel: I per veure si teníem més sort i sortia més bo. (*riures*) A nosaltres l'adopció ens va anar perfecte, molt bé, molt bé... Menys en la selecció, perquè primer vas a unes xerrades que fan i tracten de llançar pilotes fora per a la gent que no estigués del tot segura... I van descartant gent.

Després, quan ja et diuen que sí; has d'anar a unes sessions amb el psicòleg. Eren dues dones i eren dolentes, dolentes... Vam anar uns dotze cops i jo no recordo cap viatge agradable. Però una vegada passat això, el tracte amb la Generalitat, les institucions i tot això ha sigut molt bo. I a nosaltres ens ha ensenyat molt també.

Però les adopcions aquí, la veritat és que són molt bones. Això s'ha de remarcar i jo penso que hi ha molta gent que ja ho sap, però hi ha molta gent que adopta a països on és més fàcil perquè hi ha menys tràmits o més possibilitats... Llavors porten nens de molts països

amb molts problemes: problemes de salut, problemes de comportament, problemes perquè la mare és alcohòlica... I porten els nens com si fossin sans. I quan arriben aquí es troben amb el que tenen...

En canvi, quan adoptes aquí, si el nen té un petit problema, t'ho diuen. Hi ha un control sanitari bestial. Clar, també pot ser que el nen allà està bé, però tampoc l'ha mirat ningú. Nosaltres, quan vam adoptar, ens van donar un informe de l'Adrià que diu des del que pesava quan va néixer, tot: les malalties que ha passat, les que no ha passat... Tot. Fins i tot el seu caràcter. Si tu llegeixes el seu informe ara del caràcter del nen, sembla que estigui fet la setmana passada (*riures*). La psicòloga era bona, bona; el nen tenia dos anys...

El procés a Espanya és molt llarg, no és que no hi hagi nens per adoptar. Nosaltres vam començar el procés quan l'Adrià en tenia dos anys i el vam acabar fa molt poc, quan en tenia deu. Has de passar per el procés d'acollida, de preadopció i finalment el d'adopció. Són tots uns passos, i en aquest temps la família biològica ho pot reclamar.

Heu patit discriminació per adoptar?

Xavi: No, discriminació, no. Al contrari. Te n'adones que hi ha gent que ni et parlava, et parava i et preguntava; la gent tenia interès.

Manel: Bé, jo penso que és més per curiositat... Un veí que es deia Alfons, la primera vegada que em va veure amb l'Adrià al cotxet em va preguntar si treballava de cangur per les tardes (*riures*). Jo li vaig dir que era meu, i se'm va quedar mirant. Encara me'n recordo de la seva cara. Vull dir, crec que és més per curiositat que per altra cosa.

Penseu que les famílies de pares o mares homosexuals estan normalitzades?

Manel: No. Jo penso que en alguns casos, es duu molt bé; però en quant arribes als llocs i ets d'alguna manera l'excepció, això no acaba de ser normal. Això no vol dir que et tractin malament. Vull dir, pots trobar-te amb alguna petita experiència, o coses... Mira, per posar un exemple. L'Adrià encara es relaciona amb els nens que anaven a l'escola on anava abans, que allà ha estat set anys; i allà érem tan coneguts ell i nosaltres...

Xavi: És clar. Era una escola molt petita...

Manel: Sí, però hi havia nens que li deien: “Tu ets gai com els teus pares”. I l’Adrià tornava amb una mala hòstia increïble... I això és el que ell explicava, imagina’t el que no... No està normalitzat. Sí que està millor que abans... Cada vegada hi ha més gent.

Xavi: Saps el què passa? El fet de ser també una minoria... Per això, nosaltres ens vam apuntar a la FLG, l’associació de famílies LGBTI+; perquè ell veiés famílies com la seva, famílies on hi havia dos pares o dues mares. Més que res perquè ell, per exemple, anava a l’escola i era l’únic nen que tenia dos pares. Ell anava al conservatori i era l’únic nen que tenia dos pares. Ell anava a piscina, a qualsevol extraescolar; i a tot arreu, era l’únic nen que tenia dos pares. Ara sí que hi ha més parelles homosexuals amb fills, sobretot de mares.

Ara el nostre fill ja ho veu normal. I els nens de l’escola, ara que s’ha canviat, també. Tu no veus mai una reacció diferent: venen a casa...

Manel: Ara ja no tant, però va haver-hi un moment que li costava dir que tenia dos pares.

Podríeu explicar algun moment que us hàgiu sentit discriminats pel fet de ser homosexuals?

Manel: No sabia explicar-te algun concret... Però sí en llocs de treball o fins i tot amb amics de colla, de vegades he sentit comentaris que no m’han agradat. Això m’ha passat moltes vegades... Dir-te un concretament no ho sé, però sí que m’ha passat.

Xavi: Jo, sincerament, no m’he sentit discriminat.

Doncs ja està. Moltes gràcies!

Entrevista a Alejandro Arroyo Barreiro

Bueno, si puedes empezar presentándote un poco: de qué trabajas, tu edad...

Me llamo Alejandro, tengo cuarenta años y soy florista, trabajo con las flores.

¿Crees que ahora mismo está normalizado el hecho de no ser heterosexual?

Creo que no. Puede parecer que sí pero hay un trasfondo ahí en la sociedad que... por un lado es un poco hipócrita, se vende como si todo estuviera muy aceptado pero creo que aún queda mucho por hacer en ese sentido.

¿Crees que la homosexualidad en hombre está más aceptada que la homosexualidad en mujeres u otros tipos de sexualidad?

Puede ser... lo que sí diría es que, a mi modo de ver, en el caso de las mujeres pasa un poco más desapercibida. En el caso de los hombres, cuesta más que la gente no se dé cuenta. Tú vas por la calla y puedes ver a muchas chicas tonteando o cogiéndose de las manos y no son novias, o sí; pero en los hombres, cuando lo hacen, “zasca”.

Ahora pasaré a preguntas más personales. ¿Crees que tu familia aceptó el hecho de que no fueras heterosexual?

En el primer momento, cuando se enteraron, no. Sobre todo mi padre, que no se lo tomó muy bien. No porque no me aceptase, sino porque necesitaba tiempo para asimilarlo bien... En mi caso también teníamos un problema bastante importante con mi otro hermano y creo que eso también influyó un poco que se sintieran culpables...

En un principio, mi padre se lo tomó peor que mi madre, no mal pero sí peor. Eso cambió en cosa de quince días o un mes a todo lo contrario. Des del momento que yo tuve pareja mis padres lo supieron, se llevaban genial con ella... Todo bien.

¿Y tu círculo de amigos?

Tampoco ningún problema. Solo mi mejor amigo se molestó porque no se lo había dicho antes. (*risas*)

¿Crees que la salida del armario es necesaria?

Eso depende de cada persona, de su vida; ya no de su sexualidad, porque él de puertas hacia adentro hace lo que quiere. Yo por ejemplo, necesito que si tengo una pareja, mis padres lo sepan. Bastante es tener que estar disimulando en la calle, en el trabajo; con ciertas personas; para que encima en tu casa no puedas hablar perfectamente de Jose, que Jose es mi chico, que Jose viene a comer...

Yo sí necesitaba decirlo, creo que salir del armario es importante, aunque haya gente que se empeñe a decir que no, que esa es su vida y que a nadie le importa como la vive; yo creo que sí que es bueno salir porque se pierden muchos momentos normales y cotidianos como cualquier pareja.

¿Podrías explicar alguna vez que te hayas sentido discriminado por ser homosexual?

Que yo recuerde... Cuando estaba en la GB, en octavo. La verdad es que tuve una mala experiencia con chicos de otras clases que la tomaron conmigo, precisamente por eso. Bueno, lo típico: “mariquita”, no sé qué, los insultos, perseguirme en los recreos, incluso llegaron a pegarme... Es el único periodo de rechazo o de burla que recuerdo haber vivido, luego nada... Ni en los trabajos que he trabajado después ni nada.

Hasta aquí la entrevista. ¡Muchas gracias!

Muchas gracias a ti.

Entrevista a Alejandro Bermejo Labordeta

Per començar, podries fer una breu presentació sobre tu? (nom, edat, si estàs estudiant, etcètera)

Em dic Alejandro Bermejo, tinc 16 anys i estic estudiant batxillerat científic.

Què penses del fet que les persones hagin estat discriminades per la seva orientació sexual, sobretot en les últimes dècades?

Crec que es injust, però els temps canvien i ja s'estan prenent mesures, més val tard que mai.

Creus que ara mateix la societat accepta i respecta totes les orientacions i identitats sexuals?

No del tot, però s'està avançant força ràpid, potser en 10 anys hi haurà molta menys discriminació.

Creus que l'homosexualitat en homes està millor vista que l'homosexualitat en dones o la bisexualitat o altres orientacions (o la manca) sexuals?

No ho crec. A mi personalment no m'importa.

Penses que la sortida d'armari en els persones no-heterosexuals ha de ser necessària? L'has patida? Creus que el teu entorn (família, amics, etc.) coneix, accepta i respecta la teva sexualitat?

Per començar, penso que no hauria d'haver cap armari. Però com que sí que hi ha un, es necessari sortir-ne. Quan ets a l'armari només sents odi per tu mateix i per la resta del món. Si que l'he patida, però he tingut sort i tothom m'accepta.

Tu mateix/a has patit algun tipus de discriminació o atac homòfob?

Des de primer a quart de la ESO em feien bullying per homosexual, tot i que encara no havia sortit de l'armari. No tenia amics, ningú em parlava... En resum, era un marginat.

Entrevista a Laura Boyer Lopez

Per començar, podries fer una breu presentació sobre tu? (nom, edat, si estàs estudiant, etcètera)

Laura Boyer, tinc 16 anys i faig segon de batxillerat.

Què penses del fet que les persones hagin estat discriminades per la seva orientació sexual, sobretot en les últimes dècades?

Em sembla horrible, crec que no és un motiu per discriminar ni tampoc pot ser considerat una malaltia, com ho tracten algunes persones, perquè forma part de la personalitat d'algú. De la mateixa manera que a una persona li encanta el bròquil i una altra l'odia, i això no provoca baralles ni cap mena de discriminació. No estic dient que el fet d'agradar-te el bròquil sigui equiparable al fet d'agradar-te les persones del teu mateix gènere, ja que l'últim juga una part molt més important a la teva vida, però en certa manera sí que es poden comparar.

Creus que ara mateix la societat accepta i respecta totes les orientacions i identitats sexuals?

No, crec que està començant a acceptar molt més l'homosexualitat i a les persones transgènere, però encara hi ha molta gent que discrimina contra les persones d'altres sexualitats com ara la bisexualitat, la pansexualitat, o l'asexualitat. També hi ha moltes persones que estan en contra de les persones que s'identifiquen amb gèneres no binaris, i que es neguen a acceptar diferents gèneres o orientacions sexuals.

Creus que l'homosexualitat en homes està millor vista que l'homosexualitat en dones o la bisexualitat o altres orientacions (o la manca) sexuals?

Crec que sí, ja que en molts casos he vist a gent discriminant contra persones bisexuals o pansexuals dient que sols estan confuses i que només et pots sentir atret cap a un gènere. També hi ha persones que estan molt en contra de l'asexualitat i que creuen que les persones asexuals "simplement han de trobar algú que els exciti".

Penses que la sortida d'armari en els persones no-heterosexuals ha de ser necessària? L'has patida? Creus que el teu entorn (família, amics, etc.) coneix, accepta i respecta la teva sexualitat?

Ja que les persones amb una identitat sexual que no és heterosexual encara són considerades “diferents”, ja que hi ha més gent heterosexual que no “queer”, crec que és una cosa que es pot comentar amb les persones del teu voltant. No considero que s’hagi de fer amb molta parefernàlia, ni que s’hagi de tractar com a un afer molt important.

Jo he sortit de l’armari com a pansexual amb les meves germanes, varis amics i amigues i la meva mare. Per part de les meves germanes (bé, la meva germana i la seva promesa) no han tingut cap mena de problema i han estat molt acceptants (de fet, elles també formen part de la comunitat LGBT+). Les meves amigues ho han acceptat molt bé també, m’han fet algunes preguntes sobre què és exactament la pansexualitat però tenen la opinió en general de que mentre jo sigui feliç no importa. La meva mare, en canvi, creu que estic passant per una fase i que no tinc cap mena de dret a decidir-ho perquè encara no he tingut cap experiència ni amb nois ni amb noies. Jo crec que és una estupidesa, perquè si fos així, llavors tampoc hauria d’haver assumit que sóc heterosexual.

No he sortit de l’armari amb el meu pare perquè sé que té una visió més conservadora de la sexualitat i em fa por com reaccionarà, tot i que sé que al final m’acceptaria. Crec que les noves generacions accepten molt millor les sexualitats no-heterosexuals, i que això és degut en part a internet, que s’ha convertit en un lloc on poder ser nosaltres mateixos sense discriminació. Hi ha una gran comunitat de persones de la comunitat LGBT+ que estan obertes a parlar amb persones que encara no han sortit de l’armari a la vida real, i que dóna suport perquè puguin ser ells mateixos.

Tu mateix/a has patit algun tipus de discriminació o atac homòfob?

No he patit discriminació directa, però sí que hi ha hagut persones que m’insultaven dient-me “bollera”. No ho considero una discriminació directa perquè no havia sortit de l’armari encara, i perquè no sóc lesbiana, però sí que és discriminació perquè es considera una cosa dolenta el fet de ser homosexual.

Entrevista a Marc Clascà

Per començar, podries fer una breu presentació sobre tu?

Em dic Marc Clascà Ramírez i tinc 18 anys i he nascut i m'he criat a La Roca. Aquest curs he començat a estudiar enginyeria informàtica a la Universitat Politècnica de Catalunya perquè és una cosa que sempre m'ha agradat. També faig altres coses com música, sóc monitor d'esplai.

Què penses del fet que les persones hagin estat discriminades per la seva orientació sexual, sobretot en les últimes dècades?

Per desgràcia vivim en un sistema social que ha castigat molt (i encara ho fa) les persones amb una orientació sexual que surt de la norma (la norma és l'heterosexualitat) i això inclou la homosexualitat com és el meu cas, però també els diferents espectres dins la plurisexualitat o l'asexualitat. Està clar que jo penso que el fet de discriminar les persones per això –bé, o per qualsevol altre motiu– és una malaltia de la societat que portem arrastrant molts i molts anys per culpa de normes sagrades i ideologies polítiques que l'únic que volen és assegurar i mantenir el sistema capitalista i heteropatriarcal en el que vivim.

Creus que ara mateix la societat accepta i respecta totes les orientacions i identitats sexuals?

Deixant de banda el fet de les discriminacions, és cert que hi ha orientacions sexuals que no estan ni tan sols reconegudes o acceptades. Com deia abans, el sistema en el que vivim ens diu que allò normal és ser heterosexual, i que si no ho ets pots ser o bé tot el contrari (homosexual) o estar ben bé al mig (bisexual). Però la realitat és que hi ha tot un espectre de possibilitats entre mig, i també fora d'aquesta regla, que no són contemplades per la societat. I encara més quan hi afegim les identitats de sexuals i de gènere. Per tant crec que hi ha orientacions sexuals que no només són discriminades sinó que ni tan sols són reconegudes com a existents.

Creus que l'homosexualitat en homes està millor vista que l'homosexualitat en dones o la bisexualitat o altres orientacions (o la manca) sexuals?

Penso que la homosexualitat està mal vista de manera igual en homes i en dones, i que la resta d'orientacions sexuals estan encara més al vistes: per exemple, quan es diu que les

bisexuals “no es decideixen”, “no saben el que volen” o “són molt vicioses”... Tot i això, també crec que la homosexualitat en homes està més ridiculitzada i en canvi la homosexualitat en dones és més “venerada” pels homes. Per què ens entenguem, el fet que un home adopti rols o actituds considerades generalment femenines significa una degradació en el seu estatus social en el sistema patriarcal (ja que passa d’home a dona, que és menys). És a dir, el fet de estimar o tenir sexe amb un altre home et treu la masculinitat. D’altra banda, crec que la homosexualitat en les dones sovint es converteix en un objecte de gaudir sexual per els homes heterossexuals (ja sigui en fantasies, en la pornografia...) ja que en el sistema que vivim la dona es considerada un objecte sexual. Per aquest motiu, perquè ens entenguem, la homosexualitat dos homes pot repugnar a un altre home heterossexual però en canvi en dues dones el pot fer “bavejar”.

Penses que la sortida d'armari en els persones no-heterossexuals ha de ser necessària? L'has patida? Creus que el teu entorn (família, amics, etc.) coneix, accepta i respecta la teva sexualitat?

Jo estic fermament convençut que ningú hauria de sortir de l'armari i lluito cada dia per canviar-ho. Només hi ha una manera de canviar-ho i és destruint l’heteronorma, de manera que quan neixes no esperin que siguis heterossexual, sinó que t’ho hagin de preguntar. Com que jo tenia aquesta convicció mai he arribat a sortir de l’armari tal i com s’entén normalment. Mai he reunit a la meva família o als meus amics per dir-los que era gai. Simplement, als meus amics els vaig dir un dia quan parlàvem de les nostres coses que havia conegut un noi i m’hi havia enrotllat. Alguns altres ho van saber quan m’ho van preguntar un dia. El meu pare m’ho va preguntar un dia sopant amb l’àvia, i a la meva mare li vaig dir que havia quedat amb un noi un dia al cotxe. Per tant la meva manera, i com crec que hauria de ser, és simplement dir què he fet o amb qui voldria estar, tal com els hi hagués pogut dir que vaig quedar amb una noia.

Tu mateix has patit algun tipus de discriminació o atac homòfob?

Mai he patit una discriminació directa, segurament perquè sempre estic amb les persones amb qui em sento bé. Tot i això, sí que he patit atacs directes i indirectes, com sentir a la classe “Ojalá no hubiera más maricones en el instituto”, o que em cridin insults quan surto de festa o estic amb un altre noi.

Entrevista a Berta Clos Cirici

Hola! Abans de res moltes gràcies per accedir a aquesta entrevista. Per començar, podries fer una breu presentació sobre tu?

Hola! Em dic Berta Clos Cirici, tinc 17 anys i estudio el batxillerat humanístic. Tot i fer segon de batxillerat encara no sé què faré l'any que ve!

Què penses del fet que les persones hagin estat discriminades per la seva orientació sexual, sobretot en les últimes dècades?

Què vols que et digui? Em sembla malament, completament menyspreable. Però sobretot em sorprèn. Jo no ho he viscut gens i tot i que sé que hi ha hagut moltíssima discriminació (i encara avui n'hi ha a tot arreu, per aquesta raó i per tantes altres) no aconsegueixo entendre'n la raó.

Creus que ara mateix la societat accepta i respecta totes les orientacions i identitats sexuals?

No, ni de lluny. Ja no només parlant del col·lectiu LGBTIAQ+ però la sexualitat de les dones heterosexuales tampoc s'accepta. Encara tenim inculcada la idea de la "soltera dels gats" i "la puta" i crec que això ja diu moltíssim. Que fins una sexualitat "tradicional" sigui feta tabú d'aquesta manera parla de la intolerància de la nostra societat en el que refereix al sexe. Crec que sobretot en la cultura occidental el sexe és una cosa molt nova. No se n'ha parlat públicament fins fa molt poc i encara hi ha molts mites que cal destruir. S'ha parlat d'erotisme; pornografia per a homes sempre n'hi ha hagut. Però parlar del sexe com una cosa natural i de la qual tothom pot gaudir és un concepte fins i tot "innovador".

Parlem d'LGBTIAQ+. La "L", està molt sexualitzada o entesa com a relació d'amistat. O s'utilitza purament com a porno per al gaudi dels homes o es considera a la parella com a amigues íntimes. Una relació lèsbica ha de ser sempre de llarga durada, molt "mona". Costa d'entendre que hi ha de tot, que hi ha persones que volen relacions llargues, n'hi ha que volen experiències només sexuals. L'altre dia ho parlava amb una amiga que, no formant part del col·lectiu, em va dir que creia que les relacions entre dones es tractaven tant d'adorables perquè com que eren entre dues femelles el concepte patriarcal de la dona dèbil i dolça s'imposava i semblava que una relació entre dues persones que només pel seu gènere havien de tenir aquestes característiques havia de ser-ho doblement.

Les parelles homosexuals masculines també estan o molt sexualitzades o considerades “cuquis”. I per la mateixa raó. O bé com que són dos homes i el concepte patriarcal diu que l’home és sexual pensen que les seves relacions seran estrictament sexuals i no emocionals o bé els consideren “efeminats” pel fet d’estimar homes i veuen les relacions d’adorables. El que està clar és que les relacions homosexuals no reben el mateix tractament que les heterossexuals per molt mites de l’ideari comú. I s’ha de créixer més enllà del concepte de “sempre” i hem d’acceptar les noves realitats. Si dues persones adultes s’estimen o s’agraden i decideixen tenir una relació ja sigui sexual o romàntica i això les fa felices, perquè algú els ha de dir que això està malament o no és correcte?

La bisexualitat està mal entesa. Hi ha gent que pensa que és que la persona és homosexual però no vol acceptar-ho, hi ha gent que pensa que és “moda”. I després – i d’aquests comentaris n’he rebut molts- la gent que pensa que és una manera d’assegurar-se l’èxit sexual. Com si ser bisexual signifiqués que automàticament t’agrada tothom. La bisexualitat no és més que el fet que t’agradi més d’un gènere. Hi ha moltes més sexualitats. I també hi ha matisos. Jo trobo molt interessant tot l’espectre de l’asexualitat – el fet de mancar d’atracció sexual – i l’aromanticitat – el fet de mancar d’atracció romàntica-. No les explicaré totes perquè suposo que tu ja ho faràs, però per exemple crec que és molt interessant la demisexualitat o la greyasexualitat. La primera significa que només sents atracció sexual després d’estar amb la persona romànticament i la greyasexualitat que només sents atracció per persones molt determinades. Potser no s’haurien de considerar sexualitats ja que tant heterosexual com gai com bisexual o panssexual pots ser demisexual o greyasexual però penso que el fet que hi hagi aquests matisos por ajudar a les persones a entendre’s millor a elles mateixes. Jo mateixa fins fa poc m’he sentit pressionada a tenir una relació perquè estic fent segon de batxillerat i mai havia sortit amb ningú. El fet de formar part del col·lectiu LGBTIAQ+ i de conèixer aquestes sexualitats m’ha fet entendre que cadascú és diferent i que no cal que tots siguem iguals i fem les coses al mateix moment i crec que això és molt important per entendre i respectar les decisions de la resta de persones. Tot i que tu no siguis d’una determinada no significa que una altra persona pugui ser-ho. Posar “etiquetes” una cosa de la que la gent hetero i cis està tant en contra a mi m’ha ajudat enormement.

Pel que fa a la transsexualitat no puc parlar-ne extensament perquè jo no ho sóc ni conec a ningú que ho sigui però ja deixant de banda les transicions de gèneres tradicionals (home i dona transgènere) trobo alliberador que s’hagi acceptat dins el col·lectiu l’existència

d'altres gèneres. Perquè, què són els gèneres? Després de tot són uns estereotips i unes normes de conducta. “Seu com una senyoreta” o “ Els nois no ploren, les nenes no el voldran per ploramiques” són idees tradicionals i en la majoria de casos extremadament sexistes que conformen els gèneres. L'aparició de nous gèneres en contra aquestes presons em sembla el millor que podria passar. També crec que és molt important entendre el gènere no com una cosa binària sinó com una progressió. Perquè així com no hi ha dos sexes, sinó que existeix la intersexualitat i a molts nivells, també passa amb els gèneres.

A mi no m'agrada la idea de gènere per a mi, per tant crec que estic en un punt neutral, una persona andrògina. És interessant en aquest camp que les persones de parla anglesa estan utilitzant els pronoms they/them per referir-se a persones agèneres i penso que és una idea que hauríem d'incorporar en el nostre idioma perquè evitaria tots aquests termes “nen-nena” i “marimacho” i faria les coses més fàcils per a tots aquells que no ens identifiquem amb els estereotips. Espero que parlis de tots aquelles sexualitats (o matisos) que no he mencionat, però crec que el que jo coneixo ja ho he exposat.

Creus que l'homosexualitat en homes està millor vista que l'homosexualitat en dones o la bisexualitat o altres orientacions (o la manca) sexuals?

Potser l'homosexualitat masculina no està millor vista que la femenina (que de fet crec que rep menys comportaments homòfobs) sinó que està més reconeguda. I no penso que sigui per res més que per masclisme. Fins i tot en una comunitat tant poc tradicional els homes ho tenen més fàcil per a ser escoltats. A les dones se les considera bones amigues, les persones bisexuals sembla que hagin de ser hipersexuals i les persones asexuals és que no han trobat a ningú, perquè el fet que algú no vulgui una relació deixa les fades dels contes de pedra.

Penses que la sortida d'armari en els persones no-heterosexuals ha de ser necessària? L'has patida? Creus que el teu entorn (família, amics, etc.) accepta i respecta la teva sexualitat?

No vaig voler sortir de l'armari perquè em feia ràbia que per sortir de “la norma”, de “l'ordinari” hagués d'explicar qui era i què sentia. No es parla de sexe amb els pares! (*riures*) Al final ho van saber perquè desafortunadament em van fer cyberbullying per ser bisexual i els ho vaig dir de passada en explicar-los el problema. No ho vaig fer també

perquè els meus pares mai em van pressuposar heterosexual i per tant el comentari de “el teu futur marit” mai me l’han fet, entre altre coses crec, perquè no creiem gaire en el matrimoni (*més riures*). Però la possibilitat que em poguessin agradar les dones sempre ha sigut reconeguda i vaig ser acceptada abans de “sortir de l’armari”. El que els costa més és la part de que no m’identifiqui amb el rol de gènere tradicional que em pertoca. Sobretot la meua mare, quan li demano que intenti no utilitzar termes massa femenins amb mi si pot evitar-ho no li cap al cap. Sé que el tema pronoms va per llarg, sobretot per la seva inexistència, però m’agradaria un reconeixement en aquest sentit que sí que no veig. Espero que els meus descendents ho tinguin més fàcil tot això.

Tu mateixa has patit algun tipus de discriminació o atac homòfob?

Com he dit abans, vaig patir cyberbullying però va durar aproximadament uns tres dies, va ser a través de facebook i va ser fet per persones que ja m’havien fet bullying presencial a la primària quan ni jo sabia res de la meua sexualitat. Feia temps que no els veia i de fet no els he tornat a veure. Quan em va deixar de fer mal els vaig bloquejar i es va acabar el problema. La gent del meu institut em va mostrar moltíssim suport i vaig deixar l’armari enrere inconscientment i definitivament. El que em va demostrar això és que el bullying no ve perquè siguis LGBTIAQ+ sinó que el bullying el fan persones amb mancances amb les persones que veuen vulnerables (en el meu cas sóc una persona molt sensible, la típica que no pot mirar pel·lícules perquè plora o li fan moltíssima angoixa), no és perquè tu tinguis un problema. Ser LGBTIAQ+ no és un problema, és una realitat.

Entrevista a Armand de Fluvià

L'any 1970 va crear el *Movimiento Español de Liberación Homosexual*. Com el va poder crear? No teníeu por?

I tant! Era tot a la clandestinitat, pensa que aquell any els homosexuals érem, a més de ser uns perillosos socials, corruptors de menors per definició; érem uns malalts mentals, érem els pitjors dels pecadors per a l'Església i érem l'escòria i el rebuig total màxim per la societat. Fins i tot havia mares que deien, perquè les vaig sentir, que preferien tenir un fill mongòlic o criminal que “maricó”. Per a què vegis com era la cosa i la por que hi havia i la quantitat de gent que havia de portar una doble vida (generalment nocturna i a llocs amagats) o que s'havien de casats forçats per la família; o que es suïcidaven.

És a dir, que hi havia realment molt pànic, però davant d'aquesta bestiesa de les Corts Franquistes, com jo ja sabia el que havia passat l'any anterior a Nova York quan va esclatar la revolta gai, vaig anar dient d'anar fent també alguna cosa aquí.

I aleshores, va començar aquí a la clandestinitat. Vam poder reunir aquí uns cinc o sis grups d'uns herois, com jo els dic; amb molta por però amb ganes de fer coses. Ens reuníem una vegada a la setmana per separat cada grup i en llocs diferents, entrant i sortint d'un en un perquè el sereno o el vigilant no ens descobrís.

Però al final sí que us van descobrir...

Bé, no exactament. Mentre un d'aquests grups estava aquí, a casa meva; va trucar el telèfon... Ah, sí! Perquè, a més a més, vam poder editar amb l'ajuda de l'associació francesa *Arcadie*; l'AGHOIS, que l'enviaven ells cap aquí. Però no va durar gaire que em truca aquí el terror de la policia, l'inspector Vicente Juan Creix, dient: “¿Usted es Armand de Fluvià? Mire, estoy interesado en la revista AGHOIS...” Jo el vaig reconèixer de seguida, perquè jo havia estat durant els anys 1956 i 1957 a tots els “follons” de la universitat, vaig estar a la presó dues vegades per “asociación ilícita i propaganda ilegal”.

Aleshores, de seguida el vaig reconèixer i se'm va posar la pell de gallina. Li vaig contestar: “¿Cómo dice? AGHOIS? Lo siento, no sé de qué me habla...”. Vaig dir llavors als meus companys: “Ho sento, nois. Ens han descobert. Hem de suspendre tots els grups i mantenir només el que publica AGHOIS”. També era tota una odissea... Perquè una vegada comprada una multicopista, que jo tenia aquí, al soterrani de casa... Una vegada

fets els ciclostilats, fets amb una màquina d'escriure que l'altre amic meu, Francesc Francino, els dos que ho vam iniciar; el seu pare tenia en una fàbrica de Rubí, en un carro llarg (era antiga, també per a què la policia no la pogués descobrir)...

Una vegada fet a la multicopista això, havíem d'anar a Perpinyà, enviar-ho per correu fins a París per a què allà ho distribuïssin aquí. Però és clar, cada vegada que passàvem la frontera teníem molta por que la policia, la guàrdia civil, ens descobrís i ens trobés allò.

I aleshores, només es va mantenir només la reunió aquesta, la revista; perquè també l'any 1973 també el director d'Arcadie, el MELH vam anar un congrés a París que es deia *L'homosexualité a visage découvert*, és a dir, *L'homosexualitat a cara descoberta*. I em va dir: "Ho sento, Armand; però m'ha trucat el prefecte de París que el ministre d'afers exterior espanyol, López Rodó (que era homosexual, però tancat a l'armari total) ens ha trucat, que si continuem enviant-vos això ens tancarà a nosaltres". Però per sort hi havia en aquest congrés un suec que era editor i que es va oferir, per això els últims números s'enviaven des de Suècia.

I això va acabar a la mort de Franco... I aleshores, de seguida, el mateix desembre de 1975, amb tot un grup que havíem estat del MELH i d'altres vam formar el FAGC, el Front d'Alliberament Gai de Catalunya. I l'any 1976, a l'octubre (que ara precisament fem quaranta anys); vaig fundar amb altres persones l'Institut Lambda, que ara es diu Casal Lambda. I així com la primera era una organització política, ideològica i reivindicativa, amb els seus militants i simpatitzants; l'altra era una associació, amb els seus socis, d'ajut, un centre d'informació, d'espai de tots aquells gais, homes i dones, que no es volien implicar perquè els feia por ser militants o haver d'anar manifestant-se pel carrer, o penjant cartells per les parets... I allà, doncs es presentaven novel·les, hi havia conferències...

El Casal Lambda dura fins avui en dia, que ara mateix és el col·lectiu gai de més prestigi que hi ha aquí a Catalunya, i també el més antic.

Això va ser fins l'any 2005, any que es va aprovar el matrimoni homosexual... Quin va ser el procés fins aquell moment?

Doncs mira, la primera campanya del FAGC va ser per l'abolició de la Llei de Perillositat Social. Això ho vam aconseguir a inicis del 1979, però no va ser abolida, sinó que ens van treure. Això va ser un primer èxit.

La segona campanya va ser per a la legalització de les organitzacions gais, i això ho vam aconseguir el 1981. Aleshores, tots els membres del FAGC, que teníem “un nom de guerra” ja vam adoptar els nostres noms reals, era una altra mesura de seguretat... Jo, per exemple, em deia Roger de Gaimon.

Aleshores, després d'això, ja vam aconseguir la reforma del Codi Penal, l'article d'escàndol públic se'n va anar. Totes les denominacions eticomorals, però no jurídiques; del Codi Penal, també se'n van anar: com això de corrupció de menors, la moral pública, els bons costums...

Vam aconseguir que tot el que parlés d'homosexualitat al Codi de Justícia Militar també va anar fora. Vam aconseguir també alguns avantatges al Codi Civil en quant a parelles que vivien juntes.

I finalment, l'any 2005, el matrimoni i l'adopció van començar legals. A partir d'aquell moment, vam començar a tenir els mateixos drets legals que els heterosexuals. I a més a més, a Catalunya, ara en celebrem dos anys; es va crear la Llei contra la lgbtifòbia. Som la única autonomia que en té una, que a més imposi sancions, que tingui un pressupost...

A més, som la única autonomia que té un fiscal contra la lgbtifòbia, el Miguel Ángel Aguilar, que és gai i viu amb el seu marit... Ara, la única lluita dels col·lectius és contra la lgbtifòbia. A tots nivells. Principalment, als mitjans de comunicació de masses, sobretot a la televisió, que poden fer canviar la mentalitat de la gent en un moment; i l'ensenyament, des de l'escola bressol fins la universitat.

Bé, en referència als mitjans de comunicació... Tu vas ser la primera persona a Espanya que va sortir públicament de l'armari als mitjans de comunicació...

Sí, al programa *Vostè pregunta*, l'any 1978. Una hora d'entrevista que mira si va causar sensació que el dia següent jo no podia sortir al carrer: tothom felicitant-me... Ni una sola trucada en contra, cap insult... Perquè això també va afavorir molt per als que encara tenien por, que anessin sortint mica en mica...

Mira si va ser així que mig any després jo estava esperant un amic al cinema Publi de Gràcia, que ja no existeix; i veig que un matrimoni se'm queda mirant molta estona... Se m'acosten i la dona em diu “Perdoni? Vostè és el senyor Fluvià? Doncs el felicitem perquè el vam veure a la televisió i ens va agradar molt”.

I a més a més, les manifestacions que fèiem de vegades per les Rambles, des de Plaça Catalunya fins a Colom; petonejant-nos, abraçats i així, ningú s'escandalitzava...

Va haver un canvi social molt important, sobretot Catalunya. Perquè el moviment es va integrar, va arribar a formar part del context social de Catalunya; en va formar part amb altres moviments socials com el feminisme, l'ecologisme... I per tant, mica en mica, s'ha anat aconseguint tot.

Que hi ha homofòbia? Sí, però n'hi ha hagut sempre; el que passa és que ara es coneix més. Surten més casos, la gent ho denuncia més... I per això és més visible. El canvi legal ja s'ha fet, ara cal el canvi mental.

Creus que la homosexualitat en homes està més acceptada que la homosexualitat en dones o altres tipus d'orientacions i identitats sexuals?

Jo crec que igual. Però en tot cas, tu saps que el paper de la dona sempre s'ha considerat un paper menys important; doncs les dones, a l'època de Franco, han passat més desapercubudes... Podien anar de bracet pel carrer i ningú deia res... Però en un home, era pitjor perquè ho veien com una abdicació de la virilitat del mascle. I aleshores per això ens deien que érem mitges donetes, tots aquest insults... Però amb les dones passa el mateix, perquè això vol dir que prefereixen una altra dona que un mascle.

Però tot està dins dels elements fonamentals de la ideologia dominant sobre la sexologia, que són el sexisme, masclisme i l'heterosexisme. És a dir: dividir el món pel sexe, considerar que tots aquells papers adjudicats a l'home són superiors als adjudicats a la dona i considerar l'heterosexualitat com a norma.

Creus que la sortida de l'armari ha de ser necessària?

Jo crec que sí. Sempre ho he dit: és molt millor. I ho he comprovat moltes vegades. Amics meus que deien: "Si se n'assabenta la meva mare, pot tenir un atac de cor...". Jo els deia: "Mira, la majoria de les mares ja ho saben i no n'hi ha cap que tingui un atac de cor o li passi res". Evidentment que hi ha casos extrems que els han expulsat de casa o el que sigui, però un ha de saber-ho fer i escollir el moment correcte de fer-ho. Primer, mica en mica, ensenyant coses o parlant...

Jo aquí, a casa, mai m'amagava de res. Deixava revistes per a què ma mare les veiés... Mai he tingut mai problema. Però jo recomano que es faci. Primer, qui pot reaccionar

millor, si la mare o el pare, o una germana o un germà; i a més a més ara teniu l'ajut de la AMPGIL, l'Associació de Mares i Pares de Gais i Lesbianes. Fan una tasca fantàstica, precisament per això.

Creus que la teva família acceptava i respectava la teva orientació sexual?

Sí. Et dic que no amagava res (revistes i coses així), jo portava els meus "ligues" a dalt, a unes golfes que tinc i ma mare no em va dir mai res...

Quan vaig fer l'entrevista aquesta de *Vostè pregunta*, que era gravada; el dia de l'emissió vaig reunir la meva mare, la meva germana i el meu fill (que era també fill de la meva germana i meu perquè jo el vaig adoptar) i la van veure tota; la meva mare l'únic que va dir va ser: "Procura que això no et perjudiqui amb les teves amistats, que no et parlin o coses així...". La meva germana ja ho sabia i el meu fill també, des de petit ho ha sabut.

El teu cercle d'amics també acceptava i respectava la teva orientació?

Jo tenia dos cercles d'amics. Tenia la meva relació amb l'alta burgesia i companys que no pertanyien a aquesta classe alta de Barcelona. Dels primers mai vaig rebre un insult, però sí que es veritat que van deixar de convidar-me al casaments, posades de llarg, conferències... Però això va durar poc. Perquè com jo em dedicava també a fer expedients de títols nobiliaris davant del Ministeri de Justícia, i em consideren que sóc el millor; doncs ho van anar deixant mica en mica i em van tornar a convidar a tot.

I les altres amistats... Bé, al principi, quan vaig sortir de l'armari en morir Franco; un dels meus millors amics, amb qui vaig iniciar el moviment, en Francesc Francino.... Ell no va poder perquè el seu pare era industrial a una fàbrica i sabia que si ho sabien, el desheretarien. Llavors, a l'entrevista aquesta de *Vostè pregunta*, que la van veure a casa seva; ell va dir als seus pares que ja no es parlava amb mi perquè sabia que era homosexual. Com aquest, molt pocs... Tots els altres, cap problema.

Podries explicar algun cop que t'hagis sentit discriminat pel fet de ser homosexual?

No. De vegades he cregut que podria ser per això, però tampoc en tinc la seguretat. I llevat d'aquests casos que t'he dit del principi que no em parlaven o no em convidaven, però això es va acabar. Per què? Perquè tot s'ha anat normalitzant en el cinema, el teatre, els mitjans de comunicació, etcètera; i llavors la gent no li dóna aquella importància que es donava abans, perquè abans era horrorós. Comentaris com: "Ja té prou culpa per ser

“marica”, però que se’n vanti ja no”. Per tant, hem aconseguit moltíssim. Moltíssim, en quaranta anys.

Doncs això és tot. No sé si t’agradaria afegir alguna cosa...

No, no. Ja he dit tot el que m’has contestat, ara només queda envalentir a tots gais i lesbianes que encara estiguin a l’armari, que surtin.

Una cosa més ara et diré. Jo, just quan havia sortit de l’armari, hi havia gent (a la feina o al carrer) que em deien: “Vinga, vinga; perquè tu ets un “maricó””. I jo els contestava: “Sí, i què passa?”. I em deien: “Res, ves a prendre per cul!”. I jo els responia que d’acord, que hi anéssim junts.

Quan el pitjor insult que puguis dir a un mascle és que la seva virilitat, la seva màxima masculinitat; està al forat del cul; quan tu vas de cara no et tornen a dir res més, s’ha de ser valent sempre. El que no pots fer és amagar-ho perquè llavors a la mínima sospita que puguin tenir se’t tiren al damunt i et poden fer la vida impossible. Per tant, si veuen que no tens por i que sí, que ho acceptes; i que saps que avui en dia tothom et defensa i està al teu costat...

Moltes gràcies!

A tu.

Entrevista a Estel Folch Mas

Hola, Estel! Per començar, podries fer una breu presentació sobre tu?

Em dic Estel Folch Mas, tinc 15 anys, visc a la Roca del Vallès i ara mateix estic fent el batxillerat artístic escènic a Granollers, a l'institut Celestí Bellera.

Què penses del fet que les persones hagin estat discriminades per la seva orientació sexual, sobretot en les últimes dècades?

Crec que és estúpid, perquè al cap i a la fi som persones que ens enamorem de persones, és igual quin sexe tinguis mentre siguis feliç amb la persona que t'agrada.

Creus que ara mateix la societat accepta i respecta totes les orientacions i identitats sexuals?

No, ni de lluny. Perquè per molt que la gent digui que està en contra de la discriminació LGBTI+ la majoria d'ells continuaran dient "maricón" a un noi perquè sigui efeminat i ho continuaran fent servir com un insult.

Creus que l'homosexualitat en homes està millor vista que l'homosexualitat en dones o la bisexualitat o altres orientacions (o la manca) sexuals?

Jo crec que la homosexualitat en sí està millor vista que cap altra orientació sexual. Perquè la bisexualitat per exemple et poden dir que no saps què fer amb les teves relacions i que per això t'agraden els nois i les noies perquè no saps què prefereixes. La transsexualitat i/o manca de sexualitat, com que no és tan comú la gent ho veu com una cosa estranya i els hi costa més d'acceptar que no pas una persona homosexual.

Penses que la sortida d'armari en els persones no-heterosexuals ha de ser necessària? L'has patida?

Jo crec que no, perquè vull dir és simplement una orientació sexual, és una característica més sobre una persona, no ens hem de centrar en allò d'una persona, perquè una persona heterosexual no va a la seva mare/pare i els hi diu que és heterosexual. Perquè ja es dona per suposat, perquè la societat diu que els homosexuals han d'anunciar per qui se senten atrets, tot i que crec que és absurd. Jo de fet vaig com trobar-me a mi mateixa i vaig dir "guai" però no era anava dient a tothom "Ei, sóc bisexual", no. Jo simplement li vaig dir al meu nuvi que no li va agradar perquè deia que així hi havia més possibilitats que

talléssim...) perquè ho sabés. I l'altra gent no ho sé, ja ho suposaria quan veiessin que els digués que m'agradava una noia, no?

Creus que el teu entorn (família, amics, etc.) accepta i respecta la teva sexualitat?

Només ho sap la meua mare, a qui li vaig dir un dia així com qui no vol la cosa, sense importància, perquè ja sabia que a ella li seria completament igual. El meu germà un dia em va dir que no li agradava veure persones del mateix sexe fent-se petons perquè li semblava estrany tot i que no està en contra de la homosexualitat, i com que ell és una gran persona per mi, no sé com dir-li (tot i que sé que ho respectarà). El meu pare no ho sap i no li penso dir, perquè ell tot i que no ho digui no li agraden els homosexuals, i no tinc ganes de discutir amb ell; no li diré a menys que tingui una relació amb una noia estable i cregui que es convenient dir-li, però en principi no li penso dir.

Tu mateixa has patit algun tipus de discriminació o atac homòfob?

Una gran amiga meua es va assabentar que era bisexual quan vam anar de viatge de final de curs a Roma i anava amb ella a l'habitació, i va dir que mentre es dutxés no entrés al lavabo perquè no volia que la veiés despullada, quan ja l'havia vist molts cops sense roba. Li vaig preguntar perquè no podia entrar al lavabo, i em va dir que li feia nosa que la veiés despullada perquè a mi m'agradaven les noies. Això em va enrabiar i entristir, me'n vaig anar de l'habitació i al cap d'una estona va venir i em va dir que s'havia equivocat al dir-me allà que ho sentia i que hauria d'haver parlat abans amb mi. Em va fer sentir malament que una gran amiga meua em fes això, però em va agradar que es disculpés i al final tot va quedar solucionat.

Moltes gràcies!

Entrevista a Isabel Franc

Per començar, podries fer una petita presentació sobre tu: com et dius, de què treballes, la teva edat...

Ui, l'edat, l'edat... L'edat no s'hi val! Si te la dic, em condicionarà molt... A veure, em presento... Jo escric... És allò que si encara no has publicat encara res escrius, i si ho has fet ets escriptora... Doncs és veu que sí, que sóc escriptora.

T'explico: jo em defineixo com una còmica de la ploma, en tots els sentits. És un doble joc: tenir ploma i escriure amb la ploma. I res... Em dedico a escriure, vaig publicar per primera vegada l'any 1992, la meua novel·la va quedar finalista del concurs *La Sonrisa Vertical* i a partir d'aquí hi va haver un procés que em va portar a escriure molt sobre el tema lèsbic, però jo escric sobre humor. Però amb això del lesbianisme hi ha un problema bàsic: si ets lesbiana ja no ets res més, mata tots els altres adjectius o qualitats que tinguis. Llavors, el fet d'haver escrit molt sobre literatura lèsbica potser ha matat el que és el meu gènere, que és l'humor.

A mi, personalment, com a lectora; em molesta molt que un llibre es catalogui com a temàtica LGBT+. Si hi ha un protagonista o, si més no, un personatge secundari que ho sigui, el llibre ja es cataloga com a tal: deixa de ser de romàntica o ciència ficció...

Aquest és el tema. Quan jo faig cursos o conferències sobre literatura lèsbica, clar... Com la definim, la literatura lèsbica? Què la defineix, que hi hagi una relació entre dues dones? Amb això ja està definit? És un gènere? Tu pots escriure sobre l'amor entre dues dones en terror, en thriller, en novel·la negra, en novel·la romàntica, en novel·la humorística...

Llavors, en una època determinada, va ser important reivindicar-ho com a literatura lèsbica per a fer veure que existim. La LGBTI+ és molt G i molt poc les altres lletres. Les lesbianes també existeixen, també escriuen, també els hi passen coses. I també hi ha una literatura específica.

Però passat això, tot té inconvenients i avantatges. Passat això, el que fa és reduir-ho a un gueto molt difícil que s'entri per altres bandes. Nosaltres per exemple hem tingut molts problemes per a què la gent ens presenti llibres.

Què en penses del fet que molta gent al llarg de la Història i també actualment hagi estat discriminada pel fet de no ser heterosexual?

Què en penso. Per centrar el tema, hauríem de diferenciar èpoques, cultures; i homes i dones. És a dir, en l'Antiga Grècia, per exemple, no es discriminava la homosexualitat. Els homes tenien una mena de tutor que els ensenyava i els intruïa, fins i tot en el tema sexual. Per tant, allà no hi havia discriminació.

Per què es discrimina al llarg de la història? Probablement per diverses raons. Raons morals, raons polítiques... Però jo m'estimo més parlar del tema de les dones, que és el tema que jo més conec. Quin ha estat el problema de les dones? Que no han existit. Jo sempre pregunto: després de Safo (la poetessa que escrivia sobre l'amor entre les dones), quina és la següent que coneixem? Martina Navrátilová⁸⁹? Un salt històric molt important.

S'ha volgut amagar el tema lèsbic, les lesbianes no hem existit al llarg de la història. La dona no ha tingut accés a la cultura durant molts anys. Durant l'Edat Mitjana, si una dona volia ser intel·lectual, es feia monja. Es feia monja per fugir del matrimoni, que era la única sortida; i per poder estudiar, per poder escriure... I en tens molts d'exemples. Algun dels més coneguts en serien Sor Juana Inés de la Cruz. I moltíssimes altres, que potser no són tan conegudes però que estan allà, que escriuen i que escriuen coses molt interessants.

Llavors, a la dona se li reprimeix tot el que sigui en l'àmbit públic i cultural, també en l'àmbit sexual. La Història converteix a la dona (sobretot amb el patriarcat) en una màquina reproductiva, que no té sexe, que no té plaer sexual i que no té desig sexual. Això és una mica la idea que se'ns ha volgut implantar... Tot això marca un quadre que si, a més a més, li afegeixes que aquesta dona s'enamori d'una altra dona, el "merder" està servit.

Per a més inri, aquí a Espanya vam patir una dictadura feixista. Una dictadura que recrimina la homosexualitat. Bé, ho recrimina tot, tot... Prohibeix i condemna la homosexualitat. Fins i tot amb una llei, la *Llei de Perillositat Social*. Aquesta llei la vam patir els homes molt greu ment. Les dones... Les dones no tant. Dues dones que anaven de la maneta pel carrer o vivien juntes eren cosines o amigues... Per què? Perquè no se

⁸⁹ Martina Navratilova (1956) és una tennista d'origen txec, a més de ser activista LGBTI+.

suposava que poguessin tenir sexe. Se suposava que el sexe sense el membre viril no podia tenir lloc. I s'ha obviat tota la vida una cosa que els homes no tenen i les dones sí: un membre exclusivament per al plaer, que és el clítoris. Per això l'ablació... Tot està connectat amb una ideologia patriarcal, una societat absolutament patriarcal, que posa al mascle com al centre de l'univers.

Bé, llavors ve la *Llei de Perillositat Social* i la pateixen sobretot els homes. Per sort i per desgràcia, les dones no la patim. Per sort, per què? Perquè no se'ns va reprimir tant en aquell moment. Avantatge en aquell sentit, inconvenient perquè quan les coses canvien, les lesbianes continuem no existint. I això és un problema perquè no tenim referents, sobretot la gent jove no en té. Els homes tenen moltíssims referents, hi ha hagut molts homes coneguts al llarg de la Història però dones... Nosaltres perquè estem més amb el tema i ho hem mirat més, però la gent del carrer...

Quan hi havia la revista *Zero*, que va ser una revista molt important, a la portada havien sortit un ministre, un capellà, un jutge de l'Audiència Nacional, un militar, artistes... Havia sortit de tot. Crec que en tota la història de la revista només van sortir només dues dones, i acompanyades per més gent. Com això et diria exemples, i exemples, i exemples...

No sé si t'he contestat però... Què n'opino de la repressió? Al menys al meu pensar, la meva opinió sobre les dones és aquesta.

Creus que està normalitzat el fet de no ser heterosexual?

Depèn del que entenem per normalitzar, clar... Una vegada, quan estàvem amb la llei del matrimoni homosexual i tal, deia una noia: "És que jo sóc normal i vull ser normal". I jo li vaig respondre: "Jo no. Jo no sóc normal i no vull ser normal. Vull tenir el meu lloc a la societat amb les meves diferències, amb les meves anormalitats, amb les meves peculiaritats. No vull ser normal, vull que se'm respecti amb les meves diferències."

Què vol dir normalitzat? A nivell de drets socials? No, no... **No vull dir a nivell de lleis, sinó com estan vistes les persones no heterosexuales als ulls de la societat.** També dependrà del cercle on et moguis... A veure, va venir el PSOE i el Zapatero i quan va venir el PP la volien treure... **De fet, anys enrere, quan encara estava el Felipe González al PSOE ja la volien posar i després va venir l'Aznar i van dir que no.** Depèn del cercle, estarà acceptat d'una manera o d'una altra. A nivell de drets, que són

molt importants, s'han "normalitzat" bastant. Amb la llei de matrimoni homosexual, la gent va començar a sortir de l'armari amb molt més orgull, molta més facilitat. Les lleis també emparen agressions, insults... En aquest sentit sí que hem avançat molt. A no ser que vinguin els de dretes i s'ho carreguin tot, que és molt fàcil.

Però clar, ara parlem d'aquest país. Ves-te'n a un lloc com l'Àfrica... Hi ha un llibre interessantíssim d'un noi que es titula *Això no és africà*, un periodista que es diu Marc Serena que va fer un recorregut des de El Caire fins a Ciutat del Cap que va fer un recorregut passant pels diferents països per a veure com estava tractada la homosexualitat. I t'esgarrifes. T'esgarrifes totalment.

En la nostra societat i més en concret en l'estat espanyol, hi ha hagut una gran evolució, sobretot a partir dels drets. Els drets afavoriran que s'accepti millor. Però insisteixo que no es tracta d'un tema d'acceptar. "Ah, sí? Tu ets lesbiana?" "Doncs a mi no m'importa. Que siguis heterosexual a mi tampoc m'importa." Tinc una amiga que sempre deia: "Ah, tu ets heterosexual? I ho saben els teus pares? I com et vas assabentar? I et vas sentir bé quan ho vas saber?". Fa les mateixes preguntes a l'inrevés. Per què a un homosexual li han de fer totes aquestes preguntes i a un heterosexual no?

El problema es que es dona per suposat que una persona ha de ser heterosexual...

És que es donen per suposat moltes coses... Llavors per a mi no és tant un tema de normalitzar sinó de no catalogar de normalitat una cosa que suposadament és majoritària davant d'una altra que suposadament és minoritària. Que si ens eduquessin amb el fet que som éssers sexuals amb una diversitat brutal, no tindríem aquest estàndard que "allò natural i bo és ser heterosexual".

Bé, d'això ja n'hem parlat una mica abans... Creus que l'homosexualitat en homes està millor vista que l'homosexualitat en dones, la bisexualitat o altres tipus d'orientacions sexuals?

És que l'homosexualitat en dones pràcticament ni es considera. Sobretot perquè no tenim referents històrics o molt pocs, ni tampoc tenim referents culturals. Ara es comença una mica més... Per exemple, a les sèries de televisió o al cinema hi ha molt menys dones que homes. Ara sí que hi ha més actrius, o escriptores, pintores... Que ho diuen obertament, però crec que encara hi ha molta reticència. En part perquè tenen menys referents.

Com escriptora, has estat criticada per escriure llibres de temàtica lèsbica?

El que m'ha passat és que se m'ha considerat com a propi del col·lectiu. Per exemple, un dia em vaig trobar el fill d'una amiga meva i em va dir que a la seva mare li havia agradat molt el meu llibre. Era un llibre policíac, amb una inspectora que és lesbiana. Li vaig preguntar si ell l'havia llegit, però ell em va dir que allò no era per a ell.

Un altre exemple. Volíem fer un taller de literatura lèsbica i li vam proposar a una llibreria, però ens van dir que no perquè això seria limitar molt el públic, seria molt restringit. Jo li vaig dir: "Si fem un taller sobre literatura trobadoresca del segle XV a la Baixa Sajonia sí que podem, oi?"

Jo el que m'he trobat sobretot és que els meus llibres no han estat referenciats o ressenyats, que no se n'ha parlat d'ells fora del cercle LGBT. Dins el cercle LGBT sí que he tingut molta ressonància però fora d'aquest cercle no.

Com a lectora, creus que hi ha suficient literatura on hi hagi personatges LGBTI+?

Haver-ne sí que n'hi ha, el que passa és l'has de buscar (*riures*). Està molt amagada, l'has d'anar a buscar. Sí que hi ha una literatura molt interessant però està molt mal referenciada...

Jo, que llegeixo molta literatura juvenil, ara estic començant a veure que estan traient llibres amb protagonistes LGBTI+: noies transgènere, nois gais o bisexuals... Però sempre des del punt de vista d'un noi, no he vist encara cap llibre des del punt de vista d'una noia...

Alguna cosa deu haver-hi, jo ara no estic gaire ficada. Però fixa't per exemple en una sèrie com *Merlí*. És una sèrie fantàstica però terriblement masculina. Mira les noies que surten, quin paper tenen... Totes són secundàries, totes. I està molt bé el paper de l'Oliver, el noi homosexual, que arriba nou a classe i diu: "Sóc gai, ara ja ho sabeu així que deixeu-me tranquil". Està molt bé, però això mateix amb una dona és tan difícil de provar, tan difícil...

I després hi ha l'estereotip, l'estereotip d'home homosexual és molt variat. Però en el cas de la dona, encara està encasellat en una dona molt masculina... I no és això, per això necessitem molts més referents en aquest sentit. N'hi ha? Sí. Cada cop més? Sí. Han sortit

a *La Riera*, hi ha unes noies moníssimes que són lesbianes... Van sortint cosetes, però sempre és inferior. Necessitem molt més.

Bé, ara passaré a preguntes més personals. La teva família, com s'ho va prendre quan va saber que eres més homosexual?

És que no sé quan ho va saber, perquè jo mai he fet una sortida de l'armari com a tal. Sempre m'he comportat com m'havia de comportar. Potser quan era adolescent era diferent, no ho sé...

Hi ha una cosa de l'adolescència, per a què vegis com marca, després et continuo amb això... Jo quan tenia uns catorze anys, l'època en que despertes en tot; i jo sabia que tenia un sentiment cap a les dones, en ple franquisme; vaig venir aquí, vora el carrer Diputació, que hi havia unes paradetes de llibres, per a comprar manuals de sexualitat. En tots, i ara me'n penedeixo d'haver-los destruït, hi havia un apartat on deia: "Aberraciones sexuales: sadomasoquismo, bestialismo, bollerismo, homosexualidad y lesbianismo".

Clar, una nena (perquè amb catorze anys encara ho ets) que despertes en la vida, que despertes els sentiments, que despertes el desig... Veus allò i t'amagues d'alguna manera. Jo d'alguna manera m'amagava i d'altra manera no, jo estava buscant i llavors va venir tota la Transició, van venir tots els moviments que primer van ser gais, després van ser LG, després LGBT i després LGBTI+ però que sempre han estat molt G, sempre.

Jo ja em movia molt en aquests cercles i el que es veia a casa, es veia; i el que no es veia, no es veia. Llavors va morir el meu pare, jo tenia parella i la vaig presentar com a tal i van dir: "Ah, molt bé". Llavors jo ja tenia trenta-cinc o quaranta anys, però perquè és va donar la circumstància aquesta i llavors ho vaig dir.

Jo he tingut una relació molt complicada amb la meva família. Potser no sabien això però tampoc sabien altres coses, potser no sabien que jo escrivia... En aquest sentit, no he tingut cap problema amb la meva família.

I amb els teus amics?

En general, tampoc. Segurament, perquè ja defuges determinada gent, ja et crees un cercle. Jo amistats toques, no en vull. Llavors, si algú em toca la pera, fora d'aquí. I si algú no comparteix les meves idees polítiques, les meves idees socials, la meva ideologia sexual; no m'interessa a la meva vida.

Podries explicar algun cop en el qual t'hagis sentit discriminada pel fet de ser homosexual?

Recordo algun moment en la joventut d'anar amb una noia pel carrer i sentir algun insult... Potser també era una altra època... Comentaris desafortunats... És més un sentiment més social, de discriminació. En la meua literatura sí que m'he sentit més discriminada. A mi per què no se'm referència com a escriptora humorística? Doncs perquè se'm referència com a escriptora lesbiana, i com a escriptora lesbiana no se'm referència, doncs no se'm referència.

És més a un nivell més social, de notícies, de saber coses que et fan mal i tal; però a nivell personal no m'he sentit discriminada a part d'algun insult aïllat.

Doncs fins aquí l'entrevista. T'agradaria afegir alguna cosa?

Bàsicament, el resum és aquest. Més que normalitzar la situació, la normalitat és en referència a un model. Més que normalitzar la situació, l'objectiu és que tots els models siguin vàlids i no haguessin de dir que això està acceptat perquè si està acceptat és en funció que no pugui estar acceptat. Perquè l'heterosexualitat no es considera que no pugui no estar acceptada, per tant el dia que arribem a aquest sostre serà el dia que arribem a una societat lliure, on no haurem de dir ni deixar de dir.

Moltes gràcies per l'entrevista.

Gràcies a tu, ha estat un plaer.

Entrevista a Iraïis Garcés

Per començar, podries fer una breu presentació sobre tu? (nom, edat, si estàs estudiant, etcètera)

Em dic Iraïis Garcés, tinc 15 anys i estic estudiant 4rt d'ESO científic al IES Joaquin Bau de Tortosa.

Què penses del fet que les persones hagin estat discriminades per la seva orientació sexual, sobretot en les últimes dècades?

De què la gent ha de fer-s'ho mirar, d'acord que potser per religió o per motiu x no ho troben bé. Però per mi això no és cap excusa, perquè si jo hem sento d'una certa manera qui ets tu per dir-me que està malament o no.

Creus que ara mateix la societat accepta i respecta totes les orientacions i identitats sexuals?

Potser en els últims anys això s'ha acceptat més i la gent ho veu més com la cosa normal que és, però des de el meu punt de vista encara ens queda molt de camí per recórrer, perquè si tu no 'surts del armari' donen per suposat que ets heterosexual, i això hauria de canviar. Per què si la gent que es heterosexual no diu que és heterosexual, per què nosaltres hem de tenir 'un armari' del qual sortir?

Creus que l'homosexualitat en homes està millor vista que l'homosexualitat en dones o la bisexualitat o altres orientacions (o la manca) sexuals?

Potser una mica perquè em dóna la sensació que al món de la televisió, etc. Sempre hi ha més parelles gais que no pas lesbianes. I potser per aquesta raó esta està més ben vista.

Penses que la sortida d'armari en els persones no-heterosexuals ha de ser necessària? L'has patida? Creus que el teu entorn (família, amics, etc.) coneix, accepta i respecta la teva sexualitat?

Jo crec que no hauríem de sortir de l'armari, perquè no hauria d'haver-hi un armari. Hauríem de poder dir independentment del sexe que som que ens agrada un noi o una noia i que aquest fet fos normal. Per la part de la meva família pensen igual que jo i m'han deixat clar que m'accepten sense la necessitat d'haver sortit de l'armari, perquè ells ja saben, o ho sospiten que sóc bisexual.

A la meva colla d'amics només li he dit ha la meva millor amiga i va ser fàcil, li vaig dir sense rodejos i ella que d'acord, que bé i vam continuar normal. Als altres amics no els hi he dit, no per falta de confiança, sinó perquè la meva classe de l'institut d'aquest any la gent és una mica estúpida en aquest tema i em fa cosa que per algun motiu ells ho sàpiguen. Perquè sempre s'acaba sabent tot, però crec que també ho sospiten o per lo mínim pensen que sóc lesbiana i no han fet cap mal comentari sobre això així que de moment continuaré així.

Tu mateixa has patit algun tipus de discriminació o atac homòfob?

No, però per aquesta raó es per la quan encara no els he dit res a la meva colla. Perquè potser en patiria algun si la gent de la meva classe se n'assabentés.

Moltes gràcies!

A tu, espero haver-te ajudat!

Entrevista a Marta García García

Per començar, podries fer una breu presentació sobre tu?

Em dic Marta García García, tinc 16 anys i estic estudiant 1r de Batxillerat, estic fent l'humanístic. Després vull anar a la universitat i estudiar psicologia i fer psicologia clínica. També sóc lesbiana encara que no crec que sigui una cosa que sigui com un adjectiu o tan important en una persona.

Què penses del fet que les persones hagin estat discriminades per la seva orientació sexual, sobretot en les últimes dècades?

Em sembla molt graciós que la gent es pensi que som com uns extraterrestres o una cosa similar (*riures*). Som igual que qualsevol i em sembla molt fort que per la teva condició sexual et discriminin, no et contractin en un treball i fins i tot t'acomiadin. És molt fort com el cristianisme ha aconseguit tot això perquè en l'antiguitat l'homosexualitat no era 100% acceptada però estava bastant bé acceptada, vaig fer un treball l'any passat sobre l'homosexualitat a l'antiga Roma i vaig poder informar-me de tot això. És increïble com encara a alguns països et puguin posar a la presó i fins i tot matar-te per la teva orientació sexual.

Creus que ara mateix la societat accepta i respecta totes les orientacions i identitats sexuals?

Crec que cada vegada la gent ho accepta més però el pitjor són les persones que van de moderns i després te'ls trobes dient coses homòfobes o de qualsevol discriminació sexual a les teves espatlles. He conegut a gent així i he après a conviure amb elles encara que no m'agradi.

Creus que l'homosexualitat en homes està millor vista que l'homosexualitat en dones o la bisexualitat o altres orientacions (o la manca) sexuals?

No, crec que la millor orientació sexual acceptada tant dins la comunitat LGBTI+ i fora es la homosexualitat femenina. Sobretot la gent fora de la comunitat veu a les lesbianes com "sexys" i molta gent veu porno lèsbic, tant homes com dones heterosexuales i no heterosexuales, també quan veus dues noies agafades de les mans o amb alguna cosa així no penses que són lesbianes, penses que són unes simples amigues. En canvi dos homes que ho facin ja els estan insultant, desgraciadament és la realitat.

El que és sorprenent és que dins la comunitat LGBTI+ les noies bisexuals són bastant odiades per las noies lesbianes, no totes però hi ha bastants que sí (no és el meu cas, tinc moltes amigues bisexuals), pel tema de que potser està sortint amb ella i després se'n va amb un noi. Són coses que no tenen gaire sentit i la gent està lluitant perquè no es barallin.

La resta d'orientacions com asexualitat, transexualitat, etc fora de la comunitat estan encara molt mal vistes. També crec que la gent s'hauria d'informar sobre totes les orientacions abans de parlar, jo ho vaig fer i en vaig aprendre bastant, també crec que haurien d'haver-hi xerrades series sobre les diferents orientacions sexuals i a la típica xerrada de sexe en l'institut deuriem tenir en compte el sexe entre dos homes i dues dones, només es centren en el sexe entre home i dona i la resta t'has d'informar pel teu compte.

Penses que la sortida d'armari en els persones no-heterosexuals ha de ser necessària? L'has patida? Creus que el teu entorn (família, amics, etc.) coneix, accepta i respecta la teva sexualitat?

Crec que es una cosa totalment innecessària, no tot el món ha de ser catalogat com heterosexual però així es com funciona la nostra societat. Directament no haurien d'existir aquestes etiquetes, no hauries ser: alt o baix, queer o heterosexual, gras o flac, etc. Tothom som diferents i ho hauríem d'acceptar sense etiquetes. Desgraciadament sí que l'he patida i la patiré la resta de la meva vida, cada vegada que coneguis a algú per raó X li hauràs de dir que ets homosexual, en el meu cas.

La meva homosexualitat només la coneixen pocs de la meva família i alguns amics, encara que diuen que se'm nota, els pocs en els que s'ho he dit ho han acceptat molt bé. Tinc amics que també formen part d'aquesta comunitat i alguns que simplement els dona igual i em segueixen tractant i volent igual.

Però quan passa, sobretot amb la família, es un moment en el que et poses dels nervis, se't bloqueja la ment i no et surten les paraules de la boca. És un moment en el que tens por perquè no saps com reaccionaran, hi han hagut casos en els que han posat a al carrer al seu fill o casos tan extrems que tens molta por de que siguis tu el següent a qui li passi això. A mi no em van sortir les paraules, em vaig posar a plorar i vaig escriure en una nota en el mòbil el que volia dir. No recomano ni morta que ningú passi per aquest moment, però desgraciadament ho has de fer alguna vegada.

Tu mateixa has patit algun tipus de discriminació o atac homòfob?

A mi no m'han discriminat ni atacat per la meua orientació sexual però indirectament he escoltat molts comentaris homòfobs i tinc un familiar que no he conegut però per part de la meua família va ser atacat. Quan s'ho va dir a la família tots es van riure d'ell i el van atacar i el dia de la seva boda amb la seva parella va ser atacat i rigut per molt assistents.

Crec que és molt trist que la gent faci aquestes coses, que tingui una vida tan avorrida que hagi d'anar fent sentir pitjor a les altres persones. Però el pitjor de tot és que les persones que la sofreixen moltes acaben mortes per suïcidi o perquè directament ho ha matat el que l'ha atacat. És molt fort el que va passar a Orlando i el que passa dia a dia amb aquest atacs. El que em fa gracia es la gent que diu: "Per què existeix el dia de l'orgull gay i no existeix el de l'orgull hetero?" Quan una persona heterosexual sofreixi discriminació, no es pugui casar amb la persona que vol, hagi de sortir de l'armari o simplement no li jutgin. Quan els heterosexuals sofreixin tot això i molt més serà quan facin el dia de l'orgull heterosexual.

Moltíssimes gràcies!

A tu, que et vagi bé el treball!

Entrevista a Laia Guillamon Pujol

Per començar, podries fer una breu presentació sobre tu?

Em dic Laia Guillamon Pujol, tinc 16 anys, estudio 2n de batxillerat, prefereixo els pronoms femenins i m'identifico com a bisexual.

Què penses del fet que les persones hagin estat discriminades per la seva orientació sexual, sobretot en les últimes dècades?

Crec que es una cosa inadmissible deguda a la falta d'educació i a la manca d'empatia general.

Creus que ara mateix la societat accepta i respecta totes les orientacions i identitats sexuals?

No, s'ha millorat respecte èpoques anteriors però segueix havent-hi grans problemes d'assetjament, països on et poden executar per no ser hetero i una gran discriminació i falta de visibilitat social a la gent que no s'identifica ni com a hetero ni com a homo o a aquells que no són binaris.

Creus que l'homosexualitat en homes està millor vista que l'homosexualitat en dones o la bisexualitat o altres orientacions (o la manca) sexuals?

Depèn de l'àmbit, però crec que una dona sovint és troba amb més dificultats perquè aquesta societat la veu com un objecte que l'home necessita dominar.

Penses que la sortida d'armari en els persones no-heterosexuals ha de ser necessària? L'has patida? Creus que el teu entorn (família, amics, etc.) coneix, accepta i respecta la teva sexualitat?

Estic en contra de la idea de "sortir de l'armari", ningú s'hauria de justificar davant la societat per ser com és ni tenir l'obligació de donar explicacions a ningú, això és la veritable igualtat que somio.

El meu entorn coneix la meva sexualitat però sovint no la respecta i alguns cops no l'accepta.

Tu mateixa has patit algun tipus de discriminació o atac homòfob?

Sí, la discriminació a la comunitat Queer es freqüent en tots els àmbits i algun com he sigut atacada i humiliada encara que fos verbalment pel fet de ser bisexual.

Entrevista a Alex Guijo Albiac

Per començar, podries fer una breu presentació sobre tu?

Sóc l'Àlex Guijo, tinc 21 anys i sóc transsexual. Vaig finalitzar els meus estudis fa uns 3 anys amb un grau superior de TEI (Tècnic Educació Infantil) i ara actualment treballo en una empresa dedicada en activitats esportives. Com a hobby, entreno un equip de futbol de nens alevins.

Què penses del fet que les persones hagin estat discriminades per la seva orientació sexual o identitat de gènere, sobretot en les últimes dècades?

Crec que poc a poc la discriminació de persones LGBT ha anat disminuint, encara que hi segueix present el fet de no entendre aquest pensament i ser homòfob més del que sembla.

Creus que ara mateix la societat accepta i respecta totes les orientacions i identitats?

La majoria de gent sí, sí que ho respecta. Però com sempre hi ha gent que té un pensament molt tancat, sobretot les persones més grans, i no respecten la decisions del altres. Tot això gràcies als col·lectius de LGTB que ho han fet possible després de lluitar molt.

Creus que l'homosexualitat en homes està millor vista que l'homosexualitat en dones o la bisexualitat o altres orientacions (o la manca) sexuals, així com les persones transgènere?

No. Els homes homosexuals estan molt mal vistos, en comparació amb les dones, ja que, els homes heterossexuals ho veuen com una fantasia o desig sexual. En canvi, la societat rebutja als homes homosexuals amb fàstic, per això hi ha molts més casos de violència en gais que no en lesbianes. En el cas dels homes que han passat per un procés de transgènere també la societat els té molt mal vistos.

Quan vas ser conscient que el teu cos no corresponia amb la teva identitat de gènere?

Quan era més petit em sentia incòmode amb el meu cos, a mida que vaig anar creixent la gent em confonia amb un noi pel fet de que vestia completament de noi amb el cabell curt, no sabia cap cas de algun transgènere. La meva núvia sempre em treia el tema que si no m'agradaria ser un noi fins que vaig veure per instagram a Aitor Álvarez i vaig mirar

el seus vídeos i vaig descobrir aquest món FTM⁹⁰ i vaig prendre la decisió d'apostar per la meua felicitat sense importar el que la gent pensés.

Com ha viscut la teua família i amics el fet que siguis transgènere?

Al principi quan me'n vaig adonar de les solucions que podria prendre sobre aquest procés de canvi, vaig pensar de primeres que la meua família ni els meus amics m'acceptarien; però va ser tot el contrari. Vaig rebre moltes ajudes tant de part de la meua família com del meus amics la veritat.

Creus que, legal i judicialment, les persones transgènere no tenen els facilitats suficients?

En el meu cas, vaig anar a preguntar quan podia fer el canvi de nom i on havia d'anar i es un "follon". Has d'anar als jutjats a la partida de família, allà per realitzar aquet tràmit has de pagar.

No tenen facilitats suficients, perquè a sobre que neixen en el cos equivocat han d'invertir molts diners en fer tot el canvi de sexe.

Penses que la societat segueix tenint molts tabús en relació a les persones transgènere?

Clar que segueix tenint tabús, sempre hi han coses per saber i conèixer.

Podries explicar algun cop que t'hagis sentit discriminat o hagis patit un atac transfòbic?

Només a l'escola, em deien "marimacho" per jugar a futbol i vestir més ven aviat com un noi.

⁹⁰ En anglès, female-to-male; és a dir, passar de noia a noi.

Entrevista a Miquel Iceta Llorens

Per començar, podria fer una petita presentació sobre vostè?

Em dic Miquel Iceta i tinc 56 anys, em dedico a la política des de molt jove, em vaig afiliar al Partit Socialista el setembre de 1977, he estat regidor de Cornellà, director d'un departament del Gabinet de la Presidència del Govern d'Espanya, diputat al Congrés i diputat al Parlament. Vaig ser candidat socialista a la presidència de la Generalitat en les eleccions de 2015. En l'actualitat sóc primer secretari del PSC i president del grup socialista al Parlament de Catalunya. Vaig fer pública la meva orientació sexual el 1999.

Què pensa del fet que molta gent al llarg de la història hagi estat discriminada pel fet de no ser heterosexual?

És una injustícia que ha calgut combatre i que haurem de seguir combatent malgrat haver assolit a Espanya la plenitud de drets.

Creu que ara mateixa, el fet de no ser heterosexual està normalitzat?

No. Malgrat els importants avenços legislatius en matèria d'igualtat de drets i l'aprovació a Catalunya d'una llei contra l'homofòbia de la que vaig ser ponent, caldrà seguir treballant per una plena normalització des de l'escola i fins a eradicar l'homofòbia encara existent que es tradueix en molts episodis de discriminació i fins i tot casos de violència.

Com a actual primer secretari del PSC, quin és el seu paper davant la defensa dels drets del col·lectiu LGBTI+?

Impulsar el meu partit en la lluita contra tota mena de discriminació i en favor de la igualtat.

Vostè va ser el primer polític espanyol en declarar-se obertament homosexual. Va afectar d'alguna manera això a les seves relacions polítiques i personals?

No. Més enllà que la meva visibilitat i el fet de dedicar-me a la política m'ha restat intimitat.

Passant a temes més personals, com va patir la sortida d'armari amb els seus amics i familiars? Et van acceptar i recolzar?

Sí. He estat molt afortunat.

Podria explicar algun cop que s'hagi sentit discriminat pel fet de ser homosexual?

Sí. Recordo alguna vegada haver entrat en algun bar musical amb un amic i haver-me de sentir dir: “Aquesta zona està reservada a parelles”. Es referien, és clar, a parelles heterosexuales. Algun cop m’han insultat per la meua orientació sexual, al carrer i, sobretot, en les xarxes socials. Però, com deia abans, he pogut viure la meua orientació sense gaire entrebancs a partir de la majoria d’edat i en la mesura en què vaig anar adquirint consciència de la meua identitat sexual i desmuntant els clixés heterosexistes existents.

Moltes gràcies.

Entrevista a Maria Jiménez Bosch

Per començar, podries fer una breu presentació sobre tu? (nom, edat, si estàs estudiant, etcètera)

Em dic Maria Jiménez Bosch, tinc 17 anys. Estic cursant 1r de Batxillerat Social i faig dansa des dels 4 anys.

Què penses del fet que les persones hagin estat discriminades per la seva orientació sexual, sobretot en les últimes dècades?

Em sembla una vergonya, penso que cada un té el dret a ser ell mateix amb llibertat sense haver de ser jutjat ni discriminat. L'orientació sexual és totalment personal, ve amb tu, no és just que a causa de la teva orientació hakis d'amagar-te i viure una vida que no és la que vols.

Creus que ara mateix la societat accepta i respecta totes les orientacions i identitats sexuals?

No, ni de bon tros. Penso que ens fan veure que sí, que està més acceptat però només cal obrir els ulls una mica. A la societat li costa entendre i acceptar totes les orientacions i identitats sexuals. Representa que les noves generacions ja tenen adquirits aquesta acceptació però, perdonem que ho posi en dubte per què "homosexual", "gai" i "marimacho" són insults i són insults que utilitzen dels més grans als més petits, i també entre altres coses és conèixer persones, sobretot nois, amb això es veu que la societat té una manca d'acceptació de base.

Creus que l'homosexualitat en homes està millor vista que l'homosexualitat en dones o la bisexualitat o altres orientacions (o la manca) sexuals?

Tot al contrari, tots dos sexes reben crítiques, però, un noi homosexual o bisexual o l'orientació que sigui serà menys acceptada que una noia homosexual o bisexual o l'orientació que sigui. Els nois són molt cruels i dèspotes entre ells amb aquests temes, les noies són més de crítica a l'esquena i poc més (potser són més obertes de ment, no ho sé del tot). Un dels meus millors amics és bisexual, ho sabia des de feia molts anys, no va "sortir de l'armari" fins molts anys després a un institut on ell era nou i va rebre comentaris despectius, únicament sabíem la seva orientació sexual una amiga seva i jo, òbviament

amb els nois que havia tingut un rotllo també. Em va dir literalment que no podia dir-ho, que el rebutjarien els seus propis amics.

Jo en canvi, que sóc una noia bisexual, també he rebut comentaris despectius però més tirant a comentaris pujats de to tractant-me com si fos una noia lleugera que juga a ser lesbiana per posar calents als nois, no sé si m'explico. El típic és el de fer un trio. Els nois són objecte de burla per infravalora-los i les noies una joguina sexual.

Penses que la sortida d'armari en els persones no-heterosexuals ha de ser necessària? L'has patida? Creus que el teu entorn (família, amics, etc.) coneix, accepta i respecta la teva sexualitat?

La sortida d'armari és, en la meua banal opinió, l'últim pas d'un procés d'observació, aprenentatge i acceptació de la teua orientació sexual. En cada persona és diferent, jo quan ja em vaig adonar i ho vaig "acceptar", ho vaig dir a amics més propers i prou. A poc a poc, com és una cosa que ve amb mi i he viscut la meua bisexualitat, la gent que m'envolta, com companys de classe s'acaben adonant o no, tot depèn.

El meu cercle d'amics ho sap i ho respecta, si no ho fessin, no serien amics, en canvi la meua família pensa què és una ximpleria d'adolescent i que ja se'm passarà, però accepten que pugui estar amb una noia.

Tu mateixa has patit algun tipus de discriminació o atac homòfob?

Penso que no, comentari com he dit abans però no per considerar-ho un atac o una discriminació.

Moltes gràcies!

A tu, un plaer poder ajudar-te.

Entrevista a Mar Leyva Santiño

Per començar, podries fer una breu presentació sobre tu? (nom, edat, si estàs estudiant, etcètera)

Em dic Mar, tinc 19 anys i estic estudiant Llengües i Literatures Modernes a la UB.

Què penses del fet que les persones hagin estat discriminades per la seva orientació sexual, sobretot en les últimes dècades?

Crec que la discriminació sempre ha existit, i no és més que la falta de comprensió i empatia de les persones. Els heterosexuals no entenen als LGBTI+ i la resposta es discriminar-los per simple por. No obstant, encara que ho entengui, no ho comparteixo ni mai ho he compartit. Tots som lliures d'estimar, o no, a qui vulguem.

Creus que ara mateix la societat accepta i respecta totes les orientacions i identitats sexuals?

No, crec que actualment l'homosexualitat està més acceptada (sobre tot en homes), però altres identitats com la bisexualitat, l'asexualitat, la pansexualitat, etc. no. Encara hi ha molt camí per recórrer.

Creus que l'homosexualitat en homes està millor vista que l'homosexualitat en dones o la bisexualitat o altres orientacions (o la manca) sexuals?

Com ja he dit abans, sí. En una societat tan patriarcal i masculista com la nostra, es normal que s'accepti primer una condició que afecta als homes que a les dones. He escoltat molts cops que les lesbianes i les bisexuals (noies) son simplement unes “guerres” que ho volen fer amb tothom i ja està, però que realment el que les agrada son els homes.

Penses que la sortida d'armari en els persones no-heterosexuals ha de ser necessària? L'has patida? Creus que el teu entorn (família, amics, etc.) coneix, accepta i respecta la teva sexualitat?

No hauria de ser necessària, la gent hauria d'acceptar les condicions sexuals de tothom sense cap problema, però avui en dia no passa i trobo normal que molta gent decideixi sortir de l'armari perquè després les persones del seu voltant no es sorprenguin quan tingui parella. Jo vaig reconèixer la meva identitat sexual fa ben poc, aquest últim any, però porto amb el meu nuvi més de 5 anys, així que no ha patit una sortida de l'armari amb la

meva família perquè no ho veig necessari. No obstant, sí li he explicat a la meva parella i a la meva millor amiga, i ho han acceptat perfectament.

Tu mateix/a has patit algun tipus de discriminació o atac homòfob?

No, ja que com he dit abans, no he entès la meva identitat sexual (bisexualitat) fins fa ben poc i mai he tingut una parella del meu mateix sexe. Quan, anys enrere, vaig sentir alguna cosa per noies, mai ho vaig dir a ningú, i pensava que era una cosa normal. Durant anys em vaig identificar com heterosexual fins que vaig comprendre que no, sentir-se atret per nois i noies no es ser heterosexual, sinó bisexual, i no hi ha cap problema en ser-ho. Així doncs, no he patit cap tipus de discriminació de moment, però estic segura que, per mala sort, la patiré algun dia.

Entrevista a Elena Longares

Bona tarda, Elena. Moltes gràcies per concedir-me l'entrevista. Per començar, podries fer una petita presentació sobre tu?

Em dic Elena Longares i treballo a una entitat LGBT, Gais Positius. És una entitat formada per homes gais i bisexuals que viuen amb el VIH. Porto temes de voluntariat, de formació i de projectes de promoció de la salut i prevenció, sobretot de salut sexual i drogues. Però això han sigut coses de la vida... Jo sóc sociòloga de formació i fa cinc anys que vaig començar de voluntària a una entitat, el que era la Coordinadora LGBT de Catalunya, i a l'any hi vaig començar a treballar. Aquesta entitat va desaparèixer per temes de finançament... El Ministeri de Sanitat va deixar gairebé a zero tot el que era el pla nacional de la sida i vam haver de tancar... No només nosaltres, sinó moltes altres entitats que van morir pel camí. Aleshores, el que vam fer va ser traspasar alguns projectes a Gais Positius per tal que tinguessin continuïtat.

Paral·lelament, va començar el meu activisme en l'àmbit LGBTI. Jo, personalment, abans n'havia fet en l'àmbit estudiantil (tant a l'institut com a la universitat) i també amb el feminisme, entre els divuit i els vint i escaig. Però em vaig cansar molt, no era el meu espai... I vaig fer una aturada de cinc anys en l'activisme i em vaig dedicar a la meua feina i a estudiar, però llavors em vaig quedar a l'atur i em vaig dir: "D'acord, ara sí. Començo l'activisme LGBTI". També és el que em sento més propera, és una manera molt determinada de fer activisme.

Què penses del fet que molta gent al llarg de la història hagi estat discriminada pel fet de no ser heterosexual?

A veure... En origen, no va ser ben bé així. Hi havia una certa acceptació en funció de la part del món. Hi havia cultures a Austràlia, per exemple, on el tema transgènere o d'un tercer gènere existia amb tota la naturalitat del món. No existia la propietat privada, les relacions entre la gent era diferent: no eren monògames... Les relacions entre el mateix sexe no estaven mal vistes: mentre tu produïssis criatures, no hi havia cap problema.

Arriba un moment, amb el sistema patriarcal, que comença tot el foment d'un tipus de relació determinada: la relació heterosexual, que és la relació que dona fills, una relació de poder determinada entre homes i dones; acompanyada del sedentarisme i la propietat privada. És a partir d'aquí quan comencen a existir certes persecucions al que és la

diversitat tant sexoafectiva com d'identitat i expressió de gènere. Tot i així, l'Església en un inici tenia matrimonis entre persones del mateix sexe anomenats agermanaments i va ser a través de la Inquisició que es va aconseguir perseguir la sodomia i les bruixes gairebé de forma paral·lela.

Creus que ara mateixa, el fet de no ser heterosexual està normalitzat?

No, gens. A partir de tot això de la Inquisició, es comença a fer un tipus molt determinat de família. En aquell moment era una família extensa, fins on sobrevisquin, perquè la mortalitat era molt gran. Però la cosa es comença a posar encara més interessant amb el capitalisme, fa uns dos-cents anys. La família nuclear ho és tot, per una qüestió de dificultar la xarxa de suport; i d'altra manera una qüestió pràctica: a l'hora d'establir fàbriques fora de les urbes, que als pisos hi cabessin tota la família, així que amb un home i una dona n'hi havia suficient. A partir d'aquí es comença a invisibilitzar qualsevol tipus de relació que no fos útil per al capitalisme.

Si ens centrem en Europa o Espanya, va haver un moment dolç a principis del segle XX on semblava que es començava a fer treball a favor de la diversitat tant sexual com d'identitat. Fins i tot, l'any 1931 es va fer la primera pel·lícula lèsbica de la història, a Alemanya. Parlava de les relacions entre dones amb una propietat que ni avui en dia hem recuperat. També hi havia cabarets, espais de festes, a Berlín bullia amb el col·lectiu LGBTI+... Però és l'ascens del feixisme a Europa el que fa que tot això retrocedeixi fins ara.

Ara mateix tenim una situació on la societat pensa que hom hem aconseguit tot, perquè hem aconseguit el matrimoni i l'adopció, i aquests punts són importants... Però no hem arribat a la normalització: tenim en l'educació una situació totalment invisibilitzant de totes les diversitats sexoafectives i d'identitat de gènere està molt marcada... Els rols de l'home i de la dona; i això dificulta temes d'identitat però també d'orientació (la gent amb ploma, etcètera). L'escola és molt dura amb això, no ho reconeix en cap moment. D'aquí sorgeixen situacions com el bullying, una de les més greus que ens podem trobar. Però abans d'aquesta situació ja hi ha un caldo de cultiu dins l'escola que dificulta tot això. A partir d'aquí, la resta de la teva vida serà així. En el millor dels casos, serà una sortida de l'armari constant a qualsevol lloc.

En el meu cas, a més, no se'm nota; per tant, el qüestionament, el "ho fas per moda", "tu no en el fons no has provat una bona polla", "a tu et falta conèixer un bon home"... és increïble. En el cas de les dones amb més ploma o amb una expressió de gènere més masculina, és la persecució directa: pateixen agressions i una pressió per pertànyer en un dels dos rols de gènere que elles no han buscat i que no s'hi senten identificades.

En el cas dels homes, hi ha una plumofòbia total, i per tant un bullying espectacular, constant a la vida; d'intentar disfressar-ho d'alguna manera, també moltes agressions directes... Les dones tenim una part d'agressions directes però també molta altra d'indirectes: no deixar-nos accedir a serveis, dir-nos que la nostra orientació és la nostra vida priva i no n'ha de sortir... A més, les dones estem educades per quedar-nos dins de casa, el nostre espai és l'espai privat i el dels homes és el públic. I per tant, tot això encara es fomenta molt més...

Fins i tot ma mare sempre em diu: "Però tu no has de dir-ho, a qui li importa?" Doncs a tot el món, perquè jo tinc un escut laboral i jo tinc la responsabilitat de protegir allò visible, perquè tinc una xarxa de recolzament. D'una banda, de l'altra és una forma de prevenció: si jo vaig amb la realitat per davant, qualsevol que vulgui dir-me alguna cosa, li costarà atrevir-se: sap que tinc un entorn de suport, sap que jo ho tinc normalitzat i per tant el problema és de l'altre. Situar això del problema de l'homofòbia és de l'altre s'ha començat a aplicar a la llei catalana que es va aprovar l'octubre del 2012 (Llei 11/2014). És una llei molt bona però no s'està aplicant, porten divuit mesos ja... Té tota la part preventiva de tots els àmbits de la vida quotidiana d'una persona en totes les etapes vitals: des que són petits fins la vellesa; també tota la part de sancions que no s'està aplicant. Preveu sancions administratives perquè el Codi Penal no es pot tocar ja que és una llei a nivell català, però preveu sancions de diferents tipus per diferents actes de lgbtifòbia. Tenim una llei molt potent que no s'està aplicant.

I després la població trans... Tenen una situació molt difícil... Per accedir a qualsevol tractament hormonal (si és que volen), per tenir un reconeixement social, per fer un canvi de nom o de gènere al registre civil t'han de detectar una malaltia, la disfòbia de gènere... Sí, avui en dia continua estant considerada una malaltia, i sense que te l'hagin diagnosticada no pots accedir a res. De fet, la llei de 2007 preveu un diagnòstic i dos anys de tractament hormonal. Per tant, t'has d'hormonar sí o sí, vulguis o no. I després els serveis forcen molt a fer-se finalment una cirurgia... Realment, la situació ja és: ets un

malalt, i com ets un malalt t'has de prendre una sèrie de medicacions que fa que la gent no pugui viure lliurement la seva identitat, sigui quina sigui.

I les persones bisexuals ja és un tema apart... Tenen una invisibilització històrica, tant des del col·lectiu LGBTI, nosaltres mateixos hem negat la bisexualitat durant molt de temps; i la societat sencera, amb uns prejudicis brutals... Hi ha una feinada per lluitar contra tots aquests prejudicis i d'acceptació...

Creus que la homosexualitat en homes està millor vista que la homosexualitat en dones o la bisexualitat?

Està més normalitzada, és més visible. És una cosa que podem tocar, que existeix. Tens referències públiques, tens referents, tens persones públiques que obertament són homes gais: de televisió, de política, de la premsa, escriptors; molta gent. En el cas de les dones, pel fet de ser dones; i a més a més per no complir el rol de gènere, patim una invisibilització. És a dir, el que s'intenta és treure importància al que fem: "som amigues i ens estimem molt com amigues"; la sexualitat en els dones està anul·lada completament i només referida al tema de reproducció; per tant, nosaltres quedem automàticament fora. Què ha passat amb això? Que ser lesbiana públicament té molt mala fama: som dolentes, agressives, camioneres... Tant és així, que hem passat coses greus. Hi va haver-hi un cas d'una noia, diria que a Màlaga; i van acusar falsament una persona de l'entorn simplement pel fet de ser lesbiana. La premsa es va posar tant a la seva contra (no fa gaire, fa deu o quinze anys) que la jutgessa la va declarar culpable. Ella va recórrer, i finalment es va veure que era innocent. La càrrega de la lesbiana, dolenta, tallapenis... segueix està molt present. Llavors, qualsevol menció a ser lesbiana (i més en casos com el meu) és un: "li ha passat alguna cosa, ja se li passarà".

Aleshores, sí que patim una doble discriminació: pel fet de ser dones, i a sobre això produeix una invisibilitat i que ningú es preocupi del que necessitem. I amb les persones bisexuals passa el mateix (ara diem bisexuals i d'altres identitats sexuals, perquè no tothom es sent identificat amb el concepte de bisexualitat)... Tenen una situació molt fotuda, amb una càrrega de prejudicis de caire sexual que segueixen essent un tabú a la nostra societat; sobretot en societats com la nostra, amb un bagatge de cultura judeocristiana, amb un bagatge de franquisme... S'emporten la pitjor visibilitat possible.

Tot això, a part de ser discriminatori i de portar dificultats a la vida, també té conseqüències a la vida de les persones. No només a la vida de trobar feina, de poder tenir por a la feina, poder patir assetjament, de poder perdre drets laborals... Hi ha moltes noies que conec que es casen amb la seva parella i, per no dir-ho a la feina, ni tan sols gaudeixen dels dies lliures per matrimoni. Quelcom tan senzill com això... Nens i nenes, famílies de parelles de dones; que elles no ho diuen a l'escola i llavors els fills s'inventen històries que tenen un pare perquè sent que no té el suport de les mares i que allò no està bé i hi ha de fer alguna cosa... Vull dir, té conseqüències, i també en conseqüències en temes de salut. Sobretot en temes de depressió, de trastorns alimentaris, ansietat...

Tu treballes a Gais Positius i formes part de l'associació LesBiCat. Podries explicar d'on va sorgir aquestes associacions?

Gais Positius és una entitat d'homes gais i bisexuals que viuen amb VIH, majoritàriament homes gais. Es va formar l'any 1994 i neix a partir de Stop Sida, una altra entitat que va sorgir a partir de la pandèmia del VIH. Va sorgir com un grup de dol, perquè van veure que es morien i, llavors així es donaven suport. Llavors, l'any 1996 va els tractaments retrovirals que fan que el VIH es torni crònic i ningú es mori per causes associades a la SIDA. A partir d'aquí, la seva feina és, sobretot, de promoció de la salut sexual; tant de suport als homes gais que viuen amb VIH (activisme, incidència política, suport emocional i de serveis), com de promoció de la salut i de prevenció. Molt en homes gais i bisexuals que tenen més prevalència del VIH pel tipus de pràctica.

I LesBiCat és un espai de dones lesbianes, bisexuals i d'altres entitats plurisexuals. Abans era només de lesbianes, però ja fa dos anys que som de lesbianes i bisexuals. Això ens està costant molt... Els moviments LGBTI ho han començat a treballar molt, ha nascut una altra entitat que és d'àmbit bisexual. Nosaltres fem activisme, no som un espai d'acollida ni res. Enrenou, l'altra entitat en la que col·laboro, també fa activisme només. No som entitats legalment constituïdes, per arribem fins on arribem, no tenim subvencions... Gais Positius sí

Treballem des del moviment LGBTI però intentant establir aliances amb els feminismes, ens considerem un col·lectiu feminista; però treballant des del moviment LGBTI i això és complicat d'acceptar-ho. Aquest any, per primer cop, la manifestació històrica del 28 de juny anirà sobre la bisexualitat. Però el moviment feminista... No hi ha manera. No ho veuen com una eina útil, una cosa que cal visibilitzar

Bé, ara passarem a preguntes més personals. Quan vas descobrir que no eres heterosexual?

Jo crec que als 12 anys que comença a veure que alguna cosa no quadra perquè m'agrada una noia de l'escola. Però no ho identifico de la mateixa manera de les altres noies de la meua classe que deien que els agradava un noi i ho tenien claríssim; el meu procés d'identificació, d'aquest "m'agrada" no era el mateix. Em queia bé i estava molt a gust amb ella, però no ho percebia com que m'agradés ella. A partir d'aquí començo a qüestionar-me coses.

Des d'un inici em vaig identificar com a bisexual, i al cap de poc vaig veure que sí... Vaig seguir el meu procés personal, i durant molts anys vaig anar amb nois i noies. No sé si abans era bisexual i vaig canviar (diuen que la sexualitat és fluïda) o què, però va arribar un moment que em vaig adonar que dels homes no m' enamorava i de les dones, sí.

Com vas viure la teva sexualitat durant la infància i l'adolescència? Creus que la teva família i els teus amics es van recolzar?

Jo en això vaig tenir sort... Jo anava a una escola molt hippie, era una cooperativa. Els meus pares tenien molta informació sobre sexualitat infantil que els donaven a la mateixa escola, la millor amiga de la meua mare era lesbiana; sempre hi ha hagut un ambient molt favorable i per això jo he pogut fer una evolució i un procés de descobriment molt bo. En això no vaig tenir problemes, amb l'entorn tampoc. Vaig tenir problemes perquè era adolescent (*riures*).

Podries explicar algun cop que t'has sentit discriminada pel fet de ser homosexual?

Hi ha molts cops que m'he sentit discriminada. Va haver-hi un cop que vaig anar al metge perquè tenia fongs, i després que em fes una recepta; li vaig preguntar què havia de fer amb les relacions sexuals. Em va preguntar si utilitzava condons i jo em vaig quedar parada, no vaig saber què dir-li; em va dir que si n'utilitzava no hi havia cap problema. Moltes dones en el meu cas s'haguessin anat sense dir res més, sense saber què fer amb un condó; però jo li vaig dir que tenia relacions amb dones.

A part d'això m'han passat moltes coses, en el dia a dia... Tothom pressuposa que has de ser heterosexual, i això fa que la gent que no ho sigui s'amagui cada cop més i no pugui viure lliurement la seva sexualitat.

Entrevista a Maria López Rovira

Bé, abans de tot: moltes gràcies per accedir a aquesta entrevista.

Home! Faltaria més! Gràcies a tu!

Podries fer una breu presentació sobre tu?

Sóc la Maria López Rovira, tinc 35 anys i sóc d'aquí, de Cardedeu. Treballo a la televisió de Cardedeu i tinc una productora audiovisual.

Què penses del fet que molta gent hagi estat discriminada pel fet de no ser heterosexual?

De fet, això és una cosa de fa segles, és una cosa molt antiga... Ha anat variant molt el punt de vista sobre la orientació sexual. Potser en els últims vuitanta anys ha empitjorat, gairebé... El que és una mica diferent, el que ha canviat ara, és que dins d'aquest empitjorament el que s'està intentant fer ara és regularitzar-ho. El fet de ser homosexual és una realitat de tota la vida però el que s'està intentant fer ara no és sols reconèixer que aquest fet existeix, sinó que les persones puguin tenir els mateixos drets tant si decideixen estar amb una persona del seu mateix sexe o d'un diferent.

Ara passaré a fer preguntes més personals. Si no vols contestar-ne alguna, no passa res. Tranquil·la, cap problema! Creus que la sortida de l'armari en persones no heterosexuales ha de ser necessària? L'has patida?

Jo la vaig patir, clar que la vaig patir... Encara falta molt per a què una persona no pateixi quan li toca viure aquest moment... I el pateixes perquè no deixes de formar part d'una minoria. En el meu cas, quan em vaig adonar de la meva sexualitat no hi havia cap referent en el qual et poguessis recolzar. Quan ets adolescent, busques referents que admires: mitjans de comunicació, actors, cantants, esportistes, el que vulguis... En aquest sentit, no hi havia cap referent en el qual algú es pogués recolzar quan se n'adonava que es sentia d'aquesta manera.

Això ha canviat, ara pel fet que una persona surt de l'armari (amb això no ens en adonem, i sí que es veritat que forma part de la vida privada d'una persona), fa que altres persones que estiguin en la mateixa situació i ho estiguin passant malament, vegin en nosaltres un punt de recolzament.

El fet que nosaltres sortim de l'armari, ajuda que altres persones no pateixin el que nosaltres hem patit, sense adonar-nos, som referents per a altres persones. I crec que evidentment, és decisió de cadascú i forma part de la seva vida privada, crec que el meu deure com a persona (ja que he pogut viure més obertament perquè d'altres van lluitar), crec que el mínim que puc fer és obrir-me per a què d'altres que vinguin puguin trobar un punt de recolzament en mi. I per això, crec que el meu petit gra de sorra és no amagar-me i posar la mà en qualsevol persona que ho necessiti.

En el meu cas, la vaig patir perquè no hi havia absolutament cap referent, et costa reconèixer allò que et passa. Fins que no va haver-hi una persona.... A més, em va passar a l'institut, justament a l'institut on estudies. El fet que de sobte apareix algú, setze anys tenia jo, i penses "ostres, aquesta persona..."... D'entrada penses que l'admires, o que et cau molt bé, vols passar molt temps amb aquesta persona... Però amagues aquest sentiment, no reconeixes que et puguis sentir atreta amb una persona del mateix sexe, no reconeixes que pugui existir aquest sentiment. I menys en un poble... Això va passar fa vint anys, ja han canviat molt les coses però en aquell moment...

I van passant els dies, tu penses que et cau molt bé, que vols estar al seu costat... Però arriba un moment en el que et trobes a aquella persona en una discoteca enrotllant-se amb un noi. I això et destrossa. Jo vaig veure allò i em vaig posar a plorar com una magdalena. I em vaig preguntar "Què t'està passant?", si així és com reaccions és que alguna cosa més està passant, si una amiga s'està enrotllant amb un altre no t'hauria d'importar tant.

I jo no podia parar de plorar... I jo ja no sé si plorava per la ràbia i els "gelós" que sentia (era la primera vegada que els sentia) o perquè si tenia aquella reacció, és que potser sentia una altra cosa. A partir d'aquí, primer ho vaig passar molt malament, vaig estar molts dies tancada a casa... Fins que una bona amiga, que aquell dia havia anat amb mi a la discoteca, va venir a casa i em va preguntar què em passava. Jo li vaig dir què no em passava res, però ella em va dir que el que creia que em passava era que m'agradaven les noies, que t'agradava tal persona i que aquell dia no vas poder suportar això.

I quan m'ho van posar en paraules, va ser una hòstia de realitat i dius "és que és això". I a partir d'aquí ho vam parlar amb la meva colla d'amigues, que van estar molt amb mi. Vaig començar a assabentar-me que hi havia llocs a Barcelona on quedaven homosexuals per conèixer-se i em van començar a acompanyar, les meves amigues... Sort en vaig tenir d'aquestes amigues.

Per part de la teva família, va haver-hi una acceptació?

Primer va ser un xoc. Vaig parlar amb una amiga de ma mare i ella li va insinuar alguna cosa. Llavors ma mare em va agafar per banda i em va preguntar què em passava, i li vaig explicar. En aquell moment no havia estat amb cap noia, eren tot sospites. Ella em va dir que potser només era una temporada, que no em preocupés. Ella l'únic que volia és que no patís, ella entenia que la meva condició sexual em portaria més patiment que si fos heterosexual, que el primer era que fos feliç. Al cap d'uns mesos, vaig tenir la meva primera parella i li vaig dir, i llavors tot es va confirmar.

A ma mare li va sorprendre molt, ja que la poca informació que es rebia dels mitjans de comunicació, les poques persones que sortien per televisió per desgràcia estaven vinculats de vegades a un món sòrdid; i això a la meva mare li espantava una mica. Llavors, quan li vaig presentar la meva primera núvia, que era una nena "pija" de Sant Cugat; a ma mare li va desquadrar totalment, no era el que ella esperava. El fet que anés coneixent les meves parelles, la colla d'amics que vaig fer per sortir d'ambient; no tenia res a veure amb el que sortia per la "tele" i això la va tranquil·litzar molt.

Creus que l'homosexualitat en homes està millor vista o més visible que la homosexualitat en dones?

És molt curiós el que passa. Jo crec que els nois amb les noies estan molt ben rebuts, el rol aquest del gai com a millor amic ha estat molt fomentat als mitjans: el que t'acompanya de compres, no sé què... Però no tots són iguals, hi ha a qui els agrada i a qui no. S'ha venut molt l'estereotip aquest del gai com a noi divertit i això amb les noies no tant.

Però no sé per què, els nois gais amb els nois heterosexuals de vegades els és més complicat relacionar-se, perquè molts nois heterosexuals es senten intimidats perquè es pensen que perquè un noi li agradin els nois, li agraden tots els nois del món.

A les noies, el que passa és que sempre hem estat més afectuoses entre nosaltres, queda més diluït. Jo m'he sentit molt bé entre noies i nois heterosexuals i m'he sentit molt bé. És més, en el cas dels nois, la meva parella com jo generem una sensació de protecció. Encara hi ha aquest xip que si són dues noies van soles... Per exemple, amb els pares de l'escola, cada cop que se'ns espatlla alguna cosa a casa en tenim tres que ens el volen arreglar. Deuen pensar: no tenen un home a casa que els arregli...

En canvi, les noies sí que tenim cert avantatge en el tema de maternitat. El tema de la família es considera encara un tema vinculat a les dones. Nosaltres dues, a l'hora de tenir nens hem tingut molt bona acollida i en canvi tenim amics que han tingut nens que sí que els ha costat que la resta de famílies acceptin que pot haver-hi una família sense mare.

Bé, és el que t'anava a preguntar ara, si per part de l'entorn dels teus fills vas patir algun tipus de discriminació?

No, l'únic que passa és que jo tinc dos nens i sempre que comences amb un grup nou (la llar d'infants, P-3...) sempre has de fer aquest primer pas de destrossar murs. Tothom pressuposa que ets heterosexual i que hi ha d'haver-hi un marit. Cada vegada que coneixes un grup nou, has de fer aquesta primera entrada i deixar-ho clar des d'un primer moment.

Per què? És allò típic: no has de donar explicacions. No haig de donar explicacions però també tinc uns fills que reben aquesta informació. Jo haig de ser conscient que el fet que a mi em pressuposin... Per exemple, si vaig a comprar i em diuen: "El pare del nen us està esperant al cotxe?". A mi em seria molt fàcil dir que sí, però si em quedo callada i tinc allà el meu fill, el meu fill veuria que m'amago de la meva família. Per què haig de mentir sobre la meva família? El meu fill no ha de tenir la sensació que jo m'avergonyixo de la meva família. Si jo ho amago, és com si m'avergonyís. Per això, sempre toca trencar murs.

Especialment per això, que ara tinc un fill de nou anys que ara està molt més a l'aguait de les coses. Per exemple, l'altre dia em va preguntar per què havíem de ratllar en els papers de l'escola la casella de "pare". Així que vam anar a parlar amb l'escola i ens van dir que teníem raó, així que ho van canviar. I una tonteria com aquesta, que normalment nosaltres acostumàvem a passar, ara te n'adones que el teu fill, si li estàs ensenyant que no s'ha d'avergonyir de la seva família, la que menys t'has d'avergonyir ets tu.

I res, fa dos dies al futbol sala, també una família nova, el moment que la meva parella li fa una abraçada al nostre fill... I llavors em diu: "I llavors, quin és el teu?", perquè a mi m'havia sentit dir que havia vingut amb el meu fill. Jo li vaig dir que era el mateix, i es va quedar una mica parat. La meva parella li va dir que les dues érem mares del Daniel. El pobre home es va quedar com destrossat, no entenia res... La seva dona, una mica més avispadeta, li va dir: "Tranquil, carinyo, que ara t'ho explico..." I després ens vam trobar al bar i cap problema...

Problemes cap, sempre hi ha aquest primer moment en el que has de trencar murs però en el fons, és una tasca que ens toca.

I al llarg de la teva vida, has patit algun tipus de discriminació o atacs homòfob?

Atacs homòfob, no; però quan érem més jovenetes i anàvem a la discoteca et senties una mica assetjada. Et parlo d'ara fa vint anys i en aquell moment sí que és veritat que els locals d'ambient eren una mica guetos... D'això que et venien homes i se't posaven a mirar, o et deien coses... Més en sentit assetjador que no pas homòfob...

L'únic que he tingut un moment de tensió ha estat amb l'educació dels nens... En algun cas ens hem trobat ja no mestres, sinó representants de la part educativa que pot ser els venia una mica gran el tema o no s'hi havien vist mai... I que et preguntin: "Qui fa de mare i qui fa de pare?"... I encara haver d'explicar que ningú fa de pare. Què és fer de pare i fer de mare? Fer de pare significa que m'agrada el futbol i arreglo l'escalfador? Què significa fer de mare? Som dues persones que estem educant. I doncs mira, resulta que a la meva parella li agrada el futbol però també cuina molt millor que jo... Si estipulem unes tasques per pare i unes tasques per mare, l'únic que fem és dir als nostres fills com han de fer les coses, i això no pot ser així. Hem d'ensenyar als nens i nenes que ho poden fer absolutament tot, poden fer tot el que vulguin a la vida.

Bé, doncs això és tot. Moltes gràcies!

Entrevista a Berta Majó

Per començar, podries fer una breu presentació sobre tu?

Em dic Berta Majó, tinc 16 anys, estudio Primer de Batxillerat Escènic, i m'identifico com a bisexual.

Què penses del fet que les persones hagin estat discriminades per la seva orientació sexual, sobretot en les últimes dècades?

Crec que tota la discriminació que ha estat present durant tant de temps ha estat una cosa inculcada, i poc necessària. L'església, per exemple, sempre s'ha mostrat bastant contrària a coses com l'homosexualitat. Molts cops la gent es deixa adoctrinar perquè el món té fòbia a tirar endavant en alguns aspectes, pensar diferent i fora del que es considera "tradicional". I la resposta a això és violenta i molt cruel. Hi ha molta discriminació a molts llocs del món, i no sempre se'n fa la repercussió que cal fer.

Creus que ara mateix la societat accepta i respecta totes les orientacions i identitats sexuals?

Reitero que no. És més, crec que ni tant sols les coneixem totes, i això pot fer molt de mal a nivell personal, i a nivell de l'entorn de cada u. A les escoles, no et parlen de la pansexualitat, o l'asexualitat (molts cops ni de la bisexualitat), i encara que descobrir-te és una cosa personal, haurien de parlar sobre aquest tema amb més amplitud als instituts i escoles. No li ensenyis a un nen que el normal és ser heterosexual. Ensenya-li que hi ha diferents maneres d'estimar i que totes elles són normals. Un nen no discrimina si no ho aprèn o ho veu.

Creus que l'homosexualitat en homes està millor vista que l'homosexualitat en dones o la bisexualitat o altres orientacions (o la manca) sexuals?

Crec que d'alguna manera sí, potser és el que està més acceptat de tot. Penso que el concepte de parella lesbiana s'ha hipersexualitzat. Que els posa veure a dues noies tenint relacions però si veuen a dues noies pel carrer agafades de la ma els fot fàstic o pensen que no és moral. O bé, si et sents atret/a a més d'un gènere ets un/a degenerat/da o un/a puto/a.

Sobretot a la dona, sembla que la societat aprofiti qualsevol moment per a senyalar-nos com a objectes sexuals o com "putes", com dirien alguns, i amb el tema de la sexualitat es veu molt clar.

Penses que la sortida d'armari en els persones no-heterosexuals ha de ser necessària? L'has patida? Creus que el teu entorn (família, amics, etc.) coneix, accepta i respecta la teva sexualitat?

Jo sempre dic que no m'agrada gents l'expressió "Sortir de l'armari". És la teva sexualitat, no un moble de l'Ikea. Trobo que és una cosa que depèn de cada persona, potser per algú és necessari i per algú altre no. En el meu cas, vaig "sortir de l'armari" a ma mare perquè sentia que li amagava una part de mi. El sentiment de reconèixer una cosa que t'has estat negant durant anys per por és genial. Si la gent em pregunta per la meva sexualitat els hi diré, encara que en el meu entorn proper realment només ho saben pocs ex-companys de l'ESO, la meva mare i la meva germana. Tots ells ho han acceptat, però no em veig capaç de dir-ho a la meva família perquè tinc la sensació de que seria massa artificial i no reaccionarien com m'agradaria.

Tu mateixa has patit algun tipus de discriminació o atac homòfob?

Bé, a la vida real han estat comentaris que no eren dirigits a mi, si no en general del tipus "Buah, mai sortiria amb un bisexual perquè segur que et posen les banyes" "ui, la bisexualitat és un mite, és només per els tríos i follar amb tothom", i vulgui o no, en el seu moment em van fer mal. Sí que via el meu blog a Tumblr algun cop he rebut missatges molt desagradables en relació a la meva sexualitat. Però no m'afecten gaire, ja que si s'han d'amagar rere un teclat per dir coses com aquelles, és que només tenen por i ho fan per empenyar.

Entrevista a Clara Moraleda

Per començar, podries fer una breu presentació sobre tu?

Em dic Clara Moraleda, tinc 22 anys, sóc de Barcelona i em dedico al teatre musical. Paral·lelament, tinc un canal de YouTube on, sota el nom de Leopolda Olda, publico vídeos que intenten ser amens, divertits i de temàtica molt diversa.

Què en penses del fet que en els últims segles les persones no-heterosexuals hagin estat fortament discriminades, fins al punt d'arribar a ésser assassinades?

A veure, tenint en compte que la humanitat és el pitjor que ha creat la vida, que mata per discrepàncies religioses, polítiques i infinites altres, doncs no sorprèn que també ho faci per raons d'orientació sexual. Si ho mires així, clar, si ho mires des del punt de vista d'una persona tolerant, és un fet absolutament enervant i depriment.

Creu que ara mateix la societat accepta i respecta totes les sexualitats, que el fet de no ser heterosexual està "normalitzat"?

No. Hem avançat, sí... Però no està normalitzat. El simple fet d'haver-ho de dir als pares ja fa que no sigui normal. Si la gent ens mira pel carrer si anem agafats de la mà de la nostra parella, és que no és normal. I no només ser homosexual... Si passen anuncis per TV3 dient que denunciis qualsevol tipus d'abús, és que no és normal. Moltes vegades els joves em diuen que ja està acceptat, i potser d'aquí unes quantes generacions la cosa canviarà, però ara per ara seguim convivint amb gent que no ho pot concebre degut a l'educació que ha tingut.

Creu que la homosexualitat en homes està millor vista que la homosexualitat en dones o la bisexualitat?

Potser sembla estrany, però crec que sí. Per la meua experiència, un noi gao pot resultar gracios i simpàtic de cara a gent - sobretot adulta -, però una lesbiana no tant. Les àvies que passen pel carrer s'indignen molt més si veuen una parella de dones que una d'homes. Això ho tinc comprovat personalment! Els homes diuen "qué desperdicio", per exemple. Un gai acostuma a tenir moltes amigues mentre que una lesbiana en pot haver arribat a perdre per haver fet pública la seva orientació.

Creus que els youtubers LGBTI+ estan fent un gran paper de visibilització d'aquest col·lectiu? Creus que amb els teus vídeos has ajudat a la visibilització i als teus seguidors?

La veritat és que no segueixo cap youtuber i no sé què passa pel món cibernètic. Sé que n'hi ha molts del col·lectiu, però jo tampoc estic molt ficada en militàncies ni en visibilitats ni coses d'aquestes. Potser ho hauria de fer, però llavors és quan sento que el que em passa no és normal... Els meus seguidors no m'han dit mai res dolent. Potser algú m'ha fet un comentari tipic "quina pena que siguis lesbiana", i jo penso, en cap moment he dit que ho sigui i el fet de no ser-ho no farà que ens casem, noi!

He rebut molts comentaris de nens que gràcies a algun vídeo meu s'han atrevit a dir-ho als pares o els han ajudat per qualsevol cosa relacionada... Jo me n'alegro, però no he fet cap vídeo parlant sobre la meva orientació sexual ni explicant la meva experiència ni res, simplement he dit o fet alguna cosa sense donar-li importància i això és el que fa que es vegi com una cosa normal.

Has rebut comentaris negatius als teus vídeos pel fet de ser lesbiana?

Dels meus seguidors, no, com he dit abans. De gent d'aquella que entra a YouTube només per insultar i descarregar les seves misèries sobre algú altre, sí... Però tampoc molt. El millor comentari que m'han fet i que a hores d'ara encara em fa pixar de riure és aquest : "Lesbiana e independentista... Y luego dicen que Dios no castiga dos veces."

Bé, ara passem a preguntes més personals. Com vas viure la teva sexualitat durant l'adolescència? Vull dir, si els teus amics i familiars la coneixien i respectaven, etc.

No sempre es descobreix a l'adolescència, hi ha gent que ho descobreix als 40 anys. I tampoc crec que vulgui dir que hagi viscut reprimint tota la seva vida. La sexualitat humana és quelcom molt complex i no té per què seguir cap cànon ni cap ordre temporal. La gent s'entesta a posar tot de noms als diferents tipus de sexualitat per sentir-se més acceptats, potser, però jo passo molt. Jo no acostumo a dir "sóc lesbiana", dic "m'agraden les dones". Per què hem de tenir un nom? Això és el que propicia la diferència, també.

La meva família materna ho va portar bastant difícilment, al principi. Però ara ja ho porten millor. De fet, algun cop m'he posat gelosa i tot -exagero-, perquè la meva mare i la meva parella estan xerrant pels descosits fent un cafè mentre jo em menjo els mocs! Però tinc

amics i amigues que han tingut problemes molt seriosos amb la seva família, i això és molt trist.

Podries explicar algun cop que t'hagis sentit discriminada pel fet de ser homosexual?

Una vegada estava amb la meva parella fent-nos quatre petons en una escala quan es va aturar una furgoneta plena de gent davant nostre. Van abaixar les finestres i van començar a cridar coses com: "Bolleras de mierda, quemaos en el infierno, asquerosas", i coses així de boniques i elegants.

Moltes vegades també he hagut de suportar homes estúpids llançant ofertes de trios sexuals pel carrer.

Moltes dones grans i gent gran en general aturant-se i girant-se per mirar-nos malament i dir alguna coseta divertida.

El més trist, per això, és sentir-se discriminada a casa, quan la teva mare presenta la núvia del teu germà com el que és i, en canvi, la teva parella de fa tres anys és "una amiga". O la teva família pregunta per la núvia del germà i la teva és com Voldemort, no es pot pronunciar.

I moltes altres coses que ja ens imaginem.

Entrevista a Núria Pérez Macias

Hola! Abans de res, moltes gràcies per accedir a l'entrevista. Per començar, podries fer una breu presentació sobre tu?

Hola! Doncs jo em dic Núria Pérez Macias, tinc 15 anys, i de moment faig 4t d'ESO, i m'agradaria intentar fer un batxillerat d'arts escèniques.

Què penses del fet que les persones hagin estat discriminades per la seva orientació sexual, sobretot en les últimes dècades?

Crec que això està fatal, ja que a ningú l'importa l'orientació sexual de les persones. Aquelles persones que discriminen crec que es perquè tenen els seus propis problemes, però per aparentar que ell/a es més fort, fan això. Aquesta es la meva teòrica. I tot i així mira, estem al S. XXI, i segueixen havent problemes d'aquest tipus, per discriminació. Això s'ha d'acabar.

Creus que ara mateix la societat accepta i respecta totes les orientacions i identitats sexuals?

Cada vegada la societat s'hi acostumant, però encara hi ha pel món algun anormal que fa de les seves, perquè li falta unes quantes neurones al cap, però tot i així la societat va evolucionant. A mi que m'encanta llegir llibres d'història, es pot veure clarament que tots anem evolucionat, fins i tot els més tancats de ment. Però tot al seu temps.

Creus que l'homosexualitat en homes està millor vista que l'homosexualitat en dones o la bisexualitat o altres orientacions (o la manca) sexuals?

No, no ho crec. Crec que abans, quan un home era gai, bisexual, o era home però ell es sentia dona, tot era mal vist, però això tant els homes com les dones. En canvi ara sols passar amb la gent gran. La típica frase de "Tu ets un home i has de treure la família cap endavant." O "El que et passa tu es que estàs malalt, per això creus que t'agraden els homes." I jo responc NO, ell és lliure de dir el que li agrada i el que no, que no es cap malaltia que t'agradi algú del mateix sexe. I és clar si eres una noia et deien que tenies una malaltia, que aniries a l'infern, que et deixessis d'estupideses. Ara més o menys hi ha més llibertat d'expressió, el fet de no poder dir el que t'agrada sols passa amb les persones grans, que van viure amb pensaments diferents i vulguis o no van créixer així.

Penses que la sortida d'armari en les persones no-heterosexuals ha de ser necessària? L'has patida? Creus que el teu entorn (família, amics, etc.) coneix, accepta i respecta la teva sexualitat?

No crec que hagi ser necessari, la veritat. Jo no haig d'anar cridat al quatre vents que sóc lesbiana, m'explico? I no, no l'he partida. Hi ha persones que no 'ho semblen' però jo, des de petita apuntava maneres, m'ajuntava amb els nens, jugava al que anomenem de petits 'la guerra', a futbol, feia enrabiatar les noies. Sobretot ma mare sempre em recorda que quan era petita (devia tenir uns set o vuit anys) deia 'mama, jo vull ser un noi', la meva roba era sempre se la secció de nois, ample i amb dibuixos de futbol, cotxes, ..., i de joguines tres quarts del mateix.

Ara que ja sóc més o menys gran, sóc tot el contrari a quan era petita, però em segueixen agradant les noies. Amb tot això el que vull dir es que no cal dir la teva orientació, ja que depèn a quines persones ja se li veu des de lluny. I tot i així jo a la meva família no li he dit res de que sóc lesbiana, quan tingui una relació seria ja li presentaré a ma mare i mon pare. No sento la necessitat de dir-ho.

Tu mateixa has patit algun tipus de discriminació o atac homòfob?

Sí que n'he patit. En recordo dos que em van marcar molt. La primera va ser amb la meva primera i única núvia (segueixo amb ella). I l'altre amb unes amigues al metro, justament el dia del 'Orgull LGBTI+'.

Moltíssimes gràcies per contestar aquestes preguntes!

Gràcies a tu, i molta sort amb el treball!

Entrevista a Mar Piera

Per començar, podries fer una breu presentació sobre tu?

Em dic Mar, tinc 18 anys i estic estudiant Educació Primària amb modalitat dual a la universitat de Lleida. Visc en una ciutat petita i per anar a classes haig de traslladar-me constantment, però m'és igual, el que importa és fer el que ens agrada.

Què penses del fet que les persones hagin estat discriminades per la seva orientació sexual, sobretot en les últimes dècades?

Trobo molt trist que les persones del col·lectiu LGBT (i més) hagin estat discriminades ja sigui fa anys o actualment. Sembla que la discriminació actual "no existeix" o s'ha corregit, però en països subdesenvolupats o en vies de desenvolupament la fòbia a aquest col·lectiu continua sent tan gran que algunes agències de viatges recomanen que les persones LGBT no hi vagin. Tot i així també en els països desenvolupats la gent discrimina tot i que potser no tan directament. En les últimes dècades s'hauria d'haver avançat molt més.

Creus que ara mateix la societat accepta i respecta totes les orientacions i identitats sexuals?

No crec que sigui així. Potser el col·lectiu més acceptat és el LG però hi ha moltes altres tendències sexuals com l'asexual que no està gens ben vista. Les persones no estan ben informades sobre aquestes altres i per tant la falta de documentació tendeix a marginar o apartar aquests temes fent-los quedar malament socialment.

Creus que l'homosexualitat en homes està millor vista que l'homosexualitat en dones o la bisexualitat o altres orientacions (o la manca) sexuals?

Dins de la homosexualitat considero que està molt més ben vista la de les dones. Crec que això es degut a la població masculina que considera "bonic" veure dos noies fent-se un petó a dos nois. Per un altre costat considero que les altres tendències com la bisexualitat estan més mal vistes. Diria que és per falta d'informació sobre aquestes tendències o per tòpics com "o t'agrada una cosa o un altra" i "es impossible no tenir impuls sexuals, tothom en té però els està rebutjant".

Penses que la sortida d'armari en els persones no-heterosexuals ha de ser necessària? L'has patida? Creus que el teu entorn (família, amics, etc.) accepta i respecta la teva sexualitat?

No crec que hagi de ser necessària perquè llavors no ho normativitzes. Ningú va pel carrer dient "sóc heterosexual". Per un altra part jo no he sortit de l'armari amb familiars però sí amb els amics, els quals ho han acceptat molt bé.

Tu mateixa has patit algun tipus de discriminació o atac homòfob?

Sí, a l'institut, als vestidors; les noies no volien canviar-se al meu costat per por que m'enamoresés d'elles.

Entrevista a Marta Ruiz Lara

Per començar, podries fer una breu presentació sobre tu?

Em dic Marta i tinc 17 anys. Estudio:estic fent un grau de cicle mitja de farmàcia i parafarmàcia. Com a hobby toco la bateria dins d'un grup.

Què penses del fet que les persones hagin estat discriminades per la seva orientació sexual, sobretot en les últimes dècades?

penso que no hauria de haver sigut així, ja que cadascú és com és i té gustos diferents i a més a més, aquells que han estat discriminats no han pogut mostrar qui són realment, i han hagut de viure amagats de la societat.

Creus que ara mateix la societat accepta i respecta totes les orientacions i identitats sexuals?

Sí, encara que hi ha gent que no accepta les identitats sexuals, com la transsexualitat, però crec que la cosa ha millorat.

Creus que l'homosexualitat en homes està millor vista que l'homosexualitat en dones o la bisexualitat o altres orientacions (o la manca) sexuals?

Penso que els gais estan més discriminats que les lesbianes o bisexuals, però respecte a les altres orientacions estan millor vistos.

Penses que la sortida d'armari en els persones no-heterosexuals ha de ser necessària? L'has patida?

No, trobo que la sortida no sigui necessària però sí que l'he patida.

Creus que el teu entorn (família, amics, etc.) coneix, accepta i respecta la teva sexualitat?

Sí que la coneixen però persones del meu entorn familiar (sobretot la meva àvia i la meva mare) no ho accepten del tot, ho respecten però no ho acaben de veure normal.

Tu mateixa has patit algun tipus de discriminació o atac homòfob?

Molta discriminació i atacs homòfobs. Però crec que dels insults s'aprèn molt i aprens a que no et controlin els impulsos i fer-te mes forta.

Entrevista a Marc Vidal Badia

Hola, Marc. Moltes gràcies per concedir-me aquesta entrevista. Per començar, podries fer una breu presentació sobre tu?

Em dic Marc Vidal Badia, tinc 31 anys i sóc professor del Conservatori de Granollers.

El meu treball tracta sobre la discriminació del col·lectiu LGBTI+ al nostre país durant els últims dos segles. Creus que seguim vivint en una societat heteronormativa o que hem avançat cap a una societat on no importa la orientació sexual de cada persona?

Doncs jo crec que sí, que avui dia encara (sobretot per les generacions més avançades), la discriminació per motius sexuals és una realitat però moltes vegades és degut a l'educació i la cultura que han tingut aquestes persones, no vol dir que realment que no puguin acceptar-ho, sinó que no han tingut una educació amb valors i llibertats com la que hi ha avui en dia, en la qual crec que s'ha avançat moltíssim en els drets de tots aquests col·lectius. A la realitat, nosaltres vivim, actualment, amb plena normalitat com tota la resta de mortals, sense cap mena de problema. La societat està acceptant cada cop més aquests col·lectius.

Què penses del fet que molta gent com tu hagi patit repressió per les seves preferències sexuals?

Home, fortes repressions potser no, però el fet de ser d'aquesta manera que ja et fa diferent de la resta, et sents diferent; moltes vegades, ja et fa sentir malament perquè no t'acceptes i no et veus acceptat i perquè no és habitual, no és típic: a les aules, amb els companys, etcètera; no és típic i per això és molt més difícil d'acceptar per un mateix. I moltes vegades, tot i que hem avançat molt, hi ha molts estímuls que es poden mal interpretar i hi ha moltes brometes, moltes gràcies, que per exemple a mi em senten malament.

Bé, ara parlem sobre la teva experiència. Quan vas descobrir que eres homosexual? Com ho vas viure durant l'adolescència?

Devia tenir uns tretze o catorze anys. Va ser una mica dolorós. Va ser difícil d'acceptar per a mi: els meus companys de classe ho veien, jo també ho veia i... Saps? Moltes vegades la paraula bullying és la paraula adequada, moltes vegades em feien bullying i aquestes coses... Però jo era molt espavilat i em sobreposava sempre en aquestes coses:

pensava que era el seu problema, no sé com dir-ho... En un primer moment em va afectar però després em vaig saber sobreposar a la situació.

Creus que la discriminació que vas patir va ser fruit de l'educació que havien tingut aquelles persones, que aquelles persones eren intolerants amb tothom en general o que la societat tendia a no tolerar la homosexualitat?

Doncs jo crec que va ser una barreja de les tot, hi ha persones que no entenen què significa ser homosexual o gai igualment i n'hi ha d'altres que per l'educació ho veuen estrany i reaccionen d'una manera molt vinculada a la percepció que tenen familiars o persones pròximes a ells, sense saber que la seva opinió pot ser totalment diferent, o que fins i tot ells ho poden ser.

Creus que la teva família i els teus amics et van recolzar?

En un primer moment no, els va costar moltíssim acceptar que jo era homosexual i ho vaig passar molt malament, però amb el temps... No canvia la persona, jo seguia sent el mateix; així que suposo que al final es van acabar habituant.

Et va costar dir als teus pares que eres homosexual?

Doncs sí, em va costar dir-ho; em va costar força però em va ajudar la meva germana, d'alguna manera puc dir que es va "xivar".

Creus que la relació amb la teva família o amb els teus amics ha estat diferent pel fet de ser homosexual?

No, no. En certs moments sí però ara mateix no. Normalment la gent amb la que em relaciono és la que vol estar amb mi... Pensa no només en ara sinó també en tota la teva experiència. Home, si t'he de ser sincer, sí que he vist que hi ha persones que només per aquest fet han canviat la seva opinió de mi, perquè potser estaven interessades en algunes coses de mi que jo no els podia oferir, aquesta és una de les raons (*riures*). O fins i tot hi ha persones que volen utilitzar això com a motiu de menyspreu, avui en dia això ja passa menys però fa uns anys... O si ets una persona que vols tenir certa influència en alguna cosa social, doncs el fet de tenir això pot ser un bon defecte per tal que altres persones ho explotin. Però la realitat és que això ja ha canviat molt perquè la gent d'avui en dia és molt conscient.

Penses que algun cop t'has sentit discriminat pel fet de ser homosexual? Podries posar algun exemple?

Sí... Doncs mira, l'altre dia estava pensant en això... Quan tenia la teva edat i anava a l'institut tenia un professor, el meu professor de socials, que va dir en un moment davant de tota la classe: "I hi ha altres alumnes que, per desgràcia, veus que quan són grans van amb homes i han anat pel camí de la perdició". Això m'ho va dir un professor de socials, quan jo tenia quinze anys. En aquell moment que potser no acabes de tenir les coses clares, però les acabes acceptant... Això és una discriminació pública molt forta, però jo llavors no n'era conscient. **A quin institut anaves?** A l'Escola Pia de Granollers. **Creus que el fet que sigui un centre religiós tingui alguna cosa a veure?** Segurament hi té molt a veure, però jo crec que aquell professor era suficientment intel·ligent podia haver orientat el seu discurs d'una altra manera i en aquell no ho va saber fer... Però jo crec que és més aviat el desconeixement, llavors... El que va dir ho considero una barbaritat.

Hi ha molts cops en els quals m'he sentit discriminat... Alguns cops n'era conscient, d'altres no me'n vaig adonar fins més tard. Normalment els homosexuals (i tots els altres del col·lectiu no heterosexual) ja estem acostumats a això, però ja tenim actitud per reaccionar a totes aquestes coses: comences a madurar i si algú et fa un rebuig o qualsevol cosa en contra teu pel fet de ser així, t'ho saps prendre millor; saps com potenciar les teves virtuts en favor o en contra de totes aquestes coses... Lluites per ser tu mateix. Crec que no hauria de ser així, però bé: és el que és. Avui en dia el col·lectiu gai està molt més acceptat però avui en dia també veus per la tele com exemple la Conchita Wurst... És una realitat, una altra realitat... També s'ha d'acceptar, també està allà. **Sí, o per exemple, fa poc va sortir una notícia on deien que fa poc havien apallissat un noi transsexual a Andalusia...** Ara nosaltres estem més o menys bé, els gais, però aquest gran col·lectiu sempre ha estat un col·lectiu petit però molt maltractat, també existeix i s'ha de cuidar i respectar.

Jo el que crec és que les persones triem moltes coses a la vida, però hi ha coses que per bé o per desgràcia no podem triar. I aquestes coses són les que la gent hauria de tenir més sensibilitat, a l'hora d'acceptar la realitat i els sentiments de la persona. I comprendre, intentar posar-se a la pell de l'altra persona. No tries com ets, ets qui ets i ja està. I ho has d'acceptar, i si no t'accepten els altres és el seu problema.

Creus que la homosexualitat en homes està més acceptada que la homosexualitat en dones o la bisexualitat?

No et sé respondre a això, però bé. Tinc la percepció que sí que és veritat que avui en dia entre les dones encara està mal vist, crec que entre homes està més acceptat, tenen més visibilitat. Crec que entre les dones no hi ha hagut tanta visibilitat i encara hi ha certs prejudicis, quan no hauria de ser així. Em sembla que la societat encara ha de fer molt en aquest àmbit...

Doncs fins aquí l'entrevista, moltíssimes gràcies per concedir-me-la. T'agradaria afegir alguna cosa?

Pregunta'm el que vulguis! Ja has vist que jo sóc un llibre obert.

Entrevista a José Vílchez

Primer, podries fer una breu presentació sobre tu?

Em dic Jose, tinc 35 anys i ara mateix treballo de professor de música.

Creus que ara mateix està normalitzat el fet de no ser heterosexual?

Bé, si entenem per normalitzat que està acceptat per la societat, jo diria que almenys a Espanya sí. Des de la meva experiència i el que puc veure, sí.

Creus que l'homosexualitat en homes està més acceptada o més visibilitzada que l'homosexualitat en dones o altres tipus d'orientació sexual?

Jo crec que sí. Per exemple, al cinema, es veu molt més... Hi ha moltes pel·lícules on hi ha personatges gais, homes homosexuals. També és veritat que crec que l'homosexualitat és més visible dins el col·lectiu LGBTI+ perquè és més majoritària que altres tipus de sexualitat.

Bé, ara passaré a preguntes més personals. Creus que la teva família i el teu cercle d'amics va acceptar la teva orientació sexual?

Sí, en el meu cas jo crec que sí. Els meus pares, els germans... sí. Els meus amics també, no vaig tenir cap problema.

En quin moment vas sortir de l'armari? Va sobtar a la teva família?

Doncs sí, sí que va sobtar. Tampoc és que fos un secret, però diguéssim que fins que no ho dius, la gent no sap ben bé la teva orientació sexual. Per exemple, a la meva mare li va sobtar molt, no s'ho esperava. El meu germà em va dir que ja era hora! (*riures*)

Creus que la sortida de l'armari és necessària? Perquè si les altres orientacions sexuals fora de l'heterosexualitat estiguessin més acceptades no caldria...

És clar. Però en el meu cas va ser molt positiu, sortir de l'armari. En la meua situació, i com ho portava i tot, va ser fantàstic. Una alliberació. Tenia 25 anys, era bastant grandet...

Podries explicar algun cop que t'hagis sentit discriminat pel fet de ser homosexual?

Doncs... Clar, en la meua persona, no sé si m'he sentit discriminat algun cop, o com a col·lectiu... Vull dir, quan veig a la televisió que a algun nen li han donat una pallissa o

qualsevol cosa... Doncs sí que em sento discriminat d'alguna forma com a col·lectiu, però la veritat és que jo no he tingut cap problema ni al treball, ni al meu cercle d'amics... Potser sí que algunes mirades, quan anava al carrer agafat de la mà amb el meu home... Però mai m'han dit res.

Creus que entre Barcelona, on vivies abans; i Cañar, el poblet andalús on vius ara hi ha diferent mentalitat en relació això?

Clar... Nosaltres ara estem vivint en un poble molt petit, de 200 habitants; i la gent que hi viu és tota molt gran, molt vella. La mentalitat no serà mai com una ciutat com la de Barcelona. Però he de dir que en aquest poble no hem tingut cap problema. Des que vam començar a viure aquí que no hem tingut problema.

Doncs fins aquí l'entrevista, moltíssimes gràcies!

Diverses persones han volgut mantenir l'anonimat o no volien dir el seu nom complet però volien contestar les preguntes que els he plantejat, aquestes són annexades a partir d'aquest punt.

Entrevista anònima I

Per començar, podries fer una breu presentació sobre tu?

Per mantindre l'anonimat, no diré el meu nom. Tinc catorze anys, i estudie quart d'ESO. M'identifique com panromàntica demi-homosexual, això vol dir que, romànticament, em poden agradar, homes, dones, transexuals, genderfluids, etc. Sexualment, sent atracció cap a les dones. Actualment tinc parella.

Què penses del fet que les persones hagin estat discriminades per la seva orientació sexual, sobretot en les últimes dècades?

Estic totalment en contra de la discriminació. Es discrimina a les persones per ser diferents de moltes formes distintes, i la discriminació cap al col·lectiu LGBTQIA+ és completament estúpida. Cada persona és com és, i en el cas de l'orientació romàntica o sexual, no ho podem elegir. Som persones com la resta, ningú hauria de ser discriminat per estimar a qui vol estimar.

Creus que ara mateix la societat accepta i respecta totes les orientacions i identitats sexuals?

No. Crec que els gais i les lesbianes estan (un poc) més acceptats, però no tot és blanc o negre. La bifòbia existeix, i si preguntes pel carrer què vol dir pansexualitat, moltes persones no ho saben.

Així com hi ha molts d'aliats que respecten moltíssim totes les identitats i orientacions, molta gent creu amb fermesa que només hi ha dos gèneres, que l'homosexualitat és pecat i que el col·lectiu, en general, és antinatural.

Creus que l'homosexualitat en homes està millor vista que l'homosexualitat en dones o la bisexualitat o altres orientacions (o la manca) sexuals?

No crec que estigui millor vista en uns o en altres, però una cosa que em fa ràbia és que dos dones agafant-se de la mà o abraçades "podrien ser amigues", però si és la mateixa situació amb dos homes directament se suposa que són gais, i no te per què ser cert.

Penses que la sortida d'armari en els persones no-heterosexuals ha de ser necessària? L'has patida? Creus que el teu entorn (família, amics, etc.) coneix, accepta i respecta la teva sexualitat?

No, per suposat que no ha de ser necessària, igual que no es necessari que una persona heterosexual digui que ho és.

L'he patida, sí. Molts amics i amigues saben la meva orientació i que tinc parella, i de la meva família, ma mare sap que "m'agrada una noia".

Per part dels amics, he estat completament acceptada. La meva mare em va dir que sóc jove per saber-ho, però li és igual si sóc feliç. Al meu pare no li he dit perquè no estic segura de que ho accepti. I als avis encara menys, tenen un altra mentalitat, és comprensible.

Tu mateixa has patit algun tipus de discriminació o atac homòfob?

No, afortunadament. No l'he patit perquè sempre m'asegure de saber que ho accepten abans de sortir de l'armari amb algú. Però sí he estat present de discriminacions i comentaris homòfobs i sempre he sortit en defensa.

Entrevista a Alba

Per començar, podries fer una breu presentació sobre tu?

Em dic Alba, però per qüestions familiars preferisc no dir el cognom. Sóc de València, tinc quinze anys i estic estudiant 4t d'ESO a un col·legi religiós.

Sóc bisexual i ho sé des de fa molt de temps. A cinquè de primària vaig començar a sentir “algo” diferent per la meua millor amiga, però no sabia distingir què. Més endavant vaig saber òbviament què era. Sé que sóc bisexual des de fa un parell d'anys.

Què penses del fet que les persones hagin estat discriminades per la seva orientació sexual, sobretot en les últimes dècades?

És una barbaritat. Intolerable. Com vivim a un món on no es respecten coses tan bàsiques com aquesta? De veritat estem vivint encara envoltats d'un punt de vista tan erroni i sense evolucionar? Ho sento, no puc entendre-ho.

Creus que ara mateix la societat accepta i respecta totes les orientacions i identitats sexuals?

Realment no. És clar que hui en dia s'accepta més que fa deu anys, i que hi ha més llibertat, però no hi ha quasi coneixements del tema comparat amb la importància que deuria tindre. I és un problema perquè aquest fet fa que les persones també tinguen una forma de veure les coses més limitada.

D'altra banda, també crec que el terme gay o lesbiana és conegut, però per exemple algo senzill com "pansexual" no. I ja no parlem de "homosexual biromàntica", per exemple. I no, efectivament no és res de l'altre món.

Creus que l'homosexualitat en homes està millor vista que l'homosexualitat en dones o la bisexualitat o altres orientacions (o la manca) sexuals?

Al meu parèixer, està prou millor vista l'homosexualitat masculina que femenina.

Posant un exemple, quan vaig dir a les meues amigues un dia sense més importància que m'identificava com a xiqueta bisexual, és van escandalitzar. Unes van començar a cridar, d'altres començaren a fer milions de preguntes, i també he de dir que un parell mai m'han tornat a parlar com abans (o a parlar, directament).

Penses que la sortida d'armari en els persones no-heterosexuals ha de ser necessària? L'has patida? Creus que el teu entorn (família, amics, etc.) coneix, accepta i respecta la teva sexualitat?

És una tonteria. Si volem normalitzar-ho, per què li hauríem de donar importància a eixe detall?

Però, he de dir que sí vaig dir al meus pares (amb els nervis a mil, per cert) que ho era. Ara estic penedida de com va ser allò, i estic segura que no ho faria així. Directament, haguera portat la novia a casa i havera segut molt més insistent quan s'haveren oposat. Perquè, encara que sempre m'han educant dient que voler a una persona del teu gènere està bé, tot va canviar quan era la seua filla qui ho deia i sentia en primera persona.

Tu mateixa has patit algun tipus de discriminació o atac homòfob?

Sí, discriminació. A classe, i a casa. Bé, i a xarxes socials.

A classe: allò de les amigues va ser un caos. Uns ho van dir a altres i "Alba va decidir ser bollo". I bé... a casa, va causar un impacte molt gran. Primer ho acceptaren. Després, als pocs dies, va començar l'infern. D'açò fa quasi un any, i encara hi ha temes que tots evitem i molta confiança perduda...

Als seus ulls sóc heterosexual. "Filla, no eres d'eixes. Quan te'n adones de què eres realment, ja hauran gastat açò en la teua contra i et perseguirà sempre una confusió adolescent que podíem haver evitat. No digues res més. Als 25, podràs saber què eres. Ara, no."

Moltíssimes gràcies!